ปญฺญาย ปริสุชฺฌติ
วัดสัมพันธวงศาราม วรวิหาร

ตำรายาไทย

วัดสัมพันธวงศ์ ให้พิมพ์เป็นบรรณาการ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

พันโท หลวงสุเวชช์ศุภกิจ

(สิ้น สุวงศ์)

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

๒๒ มกราคม ๒๕๒๓

615.32
ต367ส

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

#1429

3043

ปญฺญาย ปริสุชฺฌติ
วัดสัมพันธวงศ์ วรวิหาร

ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ
๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

ตำรายาไทย

วัดสัมพันธวงศ์ ให้พิมพ์เป็นบรรณาการ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

พันโท หลวงสุเวชช์ศุภกิจ

(สิ้น สุวงศ์)

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

๒๒ มกราคม ๒๕๒๓

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เลขหมู่ 615.32
ศ 367 ส
เลขทะเบียน 003043

14276

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

พันโท หลวงสเวชช์ศุภกิจ

(สิ่น สุวงศ์)

ชาตะ ๑๓ สิงหาคม ๒๔๓๖

มรณะ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๒

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ประวัติ

พันโท หลวงสุเวชช์ศุภกิจ

(สิ้น สุวงศ์)

เกิด ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๓๖ ที่บ้านโรงพิมพ์พานิชศุภผล (เดิม) ถนนสำเพ็ง

เป็นบุตร พันตำรวจตรี พระวิบูลย์จีนพากย์ (โซวคื่นจือ สุวงศ์) และ นางจี๊ สุวงศ์ มีพี่น้อง คือ

๑. พระยารามบัณฑิตสิทธิเศรณี (ถึงแก่กรรม)

๒. พันโท หลวงสุเวชช์ศุภกิจ

๓. พันโท หลวงรามรณภพ (ถึงแก่กรรม)

๔. นางสาวระเบียบ สุวงศ์ (ถึงแก่กรรม)

๕. ว่าที่ เรือตรี เต็ก สุวงศ์ (ถึงแก่กรรม)

๖. นางสาวละออ สุวงศ์

และน้องต่างมารดา คือ

๑. นายโกศล สุวงศ์

๒. นายเกษม สุวงศ์

เริ่มเรียนหนังสือที่โรงเรียนข้างบ้านเมื่ออายุ ๖ ปี แล้วเข้าโรงเรียนสายวลี และต่อมาโรงเรียนราชบูรณะ จบมัธยมศึกษาที่โรงเรียนนี้ จึงเรียนต่อที่โรงเรียนสุนันทาลัย (ในที่โรงเรียนราชินีปัจจุบัน) เมื่อโรงเรียนนี้เลิกจึงไปเข้าโรงเรียนเทพศิรินทร์

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

สอบคิงสกอลลาชิป (ที่หนึ่ง) ได้เมื่อต้น พ.ศ. ๒๔๕๓ ไปเรียนเตรียมไปนอกที่โรงเรียนราชวิทยาลัย (โรงเลี้ยงเด็ก) อยู่ราวสามเดือน จึงได้เดินทางไปประเทศอังกฤษ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๓ พร้อมกับ พระอัพภัณตราพาธพิศาล (กำจร พลางกูร) พระสัณฑิ-วิทยาพัฒน์ (ไล่เฮียง สิริสิงห์) หลวงไวทเยศรางกูร (เชื้อ อิศรางกูร ณ อยุธยา) และนายเกลี้ยง

เข้าโรงเรียนกินนอน Oundle ในเดือนกันยายนอยู่ได้หนึ่งปี ต้องลาออก เพราะชั่วโมงภาษาละตินและฝรั่งเศสที่ต้องเรียนมักจะตรงกัน จึงเรียนไม่ได้เต็มที่ จึงไปอยู่กับครูสอนพิเศษอีกหนึ่งปี

สอบ London Matriculation และได้เป็น Internal Student ของมหาวิทยาลัยลอนดอน เมื่อกรกฎาคม ๒๔๕๕ เข้าศึกษาใน ST. Batholomew's Hospital Medical School ในตุลาคม ๒๔๕๕

เรียนได้สี่ปี เกิดขัดใจกับผู้ปกครองนักเรียน (Mr. A.C. Carter) เรื่องให้สมัครสอบแล้วไม่ให้สอบ ไม่ให้เงินค่าสมัครสอบ ขอกลับ ผู้ปกครองรายงานมากระทรวงธรรมการว่าขัดคำสั่งและควรให้กลับ

กลับถึงประเทศไทย กันยายน ๒๔๕๙ (ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑) โดยเดินทางอ้อมแหลมกู๊ดโฮป เพื่อหนีเรือใต้น้ำเยอรมันในทะเลเมดิเตอเรเนียน

รับราชการเป็นครูโรงเรียนราชแพทยาลัย สอนวิชากายวิภาคและสรีรศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๔๕๙ เงินเดือน ๑๗๕ บาท รับพระราชทานยศรองอำมาตย์เอก

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ต่อมาได้รับหมายเกณฑ์ทหารให้ไปรับการคัดเลือกในเดือนเมษายน แต่ก่อนถึงกำหนดก็ถูกขอโอนจากกระทรวงธรรมการ ไปเป็นอาจารย์โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โดยพระบรมราชโองการ) โอนไปเมื่อต้นเดือนมีนาคม รับพระราชทานเงินเดือน ๒๔๐ บาท

ครั้นในเดือนเมษายน กรมมหาดเล็กหลวงก็ส่งตัวไปลงทะเบียนเป็นทหารรักษาวัง

ในเดือนพฤษภาคม ทางมหาดไทยให้อัยการฟ้องว่าหนีราชการทหาร ศาลอาญายกฟ้องเพราะ "ปฏิบัติไปตามคำสั่งเจ้ากระทรวงและจำเลยไม่มีเจตนาจะหนีราชการทหาร" (รายละเอียดมีในท้ายเรื่องนี้)

เจ้าพระยายมราช เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ให้มาบอกว่าให้ไปรับเกณฑ์เสีย มิฉะนั้นจะถูกอัยการอุทธรณ์

๒๘ พฤษภาคม ๒๔๖๐ เข้ารับเกณฑ์ และเป็นพลพยาบาลหมวดพยาบาล โรงเรียนนายร้อยทหารบก

๒๔ กันยายน เป็นว่าที่สิบเอก และย้ายไปประจำโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สังกัดกรมเสนาธิการทหารบก ๙ มีนาคม ๒๔๖๑ ได้ประทวนสิบเอก

อาสาไปราชการสงครามในหน้าที่ล่ามและพยาบาล และออกเดินทางไปกับกองทหารอาสา เมื่อ ๑๙ มิถุนายน ๒๔๖๑ ภายหลังได้รับพระราชทานเหรียญที่ระลึก และเหรียญเงินมงกุฎ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เรียนต่อที่ลอนดอนในโรงเรียนแพทย์เดิม ในเมษายน ๒๔๖๒ โดยทุนสภากาชาดไทย อยู่ในปกครองพระองค์เจ้าจรูญศักดิ์ กฤดากร เอกอัครราชทูตประจำกรุงปารีส ต่อมานายคาร์เตอร์ถึงแก่กรรม พระยาภรตราชาไปเป็นผู้ดูแลนักเรียน จึงได้โอนไปขึ้นกับเจ้าคุณ-ภรต ฯ

สอบแพทย์ได้ Diproma M.R.C.S. (Member of the Royal College of Surgeons) และ L.R.C.P. (Licentiate of the Royal College of Physicians) เมื่อกุมภาพันธ์ ๒๔๖๕

รับพระราชทานยศร้อยตรี เมื่อ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๖๕

กลับประเทศไทยพฤศจิกายน ๒๔๖๕ ทำงานในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นหัวหน้าแผนกพยาธิ รับพระราชทานยศว่าที่ร้อยโท ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๖๕ เงินเดือน ๙๕ บาท บวกค่าวิชา ๑๐๐ บาท

ต่อมาเป็นหัวหน้าศัลยกรรม และช่วยนารีสูติกรรมด้วย

รับพระราชทานยศร้อยโท ๑๑ สิงหาคม ๒๔๖๖

๑ เมษายน ๒๔๖๗ เงินเดือน ๑๐๕ + ๑๐๐ บาท

๒๕ สิงหาคม ๒๔๖๗ ทำการสมรสกับนางสาวลมัย สุทธิ-มณฑล ข้าหลวงพระนางเธอลักษมีลาวัณ ณ วังแพร่งนรา

๑ เมษายน ๒๔๖๘ เงินเดือน ๑๑๕ + ๑๐๐ บาท รับพระ-ราชทานยศร้อยเอก ๗ พฤษภาคม ๒๔๗๐ เงินเดือน ร.อ. ขั้นสาม ๑๓๕ + ๑๐๐ บาท

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ หลวงสุเวชช์ศุภกิจ ๗ พฤษภาคม ๒๔๗๑

รับพระราชทานเงินเดือน ร.อ. ขั้นหนึ่ง ๑๖๐ + ๑๐๐ บาท ๑ เมษายน ๒๔๗๒

รับพระราชทานยศพันตรี ๑๙ พฤษภาคม ๒๔๗๓ เงินเดือนขั้นสาม ๑๙๐ + ๑๐๐ บาท

ธันวาคม ๒๔๗๓ มีประชุมครั้งที่แปดของสมาคมตะวันออกไกลโรคเมืองร้อน หลวงสุเวชช์ศุภกิจเป็นเลขานุการแผนกวิชาการ

๖ พฤศจิกายน ๒๔๗๔ รับพระราชทานจัตุรถาภรณ์มงกุฎและเข็มศิลปวิทยา เหรียญดุษฎีมาลา (โดยกรรมการนิพันธ์วิทยา)

พฤษภาคม ๒๔๗๕ เงินเดือนพันตรีขั้น ๑ ๒๖๐ + ๑๐๐ บาท (ถูกหักภาษีเงินเดือนและเงินช่วยแผ่นดินจำนวนเล็กน้อย)

พ้นจากตำแหน่งหัวหน้าแผนกพยาธิต้นเดือนมิถุนายน ๒๔๗๕

๑๑ ตุลาคม ๒๔๗๕ ปลดเป็นกองหนุน รับพระราชทานเบี้ยหวัดเดือนละ ๑๕๐ บาท (สังกัดกองบังคับการทหารบก) รับเงิน-เดือนทางสภากาชาด ๒๑๐ บาท

รับพระราชทานเหรียญจักรมาลา ๘ พฤศจิกายน ๒๔๗๕

ต้น พ.ศ. ๒๔๗๗ เงินเดือนขึ้น ๑๐ บาท รวมเป็น ๒๒๐ บาท

๒๑ กันยายน ๒๔๗๗ ออกจากกรุงเทพฯ ไปประชุมสากลกาชาดที่กรุงโตเกียว โดยพระยาราชนกูล อุปนายกสภากาชาดไทย

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เป็นหัวหน้าคณะ หม่อมเจ้าหญิงมาระยาตร์ ดิศกุล เป็นเลขานุการิณี นอกจากนี้มี พันโท พระจรัลโรควิจารณ์ ผู้อำนวยการกองวิทยาศาสตร์สภากาชาด นางสาวสงวน เพื่องเพชร หัวหน้าพยาบาล และ หม่อมเจ้าหญิงพร ดิศกุล อันที่จริงสภากาชาดไทยให้ไปเพื่อดูการแพทย์ เสร็จประชุมและการพาเที่ยวแล้วจึงได้อยู่ดูการแพทย์ทางศัลยกรรมที่โรงพยาบาลกาชาดญี่ปุ่นสามเดือนเศษ จึงกลับประเทศไทย ถึง ๕ มีนาคม ๒๔๗๗ นางสุเวชช์ศุภกิจไปด้วยตลอด

เมษายน ๒๔๗๙ เงินเดือนขึ้น ๒๐ บาท รวมเป็น ๒๔๐ บาท

ตุลาคม ๒๔๘๒ เงินเดือน ๒๖๐ บาท

๑ เมษายน ๒๔๘๓ เข้ารับราชการใหม่ โดยเข้าสำรองราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (เหมือนนายแพทย์อื่น ๆ ที่ได้ถูกปลดเป็นกองหนุน) รับพระราชทานยศพันโท และเงินเดือนขั้นสาม ๓๒๐ บาท บวกค่าวิชา ๑๐๐ บาท ได้ค่าคนใช้ ๒๔ บาท ถูกหักภาษีเดือนละ ๒๐ บาท

รับเงินเดือนกระทรวงกลาโหมได้หนึ่งเดือน ก็เปลี่ยนมารับทางสภากาชาด แต่สังกัดเดิม คือ คงนับเป็นอายุราชการไม่ได้ค่าคนใช้ ถูกหักภาษี ๘ บาทเศษ

๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๔ ถึง ๒๘ เมษายน ๒๔๘๔ ไปราชการสนามคราวพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศส ประจำโรงพยาบาลทหารนครราชสีมา

๗ มิถุนายน ๒๔๘๔ ย้ายจากสภากาชาดไทยไปสำรองราชการกองบังคับการเสนารักษ์มณฑลหนึ่ง ทำงานศัลยแพทย์ที่โรงพยาบาลพญาไท (พระมงกุฎเกล้า)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

รับพระราชทานตริตาภรณ์มงกุฎไทย และเหรียญชัยสมรภูมิ

๑๑ มกราคม ๒๔๘๕ ไปราชการสนาม (มหาเอเชียบูรพา) เป็นหัวหน้าหน่วยรถยนต์ผ่าตัดหน่วยหนึ่ง ภายหลังเป็นผู้บังคับกองเสนารักษ์กองพลม้า ซึ่งทำการรบจากเมืองยาง ถึงเชียงรุ้งในยูนนาน

ได้รับพระราชทานตริตาภรณ์ช้างเผือก และเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นขั้นหนึ่ง ๔๐๐ บาท บวกค่าวิชา ๑๐๐ บาท

กันยายน ๒๔๙๖ ย้ายจากโรงพยาบาลสนาม (เชียงราย) ไปรับราชการเป็นหัวหน้าศัลยแพทย์ ร.พ. อานันทมหิดล (ลพบุรี)

(๑๔ สิงหาคม ๒๔๘๘ ประเทศญี่ปุ่นยอมแพ้แก่สัมพันธมิตร)

๒๑ สิงหาคม ๒๔๘๘ ยื่นใบลาออก

๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๘ ปลดเป็นนอกราชการสังกัดกองบังคับการ จังหวัดทหารบกกรุงเทพ ฯ รับพระราชทานบำนาญฐานรับราชการนาน

เมื่อออกจากราชการแล้ว หลวงสุเวชช์ศุภกิจได้ทำงานแพทย์ส่วนตัว และเป็นแพทย์ที่ปรึกษาแผนกประกันชีวิตของบริษัทอาคเนย์ประกันภัย จำกัด จนอายุ ๘๒ ปี จึงเลิกทำงาน

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บวนชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ประวัติการเจ็บป่วยครั้งสุดท้าย
ของคุณหลวงสุเวชช์ศุภกิจ

คุณหลวงเคยมีไข้อ่อนในบางวันอยู่ประมาณ ๓ ปีเศษ ได้เอ็กซเรย์ปอดและหัวใจแล้วปรากฏว่าไม่พบโรค

ประมาณ ๒ ปีมานี้ ลำไส้ใหญ่ไม่เป็นปกติรู้สึกเหมือนอยากจะถ่ายอุจจาระอยู่บ่อย ๆ แต่ไม่ปรากฏว่ามีอุจจาระนอกจากบางครั้ง มีคลื่นไส้บางเวลา

เดือนสิงหาคม ๒๕๑๙ มีโลหิตออกทางทวารหนัก ไปตรวจที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์โดยใช้กล้องส่องและสวนแบเรี่ยมเข้าทางทวารหนัก ไม่พบอะไรผิดปกติ

วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๑ มีอาการอุดตันของลำไส้ใหญ่ เข้าทำการผ่าตัดทันทีที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบมะเร็งของลำไส้ใหญ่ ได้ทำการผ่าตัดตามขั้นตอนรวม ๓ ครั้ง อยู่โรงพยาบาลทั้งหมด ๔๕ วัน กลับบ้านเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๒ ถ่ายอุจจาระเป็นโลหิตสด ๆ และปวดท้องเป็นพัก ๆ เข้าโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ทันที แพทย์ได้ทำการผ่าตัดเอาลำไส้ใหญ่ออกหมด เพราะมะเร็งกระจายไปมากจนถึงตับ อยู่โรงพยาบาล ๒๑ วัน กลับบ้านวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๒๒ อยู่บ้านอาการมีแต่ทรงกับทรุด ถึงแก่กรรม วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๒

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ตลอดเวลาที่คุณหลวงป่วย และเข้าออกอยู่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลเกือบทุกท่านได้ให้การดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี และในฐานะที่คุณหลวงเป็นแพทย์ประจำของสภากาชาดไทยมานาน และเป็นสมาชิกตลอดชีพของสภากาชาด จึงได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามสิทธิและนอกเหนือจากนี้ ยังได้รับความเอื้อเฟื้อเป็นพิเศษส่วนตัวจาก นายแพทย์ธนิต วัชรพุกก์ และคุณหญิงสมรักษ์ หุตินทะ ตลอดจนศิษย์เก่าพยาบาลอีกหลายท่าน ซึ่งบัดนี้เป็นผู้ใหญ่กันหมดแล้ว ได้พยายามมาทดแทนบุญคุณคุณครูจนถึงวาระสุดท้าย ซึ่งดิฉันขอขอบคุณทุก ๆ ท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วยความจริงใจ และขอปวารณาตัวให้ดิฉันมีโอกาสรับใช้ท่านบ้างในโอกาสต่อไป

ลมัย สุเวชช์ศุภกิจ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เดินทางไปประชุมสากลกาชาด ณ ประเทศญี่ปุ่น

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ทำบุญวันเกิด อายุครบ ๘๐ ปี
ถ่ายรูปร่วมกับหลาน ๆ สุทธิมณฑล

ทำบุญวันเกิด อายุครบ ๘๐ ปี
ถ่ายรูปร่วมกับหลาน ๆ สุวงศ์

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ทำบุญวันเกิด อายุครบ ๘๐ ปี
วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๒

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

การนำเข้าข้อมูลเพื่อการศึกษาโดย TUDC วันที่ 09/06/2564

พันโท นายแพทย์ หลวงสุเวชช์ศุภกิจ ได้เคยเป็นเพื่อนเล่นเทนนิสของข้าพเจ้าผู้หนึ่ง ที่วังบางขุนพรหมเมื่อรัชกาลที่ ๗ ที่พระยาศิริจุลเสวกได้พามา จึงได้พูดคุยกันเป็นที่คุ้นเคย ประกอบด้วยคุณลมัยได้เคยเล่นด้วยกันมาตั้งแต่ยังเด็ก เนื่องจากคุณลมัยได้เข้ามาอยู่ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จเจ้าฟ้า กรมหลวงศรีรัตนโกสินทร์ ป้าของข้าพเจ้าที่พระราชวังสวนดุสิต ต่อมาอีกหลายปี หลวงสุเวชช์และคุณลมัยได้สร้างบ้านอยู่ที่ถนนชิดลม และเมื่อองค์สี่ (จุไรรัตนศิริมาน) น้องของข้าพเจ้ากลับจากชวาอินโดนีเซีย ก็ได้ซื้อบ้านที่ถนนชิดลม ติดกับบ้านหลวงสุเวชช์ ข้าพเจ้าจึงได้พบคุณหลวงสุเวชช์และคุณลมัยทุกครั้งที่มีการเลี้ยงดูกัน จนกระทั่งเมื่อ ๒—๓ ปีมานี้ คุณหลวงสุเวชช์ไม่ค่อยสบาย

คนเราแม้จะมีอายุถึง ๘๖ ปีแล้ว เพื่อนฝูงก็อดที่จะเสียดายไม่ได้ ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นใจคุณลมัย ที่ได้เคยอยู่ด้วยกันมาด้วยดีถึง ๕๕ ปี

โดยที่นายแพทย์หลวงสุเวชช์ ได้เคยช่วยเหลือผู้ป่วยไข้มามาก ต่อมาก่อมจะเป็นบุญกุศลพร้อมนำวิญญาณให้ไปสู่สุคติภพ

ศิริรัตน์

(พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศิริรัตน์บุษบง)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

คุณลมัย สุเวชช์ศุภกิจ ได้ขอให้ข้าพเจ้าเขียนเรื่องเกี่ยวกับคุณหลวงสุเวชช์ ฯ สามีของเธอที่ล่วงลับไปแล้วสักเล็กน้อยเพื่อเป็นที่ระลึกถึงคุณหลวง สำหรับคุณลมัยข้าพเจ้ายินดีจะทำให้ แต่ออกจะเป็นการลำบากสำหรับข้าพเจ้าอยู่มาก เพราะข้าพเจ้าไม่คุ้นเคยกับคุณหลวงและเคยวิสาสะกันไม่เท่าไรนัก ส่วนคุณลมัยเองนั้น ข้าพเจ้าคุ้นเคยชอบพอกัน ฉะนั้นถ้าหากข้อเขียนนี้กลายเป็นเรื่องระหว่างคุณลมัยและตัวข้าพเจ้าไป ข้าพเจ้าขออภัยท่านผู้อ่านด้วย

ข้าพเจ้ารู้จักคุณลมัยตั้งแต่ข้าพเจ้ายังเด็ก และคุณลมัยเป็นเด็กรุ่น สมัยนั้นข้าพเจ้าได้เข้าไปอยู่กับเสด็จย่า (พระนางเจ้าสุขุมาลมารศรี พระราชเทวี ในเวลานั้น) และทูลกระหม่อมป้า (สมเด็จเจ้าฟ้า กรมหลวงศรีรัตนโกสินทร์) ในสวนดุสิต พระตำหนักของท่านมีชื่อว่า "สวนนกไม้"

คนในสมัยนั้นมีความนิยมในการถวายตัวลูกหลานผู้หญิงให้เข้าไปอยู่กับเจ้านายฝ่ายใน เพื่อจะได้เรียนรู้เรื่องกิริยามารยาท วิชาการช่างของสตรีต่าง ๆ และรวมทั้งเรียนหนังสือด้วย ป้าท่านโปรดเด็ก ๆ ฉะนั้นจึงมีข้าหลวงเป็นเด็กเล็กบ้าง โตบ้างรวมเป็นกองใหญ่ ซึ่งคุณลมัยเป็นคนหนึ่งในจำพวกเด็กเหล่านี้

ข้าพเจ้าจำไม่ได้ว่า ข้าพเจ้าเข้าไปอยู่ในสวนดุสิตนานสักเท่าใด จำได้แต่ว่าไปป่วยเป็นบิดอยู่ในนั้น แล้วก็เลยออกมาอยู่วังบางขุนพรหมอย่างเดิม ไม่ทราบว่าคุณลมัยยังคงอยู่ในสวนดุสิตอีกนานเท่าใด

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

แต่ต่อมาเมื่อเสด็จย่าและเสด็จป้าเสด็จออกมาประทับที่วังบางขุน-พรหมนั้น ไม่มีคุณลมัยมาอยู่ด้วย

ต่อมาอีกหลายปีจนข้าพเจ้าโตเป็นสาวแล้ว จึงได้ทราบว่าคุณลมัยได้เข้าไปเป็นข้าหลวงของพระนางเธอลักษมีลาวัณ ในรัชกาลที่ ๖ ตอนนั้นก็ได้พบกันบ้างนาน ๆ ครั้ง

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ พวกเราต้องทิ้งวังบางขุนพรหมและอพยพไปอยู่ในประเทศอินโดนีเซีย ข้าพเจ้าอยู่ที่นั่นนานกว่าพี่น้องทั้งหลาย รวมเป็นเวลา ๑๔ ปี จึงได้กลับคืนสู่ประเทศไทย

เมื่อกลับเข้ามาแล้วจึงได้พบว่าคุณหลวงสุเวชช์ ฯ และคุณลมัยมีบ้านอยู่ที่ซอยชิดลม ติดกันกับบ้านองค์สี่ (พระองค์เจ้าจุไรรัตนศิริ-มาน) ตอนนี้จึงได้พบกับคุณลมัยบ่อย ๆ จนเป็นที่สนิทสนมกัน ที่บ้านองค์สี่มีงานอะไรก็มักจะมีคุณลมัยได้รับเชิญไปเสมอ ลางทีคุณหลวงก็ไปด้วย แต่ข้าพเจ้าก็ได้แต่ทักทายกันตามธรรมเนียม หาได้เคยคุยกับคุณหลวงไม่ นอกจากนี้ก็ได้เคยเห็นคุณหลวงหลายครั้ง ในเมื่อข้าพเจ้าจะเข้าไปหาองค์สี่ คือ เห็นคุณหลวงออกเดินจากบ้าน ซึ่งเข้าใจว่าจะไปเดินออกกำลังกาย

สำหรับคุณหลวงสุเวชช์ศุภกิจนี้ ข้าพเจ้าเคยเห็นมาตั้งแต่ยังหนุ่ม เมื่อยังเป็นนายแพทย์สิน สุวงศ์ อยู่ ได้รับคำบอกเล่าว่าเป็นศัลยแพทย์ผู้มีฝีมือ สำเร็จวิชามาจากต่างประเทศ เข้าใจว่าประจำอยู่

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แต่ข้าพเจ้าไม่ได้วิสาสะกับคุณหลวงเลย แม้ในฐานะแพทย์และผู้ป่วย

คุณหลวงสุเวชช์ กับคุณลมัยมีชีวิตร่วมกันด้วยความสุข ตลอดเวลาจนคุณหลวงจากไป น่าเสียดายที่คู่นี้ไม่มีบุตรสืบสกุลเลย

ในฐานที่คุณหลวงเป็นแพทย์ คงจะได้ช่วยเหลือรักษาคนไข้ให้รอดตายหายป่วยมามากหลายจนนับไม่ถ้วน ข้าพเจ้าคิดว่าสิ่งนี้ก็นับว่าเป็นกุศลกรรมอันหนึ่ง ที่จะส่งเสริมให้คุณหลวงได้ไปสู่สุคติในที่สุด

สุทธวงษวิจิตร

(พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษวิจิตร)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

จดหมายจากเพื่อนบ้าน

๑๙ ซอยชิดลม
ถนนเพลินจิต

๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๒

ลมัยคะ

ตั้งแต่หลวงสุเวชช์ถึงแก่กรรมไป ฉันเลยรื้อคิดถึงเรื่องที่มาอยู่บ้านนี้ เป็นเวลานานถึง ๓๓ — ๓๔ ปีแล้ว

เมื่อฉันกลับมาจากชวาเพื่อมาแต่งงาน ก็มิได้คิดจะปลูกบ้านเลย เพราะในขณะนั้นรู้สึกว่าอนาคตไม่แน่นอนอย่างยิ่ง อยู่ไปวันหนึ่ง ๆ ก็เช่าเขาดีกว่า จึงเช่าบ้านทางบางกะปิเดือนต่อเดือน เป็นสุขสบายดี ไม่ต้องห่วงสมบัติซึ่งเคลื่อนที่ไม่ได้

ต่อมาญี่ปุ่นยกทัพเข้ามา และประพฤติตัวแบบที่คงยังจำกันได้ (ถึงเด็กรุ่นหลังก็ยังได้ยิน ได้ฟัง) ทางบ้านที่เช่าอยู่นั้นก็มีญี่ปุ่นเดินบ้าง ขึ้นรถบรรทุกบ้าง สามล้อบ้าง เหลียวไปทางไหนก็เจอะเจอดูเป็นการเสี่ยงภัยเปล่า ๆ จึงอพยพไปอยู่ที่หัวหินซึ่งแม่มีบ้านอยู่ เลยบอกคืนบ้านเช่าแล้วโอนทะเบียนเข้าอำเภอหัวหินเสียซ้ำไป ตอนนั้นครอบครัวยังไม่โตนัก

เสร็จสงครามกลับมากรุงเทพ ฯ ก็เข้าอยู่ในบ้านว่างที่แม่เตรียมจะประทานน้ำประดับ ทีนี้จำต้องมีบ้านของเราเองให้ได้ เพราะลูกก็มีเป็นสี่คนมาแล้ว และยังมีญาติผู้ใหญ่ซึ่งไปอยู่หัวหินด้วย เพราะ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

บ้านท่านที่คลองมอญโดนกระเทือนจากแรงบ่อมบ์ จนกระเด้งขึ้นจากที่นอนทั้ง ๆ ที่เป็นอัมพาต แล้วก็มีแม่นมของฉันซึ่งฉันต้องการให้มีที่อยู่ให้สบายในบ้านเดียวกัน

หาบ้านจะซื้อเป็นสิทธิเพราะจะก่อก็ไม่ทัน และยังจะต้องหาที่ดินอีกด้วย ดู ๆ ไปก็มีคนมาบอกถึง ๑๙ ซอยชิดลมนี้ ซึ่งมีที่พอให้อยู่กันสบาย เจ้าของเขาบอกขายขาดก็ซื้อไว้ทันที

พอเข้ามาอยู่เลยดีใจที่ได้เพื่อนบ้านเป็น หมอสิน ที่ฉันรู้จักมาก่อนเป็นหลวงเสียอีก ซ้ำภรรยาก็เป็นเธอนะคะ ลมัย ฉันจำความได้ก็จำว่าอยู่สวนดุสิตกับเสด็จย่า และ ป้า เย็น ๆ ค่ำ ๆ พวกเด็กแล้วสาวรุ่น ซึ่งเป็นข้าหลวงบ้าง หลานบ้าง ก็ตามเสด็จป้าไปเฝ้าเสด็จย่าองค์เล็ก (ในสวนดุสิตนั่นเองแต่อยู่คนละทาง) ขากลับมืดต้องส่องเทียน (ไฟฉายยังไม่เกิด) แล้วลมัยก็เป็นคนส่อง

อย่างไรก็ไม่รู้ คนส่องเทียนหลงทางเอง หากันให้จ้าละหวั่นสนุกเหลือเกิน

พอมาซื้อบ้านฉันก็ถามว่าหลงจริงหรือ ก็ได้รับคำตอบว่าหลงจริงครั้งสองครั้ง ต่อไปก็ทำหลงเพราะเห็นว่าสนุกกัน

พอได้มาอยู่บ้านนี้ก็มีหมอประจำสถานที่สะดวกดีพิลึก โดยเฉพาะระยะนั้นหลายคนเป็นไข้มาลาเรียเรื้อรัง รักษาลูก ๆ ของฉัน (โดยเฉพาะลูกเต่า) ตั้งแต่เล็กจนโต

อุ่นใจอีกพักใหญ่ คือ เมื่อลูกหญิงแรกตั้งโรงเรียน ตอนนั้นหลวงสุเวชช์ยังไม่ชรา เมื่อมีธุระจะให้เด็กพบหมอก็ไม่ต้องไปไหน

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เล่นลอดรั้วกันอย่างนั้นเอง ว่าถึงอุปนิสัยแล้ว หลวงสุเวชช์เป็นคนพูดน้อยที่สุดคนหนึ่งที่ฉันเคยพบมา แต่อัชฌาสัยนั้นดียิ่ง ไม่ทำความเดือดเนื้อร้อนใจให้เลย มีแต่เอื้อเฟื้อทำให้ฉันอยู่เป็นเพื่อนบ้านได้โดยสบายใจ

การไม่พูดนี้ ครั้งหนึ่งยังกับดูหนังเงียบ คือ ท่านฉัตรสิ้นชนม์ไปตอนกลางคืน โดยที่ฉันนอนอยู่ข้างๆ ก็ไม่รู้ เพราะท่านหลับลืมตื่น พอจวนสายฉันตื่นรู้สึกกันขึ้นมาก็ให้ไปตามคุณหลวง

หมอมาถึงเอาเครื่องฟังขึ้นใส่ แล้ววางที่หัวใจท่านชาย ทันใดนั้นก็ลงกราบแล้วลุกออกไปโดยไม่เปล่งเสียงอะไรสักคำ

ลมัยคะ ถามข่าวด้วยเห็นใจอย่างยิ่งที่มาขาดคู่ครองซึ่งอยู่กันมากว่าห้าสิบปีแล้ว

จุไรรัตนศิริมาน

(พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุไรรัตนศิริมาน)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

คำไว้อาลัย

เมื่อได้ทราบข่าวคุณหลวงสุเวชช์ถึงแก่กรรม ข้าพเจ้าพร้อมด้วยลูก ๆ ทุกคนรู้สึกเสียใจอย่างสุดซึ้ง คุณหลวงเปนศัลยแพทย์ที่มีชื่อเสียงและมีเมตตาจิตเอื้อเฟื้อต่อผู้เจ็บไข้ทั่วไป เคยเปนหมอประจำตัวเสด็จในกรม ฯ และข้าพเจ้ามากว่ายี่สิบปี นอกจากเปนแพทย์ที่ดูแลเอาใจใส่ข้าพเจ้าในยามเจ็บไข้อย่างใกล้ชิด คุณหลวงยังเปนเพื่อนและญาติที่มีน้ำใจดีต่อเสด็จในกรม ฯ และครอบครัวเราตลอดมา.

ขอให้คุณงามความดีที่คุณหลวงสุเวชช์บำเพ็ญไว้จงส่งเสริมให้คุณหลวงไปสู่สุคติในสัมปรายภพ เทอญ.

พร้อยสุพัณ วรวรรณ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ระลึกถึงคุณหลวง

วันอังคาร ที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เวลา ๒๑.๓๐ น. เป็นเวลาที่คุณหลวงจากพวกเราไปอย่างไม่มีวันกลับ ดิฉันไม่มีคำใดที่จะกล่าวถึงความรู้สึกอย่างแท้จริงในขณะนั้น ตลอดเวลาที่อยู่ร่วมกันมา ๕๐ กว่าปี คุณหลวงเป็นผู้ "ให้" อยู่เสมอ "ให้" กับตัวดิฉันเอง "ให้" กับญาติมิตรและหลาน ๆ โดยปกติคุณหลวงเป็นคนนิ่งเฉย และเป็นคนรักวิชาชีพ เมื่อคุณหลวงลาออกจากราชการแล้ว ก็ยังไม่ทิ้งวิชาแพทย์ รับวารสารต่างประเทศอ่านอยู่เป็นประจำ แม้เมื่อสายตาไม่สู้ดี ก็ใช้กระจกขยายส่องอ่านและบันทึกข้อความไว้ ดังนั้นเกือบตลอดอายุขัยของเธอ ผู้คนในบ้านและญาติมิตรที่สนิทก็ยังได้อาศัยความรู้ของเธอช่วยเหลือในยามป่วยไข้

ดังได้กล่าวแล้วว่าคุณหลวงเป็นแต่ผู้ "ให้" เสมอมา แม้กระทั่งใกล้จะถึงวาระสุดท้าย ก็ยังอุตส่าห์นึกถึงญาติที่เคยใช้สอยใกล้ชิด และเด็กที่ขอมาอุปการะ ๒—๓ คน สั่งให้แบ่งปันทรัพย์สินให้ตามความเหมาะสม เมื่อถึงโอกาสอันควร

คุณหลวงเป็นคนพูดน้อย แต่ก็มีเพื่อนฝูงคบหาอยู่มาก เพราะเป็นคนรักความยุติธรรมและจริงใจต่อเพื่อน รักใครก็รักจริง เมื่อไม่ชอบก็พูดตรง ๆ อย่างไม่เกรงใจ เป็นที่ทราบกันดีในหมู่เพื่อนฝูงเมื่อวันทำบุญครบ ๕ รอบของคุณหลวง หม่อมแสร์ วรวรรณ ในเสด็จในกรมพระนราธิปประพันธ์พงษ์ ทั้งที่กำลังป่วยอยู่ก็อุตส่าห์แต่งสักวามาให้บทหนึ่ง เป็นคำอวยพรว่า

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เหล่าญาติมิตร เต็มจิตต์ มาพร้อมพรัก
เพราะความรัก ไมตรี ที่มีอยู่
คุณหลวงสุเวชช์ หกสิบชันษา น่าชื่นชู
น้ำใจดี สมควรคู่ คุณลมัย
รักษาคน ไม่เลือกชั้น และวรรณะ
ประสงค์จะ ให้คลาย หายจากไข้
ไม่เห็นแก่ เหนื่อยยาก ลำบากใจ
จะใกล้ไกล ไม่ระย่อ ต่อกิจการ
ใครมีทุกข์ ทุกข์ด้วย ช่วยบำบัด
มิเคยขัด ธุระมิตร คิดสมาน
น้ำใจดี ยากหาเทียบ มาเปรียบปาน
ต่อนานนาน จึงจะย้ำ เป็นคำคม
เป็นคนดี ขอให้มี แต่ความสุข
นิราศทุกข์ นิราศภัย ไร้ขื่นขม
จงประสบ พรทั้งสี่ ที่นิยม
เหมือนอารมณ์ ญาติมิตร คิดให้เอย

แส์ วรวรรณ

๑๓ สิงหาคม ๒๔๙๖

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดิฉันยังจำได้ ผู้ที่ร่วมร้องสักวาอวยพรให้คุณหลวงในวันนั้น มี หม่อมแก้ว วรวรรณ คุณพระมหามนตรี คุณหลวงเสถียรโชติสาร และ คุณเพ็ญโฉม วสันตสิงห์

ชีวประวัติของคุณหลวง ที่นำมาพิมพ์เป็นเล่มแจกในงานศพครั้งนี้ คุณหลวงได้เรียบเรียงเอง แยกใส่แฟ้มไว้พร้อมกับคำสั่งย่อ ๆ ว่าควรจะทำอะไรบ้างเมื่อเธอถึงแก่กรรม ดิฉันคิดว่าเธอคงประสงค์จะให้พิมพ์แจกในงานศพของเธอ เพื่อให้ชนชั้นหลัง ๆ ได้ทราบถึงวิธีปฏิบัติงานของผู้ใหญ่ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชเมื่อ ๖๐ กว่าปีมาแล้ว และถ้าคนในรุ่นนั้นได้อ่านหนังสือนี้คงจะเข้าใจเหตุการณ์ได้ลึกซึ้งเป็นอย่างดี

เนื่องจากตลอดชีวิตอันยาวนานที่อยู่ร่วมกันมา ดิฉันไม่เคยได้เห็นคุณหลวงทำผิดร้ายแรงประการใดเลย เคยเห็นแต่เป็นผู้ "ให้" อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นดิฉันจึงหวังว่า วิญญาณในสัมปรายภพของคุณหลวงคงสุขสบาย ซึ่งเป็นความหวังครั้งสุดท้ายของดิฉันที่ภาวนาขอให้เป็นเช่นนั้น

ลมัย สุเวชช์ศุภกิจ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เทิดพระคุณ

ดิฉันเป็นน้องหญิงคนเล็กสุดของคุณพี่หลวงสุเวชช์ศุภกิจ คนเดียว พี่ยังมีชีวิตอยู่ขณะนี้ เรามีอายุห่างกัน ๑ รอบเศษ เวลาเด็ก ๆ ดิฉันจำไม่ได้เลยว่าเคยเห็นคุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ นั่งล้อมวงรับประทานอาหารเย็นพร้อมกันกับพ่อแม่พี่น้องทุกวันเป็นประจำ เช่นพี่ ๆ คนอื่น เพราะคุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ สอบชิงทุนรัฐบาลไปเรียนแพทย์ที่ต่างประเทศ ตั้งแต่ดิฉันยังเล็กมาก เวลานั้นมารดายังมีชีวิตอยู่ ท่านเสียเมื่อดิฉันมีอายุได้ ๕ ขวบ ต่อมาดิฉันก็ทราบแต่เพียงว่ามีพี่ศึกษาอยู่ต่างประเทศ ๒ คน และจากกันไปเป็นเวลานานมาก ด้วยความเป็นเด็กเอาแต่เล่น ดิฉันไม่ได้ให้ความสนใจเท่าไร และไม่ได้เขียนจดหมายติดต่อ เหมือนพี่ชายใหญ่ที่ทราบเรื่องราว และทุกข์สุขกันและกันดี จนเมื่อพี่ชายคนเล็กที่เรียนทหารเรือถึงแก่กรรมที่ประเทศเดนมาร์ก คุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ สำเร็จการศึกษา กลับมาเมืองไทย เวลานั้นดิฉันมีอายุได้ ๑๐ ปีเศษ จึงได้เห็นรูปร่างหน้าตาพี่ชายที่จากกันไปนานปี เจ้าคุณรามบัณฑิต ฯ พี่ชายใหญ่พาน้องชายไปเที่ยวและให้รู้จักกับญาติมิตรบางคน บางครั้งดิฉันก็ได้มีโอกาสติดตามไปด้วย ถ้ารถมีที่ว่างและพี่ชวนให้ไป จึงคุ้นเคยกันบ้าง

สมัยนั้นอยู่รวมกันทั้งบิดาและบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่ ที่บ้านในตรอกสุนทรพิมล ถนนพระราม ๔ ซึ่งเจ้าคุณซื้อจากพระยาสุนทร ฯ พระคุณของคุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ ที่ดิฉันไม่มีวันลืมก็คือ เป็นผู้พา

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดิฉันไปฝากเข้าเป็นนักเรียนโรงเรียนราชินี ในชั้นประถมปีที่ ๓ โรงเรียนราชินีเป็นสถาบันที่มีครูอาจารย์ให้การอบรมสั่งสอนดิฉันให้เป็นผู้เป็นคน มีความสุภาพเรียบร้อย รู้ผิดชอบชั่วดี ขยันหมั่นเพียรขึ้นมาก ไม่เละเทะเหลวไหลเอาแต่เล่นอย่างเดียว จึงสามารถเลี้ยงตัวเองได้ เมื่อหมดบุญพ่อแม่แล้ว นอกจากนั้น คุณพี่ยังให้การรักษาเวลาเจ็บป่วยเหมือนแพทย์ประจำบ้าน ทำให้หายเร็วขึ้น แรกที่เข้าโรงเรียน ดิฉันเป็นนักเรียนกินนอน วันเสาร์ คุณพี่หลวงสุเวชช์ฯไปรับกลับ ดิฉันเป็นไข้ คุณพี่ให้ยารับประทาน เปลี่ยนเสื้อผ้า เอาผ้าห่มคลุมตัวไว้ ให้นอนหลับพักเดียว ตื่นขึ้นหายเป็นปลิดทิ้ง ทั้งยังแถมแจกสตางค์ให้ด้วย แต่ความเหลวไหลของดิฉันยังมีเหลืออยู่อีกบ้าง วันจันทร์ไม่ยอมไปโรงเรียน ขออยู่เป็นนักเรียนไป–กลับ ในที่สุดคุณพี่หลวงสุเวชช์ฯ ก็ต้องไปเฝ้าท่านอาจารย์อีก ขอประทานออกเป็นนักเรียนไป–กลับ และได้เอาดิฉันไปฝากคุณหลวงประกิตฯ เพื่อนของคุณพี่ที่อยู่ซอยเดียวกัน ติดรถไปและปล่อยลงที่หน้าโรงเรียนราชินี เพราะเวลาไปทำงานตอนเช้ารถผ่านทางหน้าโรงเรียน

เมื่อน้ำท่วมกรุงเทพฯ ครั้งใหญ่ในรัชกาลที่ ๖ บ้านตรอกสุนทรพิมลก็นองเจิ่งไปด้วยน้ำ ต้องเช่าเรือมาไว้ใช้ลำเลียงสำหรับอาหารจากครัว ซึ่งอยู่ห่างจากตัวบ้านมาก และสำหรับนั่งแจวไปมาในพื้นที่น้ำท่วม ตลอดจนพาออกไปส่งหน้าซอย เรือนั้นขนาดใหญ่เท่าเรือจ้าง ตัวดิฉันเล็ก แจวไม่เป็นด้วยเลยไม่สะดวกเหมือนลุยน้ำเอา

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เอง วันหนึ่งเคราะห์ร้ายจนได้ ลุยน้ำไปเหยียบหอยแตกบาดลึกเข้าไปในฝ่าเท้าจนมันจุกแผล ก็คุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ นั่นแหละที่รักษาแผลจนหาย ไม่ได้ดุหรือตำหนิติเตียนสักคำ เป็นแต่เตือนไม่ให้ท่องน้ำมิฉะนั้นแผลจะเน่า แต่ไม่ได้แจกสตางค์ เพราะเจ้าคุณยืนตาเขียวอยู่ข้าง ๆ คงอยากจะฟาดลงสักตุ้บ แต่เป็นผู้หญิงตัวผอมเล็กไม่พอมือ

เรื่องกิจการงาน เรื่องส่วนตัว และความทุกข์สุขของคุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ ระหว่างที่อยู่เมืองไทยตอนนั้น ดิฉันจำไม่ได้เลย แม้จะได้ยินพี่ ๆ ผู้หญิงคุยกัน ก็ปะติดปะต่อเป็นเรื่องราวแน่นอนไม่ได้ จึงเล่าได้เฉพาะที่คุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ เคยมีความกรุณาต่อดิฉันระยะที่กลับจากต่างประเทศครั้งแรกเท่านั้น

ต่อมาเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ประเทศไทยร่วมกับสัมพันธ-มิตร คุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ เป็นแพทย์ทหารก็ได้ไปราชการสงครามด้วย และได้ศึกษาแพทย์ต่อ เมื่อสงครามเลิกแล้วอีกหลายปี เมื่อกลับมาครั้งหลังแยกบ้านกันแล้ว ความใกล้ชิดจึงห่างกันไป ครั้งหนึ่งท่านหญิงพิมพ์พักตร์พาณี สวัสดิวัตน์ ซึ่งเป็นท่านอาจารย์ประจำชั้นได้ทรงเล่าให้ดิฉันฟังว่า ทูลกระหม่อมฟ้าหญิง (สมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์นรินทร์เทพยกุมารี กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร) เสด็จไปรับการรักษาพระวักกะ ณ ต่างประเทศ นายแพทย์ต่างประเทศที่ถวายการรักษาทูลว่าเคยมีศิษย์คนไทยเป็นแพทย์คนหนึ่ง (คือคุณพี่หลวงสุเวชช์ฯ) เรียนดีและมีความเชี่ยวชาญในการผ่าตัด ทั้งยังชมเชยอีกหลายประการ ทูลกระหม่อม

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ฟ้าหญิงได้ทรงเล่าประทานท่านหญิงพิมพ์ ฯ และท่านทรงถ่ายทอดให้ดิฉันฟังอีกทีหนึ่ง อย่างพอพระทัยแทนดิฉันที่มีพี่ชายมีชื่อเสียงเกียรติคุณ แม้บางท่านจะตำหนิว่าเคร่งครัด ดุและพูดน้อย

ดิฉันยังป่วยอีกครั้งหนึ่ง เป็นบิดและเป็นไข้ คุณพี่หลวง-สุเวชช์ ฯ มาตรวจอาการ รู้สึกไม่พอใจ บ่นอุบอิบ กลับไปแล้วส่งยามาให้ ต่อมาก็ไม่ได้มาดูอาการอีกเลย ทั้งนี้เป็นเพราะเห็นขนมนานาประการวางอยู่หน้าเตียงนอนดิฉัน มีกล้วยปิ้ง กล้วยเผา ข้าวโพดต้ม ขนมหวาน ชมพู่ ขนุน และอะไรอีกดิฉันก็จำไม่ได้ ดิฉันเองก็ไม่ทราบว่ามีขนมหน้าเตียง เพราะอ่อนเพลีย หลับ ๆ ตื่น ๆ หันหน้าเข้าข้างฝา พลิกกลับมาเห็นเข้าก็ตกใจเหมือนกัน ทั้งหมดนี้เป็นฝีมือของพี่เลี้ยงของดิฉัน เอามาล่อให้หายป่วย โดยมีคติประจำใจอยู่ว่า อยากรับประทานอะไรก็รับประทานเข้าไปเถอะ แล้วรับประทานยาเข้าไปจะไม่เป็นอะไร ถ้าอดจะไม่มีแรง ความรักและเอาใจใส่บางครั้งก็เกิดโทษมิใช่น้อย

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ หยูกยาแพงและหายาก และไม่ได้พบปะกับหมอมานาน ดิฉันเกิดท้องเดินและท้องเสียตลอดสัปดาห์ ทั้งปลายนิ้วก็เหี่ยวด้วย รักษาตัวเองด้วยยาที่เคยรับประทานก็ไม่หาย ท่านอาจารย์กริ้วว่า มีพี่เป็นหมอทำไมไม่ไปหา ดิฉันก็เลยต้องไปรบกวน ครั้งนี้ถูกดุว่า เก็บไว้จนนิ้วเหี่ยว จะตายไม่รู้ตัว แต่ในที่สุดก็ได้ช่วยชีวิตดิฉันไว้ได้จนบัดนี้

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ตามที่ดิฉันเขียนมานี้ เป็นเรื่องเทิดพระคุณของพี่ เมื่อบิดาและพี่ชายคนใหญ่ถึงแก่กรรมไปแล้ว คุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ ก็เป็นหัวหน้าตระกูลสุวงศ์ ซึ่งเป็นที่นับถือของน้องและหลาน ๆ ทั่วกัน แต่บ้านของดิฉันอยู่ไกล ทั้งไม่ชำนาญในการเดินทางคนเดียว ประกอบกับชราลงทุกวันจึงไม่ค่อยได้ไปแสดงความเคารพบ่อยนัก จะไปก็เฉพาะมีงานฉลองอายุขึ้นปีใหม่และเยี่ยมเยียนเวลาป่วย ถึงอย่างไรก็ดี แม้ต่างก็มีอายุเข้าสู่วัยชราด้วยกันแล้ว ดิฉันยังปรารถนาให้คุณพี่มีอายุยืนยาวเป็นหลักของสกุลวงศ์ต่อไปอีกชั่วกาลนาน

ด้านความกตัญญูกตเวที คุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ ก็ได้แสดงต่อบิดาผู้เป็นบุพการีโดยครบถ้วน ด้วยการรับภาระแทนเจ้าคุณราม-บัณฑิต ฯ พี่ชายซึ่งล่วงลับไปก่อนเวลาอันควร จัดสร้างบ้านที่อยู่ รักษาโรคภัยไข้เจ็บ ดูแลท่านให้ได้รับความสะดวกสบายตลอดอายุขัย และจัดงานศพ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ท่านตามสมควรแก่กาลสมัย

ในที่สุด ดิฉันขออำนาจแห่งกุศลและคุณงามความดีที่คุณพี่หลวงสุเวชช์ ฯ ได้บำเพ็ญไว้ในชาตินี้ จงดลบันดาลให้คุณพี่มีความสุข หมดความกังวลห่วงใย สู่สุคติ ในสัมปรายภพนั้น เทอญ

ละออ สุวงศ์

๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๒

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ไว้อาลัยคุณลุง

ผมพบคุณหลวงท่านครั้งแรกเมื่อผมยังเป็นหนุ่มน้อย และท่านเป็นหนุ่มใหญ่แล้ว ผมพบท่านเพราะผมไปเชิญท่านมาตรวจรักษาญาติผู้ใหญ่คนหนึ่ง จะเป็น พ.ศ. อะไรก็จำไม่ได้เสียแล้ว และตั้งแต่นั้นมาผมก็ได้ไปมาหาสู่ และรู้จักกับสมาชิกในครัวของท่านทุกคน

ผมยังจำได้เมื่อผมจะเข้าเรียนแพทย์ ผมได้ขอให้ท่านเป็นผู้ตรวจโรคและให้ใบรับรอง ท่านก็ได้กรุณาตรวจรับรองให้ และเมื่อผมแต่งงานก็ได้ทำพิธีสมรสที่บ้านท่าน โดยมีพี่มัยเป็นเจ้าของงาน

ชีวิตราชการของผมส่วนมากอยู่ตามหัวเมือง เมื่อเข้ามากรุงเทพ ฯ แต่ละครั้งก็พักอยู่กับท่านและพี่มัย ผมได้พึ่งพาอาศัยท่านอยู่เสมอมา แม้เมื่อย้ายเข้ามารับราชการประจำอยู่กรุงเทพ ฯ ก็ยังต้องอาศัยอยู่ที่เรือนเล็กในบริเวณบ้านของท่านอีก ๒ ปี รอจนผู้เช่าบ้านของผมหมดสัญญาเช่าแล้ว จึงได้ย้ายออกไปอยู่บ้านของผมเอง

เนื่องจากบ้านของเราอยู่เกือบติดกัน ผมจึงยังคลุกคลีใกล้ชิดกับท่านอยู่ตลอดเวลา ในระยะหลังนี้ผมเรียกท่านว่าคุณลุงตามญาติมิตรของท่าน เพราะท่านมีวัยวุฒิและบุคลิกสมที่จะเป็นคุณลุงของทุกคนจริง ๆ

คุณลุงแม้จะเข้าวัยชรามากแล้วก็จริง แต่สมองยังแจ่มใสหูยังไว แม้ตาจะฝ้าฟางไปบ้างก็ยังพออ่านเขียนได้ และมีความจำดีเลิศ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ท่านคอยทำหน้าที่คอมพิวเตอร์ให้พวกเรา เมื่อมีปัญหาขัดข้องทางตัวเลข แม้จะนั่งกันอยู่หลาย ๆ คนทั้งชายและหญิง ท่านก็ยังคิดเลขให้อย่างแม่นยำและรวดเร็วกว่าพวกเราที่มีอายุน้อยกว่าท่านคนละหลาย ๆ ปี และท่านมักจะดุเอาเมื่อมีผู้กวนสมาธิของท่านในขณะที่ท่านคิดเลข

น่าเสียดายที่คุณลุงถูกคุกคามด้วยโรคร้าย มิฉะนั้นท่านคงอยู่อย่างมีความสุขอีกหลายปี บัดนี้ผมและคุณลมุลก็ได้แต่รำลึกถึงความเมตตาปรานีของท่าน และขออธิษฐานให้ท่านประสบแต่ความสุขอันเป็นนิรันดรในสวรรค์ ซึ่งควรจะเป็นที่อยู่อันเหมาะสมแก่ท่านตลอดไป.

ประเทือง สิงคาลวณิช

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

คำไว้อาลัย

มรณะของคุณหลวงสุเวชช์ศุภกิจยังความเศร้าสลดและเสียใจให้แก่ครอบครัวของเราเป็นอย่างยิ่ง เพราะเราได้รู้จักคุ้นเคยเคารพนับถือท่านเสมือนญาติผู้ใหญ่มาถึง ๔๐ ปี ท่านเป็นคนตรง ไม่มีอคติ มารยาทสุภาพเรียบร้อย พูดน้อย มักน้อย วางตนอยู่ในความสงบเป็นปกตินิสัย เราได้ไปมาหาสู่ท่านและครอบครัวอยู่เป็นเนืองนิจ ไม่เคยเห็นท่านมีสีหน้าบึ้งมึนตึงหรือแม้แต่เสียงดังเสียงดุ จึงทำให้บรรดาผู้ที่ได้มีโอกาสรู้จักคุ้นเคยกับท่านมีความนิยมสรรเสริญและเคารพนับถืออย่างสูงทั่วกัน

เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยไปหาท่าน ๆ ก็กรุณาเอาใจใส่ให้การตรวจรักษาเป็นอย่างดี

ขอเดชะแห่งพระรัตนตรัยและกุศลผลบุญ คุณงามความดีทั้งหลายที่คุณหลวงสุเวชช์ศุภกิจได้กระทำไว้ จงเป็นพลวปัจจัยดลบันดาลให้ท่านได้ประสบความสุขสงบในสุคติภพโดยเกษมสำราญพร้อมด้วยดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ เราจะคงรัก คงเสียดายและระลึกถึงท่านตลอดไป.

สิงห์ เสียรยง กลางวิสัย

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

รำลึกถึงพระคุณของคุณลุง

ประมาณสี่ทุ่มครึ่งของวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๒ พวกเราได้รับข่าวร้ายจากตุ๋ย ว่าคุณลุงจากพวกเราไปเสียแล้ว ทั้ง ๆ ที่พวกเราได้เตรียมใจกันไว้แล้ว แต่ก็อดใจหายและเสียใจไม่ได้ คุณลุงเป็นผู้มีพระคุณแก่พวกเราทุกคนอย่างเหลือล้นเปรียบได้กับพ่อบังเกิดเกล้า พวกเราจำได้ว่าภายหลังจากที่สิ้นแม่แล้ว เราไม่มีใครอีกเลย พ่อรับราชการอยู่ที่ลำปาง พี่ใหญ่อยู่ภาคใต้ ห่างกันคนละทิศละทาง คุณลุงกับคุณอาทั้งสามยื่นมือเข้ามาอุปการะพวกเราทันที เราพี่น้อง ๘ คนต้องแบ่งแยกกันไปอยู่กับคุณอาหมอและคุณอาเล็กที่ร้อยเอ็ดบ้าง อยู่กับคุณลุงและคุณอาที่ลพบุรีบ้าง จนถึงระยะหนึ่งเราจึงได้กลับมารวมพี่รวมน้องกันที่บ้านชิดลม เราอยู่กันอย่างอบอุ่นมีความสุขสบาย กินอิ่มนอนหลับภายใต้อุปการะของคุณลุงและคุณอา ซึ่งนับว่าเป็นภาระที่น่าหนักใจอย่างยิ่งในการต้องเลี้ยงดูหลาน ๆ หลายคนขณะที่ทุกคนกำลังอยู่ในวัยเล่าเรียนทั้งสิ้น

เมื่อเราเติบโตขึ้น หลายคนสำเร็จการศึกษาตามสมควร มีอาชีพและตั้งตัวเองได้ หลายคนมีครอบครัวแล้วจึงได้แยกย้ายกันไป คงเหลือแต่ ต้อย ตุ๋ย ซึ่งคุณลุงและคุณอาก็ได้อุตส่าห์ส่งเสียให้ได้ไปเรียนต่างประเทศจนจบและกลับมาทำงานตั้งหลักฐานได้ ภายหลังต้อยมีครอบครัวจึงได้แยกไป เหลือแต่ ตุ๋ย น้องสุดท้องที่ได้อยู่ใกล้ชิดคุณลุงและคุณอามากกว่าพี่น้องคนอื่น ๆ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

คุณลุงเป็นคนเงียบขรึม พูดน้อย อารมณ์ดีเสมอ จะพูดคุยก็เฉพาะกับคนที่คุ้นเคยหรือชอบพอเป็นพิเศษเท่านั้น มักจะเป็นผู้ฟังเสียมากกว่าพูด คุณลุงใจดีกับคนทุกคน แต่ลักษณะที่เงียบขรึมพูดน้อย นี่แหละทำให้ดูน่าเกรงขามโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับพวกเราเด็ก ๆ กลัวคุณลุงกันทุกคน ถึงกับพูดกันในหมู่พี่น้องว่า ถ้าใครถูกคุณลุงดุ จะโชคไม่ดีไปตลอดปี เพราะคุณลุงไม่เคยดุใครเลย

เมื่อพวกเรารู้ว่า คุณลุงเป็นมะเร็งที่ลำไส้ ทุกคนได้แต่มองหน้ากันก็ไม่เพราะโรคร้ายนี้หรือที่ฉุดคร่าชีวิตของพ่อไป บัดนี้พ่อที่สองของพวกเรากำลังจะถูกคุกคามด้วยความทุกข์ทรมานเจ็บปวดจากโรคนี้อีกเป็นรายที่สองหรือ เราซึ่งเป็นหลานได้รับการอุปการะเลี้ยงดูเกื้อกูลมาจนทุกคนสามารถยืนได้ด้วยตนเองอย่างภาคภูมิใจ แต่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตอบแทนพระคุณของคุณลุงได้ แม้แต่การแบ่งเบาความทุกข์ทรมานจากโรคร้ายได้ พวกเราได้แต่กราบไหว้วิงวอนคุณพระทั้งปวง ภาวนาและตั้งจิตปรารถนาให้คุณลุงพ้นจากภัยของโรคมะเร็งด้วยความหวังที่เลือนลางเต็มทน แต่ถึงอย่างไรเราก็อดหวังไม่ได้ว่า อาจเป็นไปได้ที่สักวันหนึ่งเราจะเห็นคุณลุงลุกขึ้นยืนเดิน รับประทานอาหารได้ตามปกติ ด้วยหน้าตาที่แจ่มใส สดชื่นและปราศจากโรคร้าย เราภาวนากันว่าขอให้การได้รับรู้ว่าโรคนี้จะไม่หายขาดนั้นเป็นเพียงการฝันร้ายของพวกเราไปชั่วขณะเพื่อพวกเราทุกคนจะได้มีโอกาสได้สนองตอบและทดแทนพระคุณทั้งหลาย ทั้งปวงที่คุณลุงได้มีต่อพวกเราด้วยน้ำใจอันงามตลอด แต่ในที่สุดเราก็ต้อง

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยอมรับความจริงว่า วันที่เราหวังไว้จะไม่มีมาให้พวกเราอีกแล้ว ก็คงได้แต่ตั้งจิตอธิษฐานให้คุณลุงไปสู่ภพอันควรแก่กุศลธรรมที่ท่านได้บำเพ็ญความดี ความงามมาตลอดชีวิตของท่าน และหากมีโอกาสใดที่พวกเราจะสามารถทดแทนอุปการคุณที่คุณลุงได้มี ได้ให้แก่พวกเราทุกคนตลอดมา พวกเราจะไม่ละโอกาสนั้นเลย

ขอกราบคารวะคุณลุงเพื่อแสดงถึงกตัญญูและกตเวทิตาของพวกเราไว้ ณ ที่นี้.

หลาน ๆ "สุทธิมณฑล"

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ปญฺญาย ปริสุชฺฌติ
วัดสัพพัญญูธรวงศาราม วรวิหาร

ตำรายาเกร็ด

ที่มีผู้เห็นคุณมาแล้วมาก

หากมีโรคาพาธอาศัยยาแพทย์ไม่ได้ผลเป็นที่พอใจ

ตำรายานี้อาจเป็นแก้วอย่างประเสริฐ

ของผู้รู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสม

ให้พิมพ์เพื่อประโยชน์แก่มหาชนผู้ต้องการ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

คำนำ

คนที่เกิดมาแล้วไม่แคล้วโรคเบียดเบียน โรคร้ายหลายอย่างต่างตามมาเบียดเบียน น้อยบ้างมากบ้าง ทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่ว่าเวลาตื่นหรือเวลาหลับ ไม่ว่าในที่ลับหรือในที่แจ้ง โรคมีโอกาสรุกรานล้างผลาญได้เสมอ นับแต่วันที่เกิดเรื่อยไป จนกระทั่งได้ถึงพระนิพพาน (ดับขันธ์ทั้งกิเลส) โรคภัยเป็นศัตรูที่ร้ายกาจ ทั้งมีอำนาจและไร้เมตตาไม่กรุณาปรานีผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิงเด็กชาย ไม่ว่าจะเป็นเด็กน้อยเด็กใหญ่ หรือเป็นสาวหนุ่มกระชุ่มกระชวย หรือเป็นผู้ใหญ่แก่เฒ่าชรา ไม่ว่าจะเป็นคนมั่งมีทรัพย์สินยศศักดิ์อำนาจวาสนา หรือยากจนเข็ญใจไร้อำนาจวาสนาบรรดาศักดิ์ โรคทำหน้าที่เบียดเบียนล้างผลาญให้ทุกข์ร้อนต่าง ๆ ตั้งต้นแต่ให้หิวกระหายเมื่อยขบเจ็บปวด ทำให้อวัยวะพิการ เช่น ทำให้ตามืดตาเจ็บบ้าง หูตึง หูเจ็บปวดบ้าง จมูกคัด ลิ้นเปื่อยบ้าง ร่างกายเป็นผีผุพังบ้างเป็นต้น โรครังควานทั้งคฤหัสถ์ผู้ครองเรือน และบรรพชิต ผู้ประพฤติเว้นบาป เว้นการครองเรือน บีบคั้นประหารให้เจ็บตายทั่วกันหมด มีตระกูลสูง มีรูปร่างงามก็ช่วยไม่ได้ ทรัพย์สมบัติยศศักดิ์ก็ดี นายแพทย์ก็ดี ญาติมิตรก็ดี ช่วยไม่ได้จริง ๆ อย่างดีก็เพียงได้มีโอกาสรักษาพยาบาล หรือได้เวลาต่อต้านนานหน่อยแต่ลองนึกดูให้ดี บางทีคนมั่งมีทรัพย์สมบัติยศศักดิ์ต้องถูกทรมานร้ายกาจเสียยิ่งกว่าคนอนาถาเสียอีก นายแพทย์ตัวยงผู้เป็นทหารเอกผู้ปราบโรค ก็ต้องถูกโรคปราบจอดหมดนับไม่ถ้วน แพทย์ในโลกนี้

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยังไม่รู้จักสมุฏฐานที่ตั้งของโรคบ้าง ทั้งไม่เปิดโอกาสให้โรคเข้าย่ำยี เช่นรู้ว่า ศัตรูหรือผู้ร้าย ย่อมพยายามจะบีบบังคับผู้มีกำลังน้อยให้เป็นทาส ก็ต้องรีบสร้างกำลังไว้ให้พร้อมเพรียง ทั้งกำลังกายมีอนามัยดี มีกำลังทรัพย์ กำลังพวกพ้อง กำลังใจ ฯ หมายถึงวิชาความรู้และการปฏิบัติตามความรู้ได้อย่างเข้มแข็งเด็ดขาด ถ้าเราไม่ประมาทสร้างกำลังไว้พร้อมเพรียงโรค คือ ศัตรูพอดีพอร้ายก็ไม่สามารถจะมารังควาน แม้ศัตรูหรือข้าศึกใหญ่ ก็มีทางที่จะต่อสู้ป้องกันแก้ไขให้ได้ มีโอกาสเลี้ยงชีวิตไว้เพื่อสร้างบารมีต่อไปได้บ้าง แต่ควรรู้ทุกคนว่า ไม่แพ้ด้วยโรคนี้จะต้องแพ้ด้วยโรคอื่น ไม่แพ้คราวนี้จะต้องแพ้คราวหน้า และไม่ตายคราวนี้จะต้องตายคราวหน้า มีอะไรที่ควรทำก็ต้องรีบทำให้เสร็จโดยเร็ว ด้วยความไม่ประมาท นั่นเป็นดีที่สุด จะไม่ต้องเสียใจภายหลัง.

พระพุทธเจ้าผู้จอมปราชญ์ศาสดาเอกในโลก ได้ตรัสรู้เรื่องโรคไว้มากหลาย โรคกายก็มีทั้งภายนอกภายใน มีสมุฏฐานอาการเกิดจากฤดูบ้าง ธาตุต่าง ๆ บ้าง สิ่งแวดล้อมสัมผัสมากหลาย กรรมที่บุคคลทำไว้เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้เกิดโรคบ้าง มีทั้งหยาบ ทั้งละเอียด บางอย่างรักษาก็หาย ไม่รักษาก็หาย บางอย่างรักษาไม่หาย ไม่รักษาก็ไม่หาย แต่บางอย่างรักษาดีหาย รักษาไม่ดีหรือไม่รักษาไม่หาย โรคที่เบียดเบียนกล่าวโดยย่อมี ๒ อย่าง คือ โรคที่มีรูปร่างเห็นได้ด้วยตา หรือเห็นได้ด้วยเครื่องมือ สำหรับบ่อนทำลายร่างการให้เจ็บปวดเดือดร้อนดิ้นรนใจ ซึ่งเราต้องใช้ยาที่เป็นรูปธรรมและนายแพทย์รักษากันอยู่นี้อย่าง ๑ โรคที่ไม่มีรูปร่าง เห็นไม่ได้ด้วย

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

มังสะจักษุ แต่รู้ได้ด้วยใจ เช่น พวกกิเลสอาสวะเครื่องเศร้าหมอง ซึ่งเกิดดองอยู่ที่จิต มีโลภ โกรธ หลง และอกุศลกรรมอื่น ๆ อย่างที่เรียกว่าเจ้ากรรมนายเวร ซึ่งต้องรักษาด้วยอำนาจกุศลจิตบ้าง และรักษาด้วยอำนาจกุศลกรรมที่เหมาะสมกันบ้าง สามารถรู้ได้ด้วยทิพโสตและทิพจักษุ และปรจิตวิทยา อีกอย่าง ๑.

ผู้โง่เขลาเมาประมาท ไม่สามารถและอ่อนกำลังก็มีหวังเป็นเชลยของศัตรู คือ โรคกายและโรคจิต ชีวิตของเขามักเดือดร้อนเปล่าประโยชน์ กลายเป็นโทษน่าเสียดายชาติเกิด ฝ่ายผู้ปรีชา ไม่ประมาทสร้างชีวิตให้เจริญด้วยดี ไม่ต้องเป็นหนี้ ไม่ต้องเป็นเชลยใคร แม้จะมีโรครังควานก็ย่อมมีโอกาสจะใช้ยาต่าง ๆ รักษาโรคที่เกิดขึ้นให้หายได้ ทั้งมีโอกาสสร้างบารมี ตามควรแก่เวลา และสามารถทำลายกิเลสอันเป็นโรคของจิตใจไม่ให้มาเบียดเบียน โดยพิจารณาให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ ไม่ฝ่าฝืนคติธรรมดา เหมือนว่าไม่พยายามหลอมตะกั่วให้เป็นเงิน ไม่เพลินฝืนหลอมทองแดงให้เป็นทองคำ รู้เท่าทันธรรมดาของสังขาร ว่ามีลักษณาการเป็นไปตามอำนาจกรรมและปัจจัย แล้วดำเนินกาย วาจา ใจ ไปตามสายกลางก็พอจะเห็นสันติสุขได้บ้าง ด้วยหวังประโยชน์แก่ผู้ที่จะมีชีวิตสร้างบารมี จึงให้พิมพ์ตำรายาเกร็ดให้เป็นธรรมทาน แก่ผู้ต้องการดังกล่าวแล้ว.

พระมหาคำดี สิริวฑฺฒโน

วัดสัมพันธวงศาราม

๑๒ มิถุนายน ๒๕๐๗

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

การพิมพ์ต้นฉบับบทความเพื่อเผยแพร่ ผ่าน TUDC โดยสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 09/06/2564

สารบาญ

			หน้า
ยาอายุวัฒนะ	๖	ขนาน	๑
ยาแก้กษัย	๗	,,	๕
ยาแก้ลม	๗	,,	๙
ยาธาตุ	๗	,,	๑๔
ยาแก้ไข้	๕	,,	๒๐
ยาแก้ไอ	๒	,,	๒๒
ยาแก้หืด	๑	,,	๒๓
ยาบำรุงกำลัง	๑	,,	๒๓
ยาแก้เสลด	๒	,,	๒๓
ยาแก้พิษงู	๒	,,	๒๔
ยาแก้ประดง	๒	,,	๒๕
ยาแก้ขัดเบา	๗	,,	๒๗
ยาแก้ริดสีดวง	๒	,,	๒๙
ยาแก้บวม	๑	,,	๓๐
ยาแก้ขี้กลาก	๒	,,	๓๐
ยาแก้นิ่ว	๑	,,	๓๑
ยาแก้แผลกลาย	๑	,,	๓๑
คาถาปิดแผล			๓๒

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

			หน้า
คาถาต่อกระดูก			๓๒
ยาแก้เจ็บปาก ปากเปื่อย	๑	ขนาน	๓๒
ยาแก้เส้น	๒	,,	๓๓
ยาแก้ความดันโลหิตสูง	๑	,,	๓๔
ยาแก้ตามืดเวลากลางคืน	๑	,,	๓๔
ยาแก้ตับทรุด	๑	,,	๓๕
ยาแก้มะเร็ง คุดทะราด แผลเน่าเปื่อย	๑	,,	๓๕
ยาแก้โรคเรื้อน	๑	,,	๓๖
น้ำมันใส่แผล และทาแก้ปวดเมื่อย	๑	,,	๓๖
ยาแก้เหน็บชา	๑	,,	๓๖
วิธีแก้ปวดศีรษะ แก้สะอึก และแน่นหน้าอก			๓๗

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

อายุวัฒนะ

๑. ยาไปรษณีย์

คือมีผู้ทิ้งไปรษณีย์มาถวายสมเด็จพระมหาสมณเจ้า จึงประทานชื่อยานี้ว่า "ยาไปรษณีย์" แก้โรคกษัยเส้น, กษัยลม, แก้ไอผอมแห้ง, แก้วิงเวียน, แก้ทรางขโมย ทั้งชายและหญิง มีคุณวิเศษมาก แก้หายกันมาหลายสิบคน ให้ประกอบดังต่อไปนี้ :—

สมอไทยสด ๑๐๘ ผล ปอกผิวเขียวออก เอาเนื้อมาคั้นเอาแต่น้ำ เอาเมล็ดไปทิ้ง.

ไพลสดหนัก ๒๐ บาท ขิงสด ๑ ว่านน้ำสด ๑ หัวกระชายสด ๑ หัวกะทือสด ๑ เอาหนักอย่างละ ๑๐ บาท ข่าตาแดงหรือข่าลิงสด ๑ กระเทียมสด ๑ หนักอย่างละ ๔ บาท มะกรูดสด ๑ ส้มซ่าสด ๑ มะนาวสด ๑ เอาอย่างละ ๑๑ ผล ๓ อย่างนี้ปอกเอาเปลือกออก แล้วเอาเนื้อมาคั้นเอาแต่น้ำ กรองกากทิ้ง แล้วจึงตำพริกไทยล่อนหนัก ๘ บาท เกลือหนัก ๘๐ บาท เมื่อตำยานี้แล้ว ให้เสกด้วยอาการ ๓๒ และมงคลจักรวาฬน้อยจนจบ ปั้นลูกกลอนกินเท่าลูกพุทรา เช้าหนหนึ่งเย็นหนหนึ่ง ต้องกินนาน ๆ จึงจะเห็นคุณ ควรใช้เป็นประจำ.

๒. ยาสตรสดี

ขิง ๑ ข่า ๑ กะทือ ๑ ไพล ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ขมิ้นชัน ๑ กระชาย ๑ ว่านเหลือง ๑ สะค้าน ๑ เจตมูลเพลิง ๑ รากช้าพลู ๑

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

หัวแห้วหมู ๑ ดีปลี ๑ พริกไทย ๑ ตะไคร้หอม ๑ ตะไคร้กิน ๑ หัวหอมแดง ๑ หัวหอมกิน ๑ หัวกระเทียม ๑ พริกเทศ ๓ เม็ด ผิวมะกรูด ๓ ลูก ผิวมะนาว ๓ ลูก ผิวส้มซ่า ๓ ลูก ใบหนาด ๑ ผักเบ็ดแดง ๑ เปลือกกุ่มน้ำ ๑ เปลือกกุ่มบก ๑ เปลือกทอง ๑ เปลือกทองหลางใบมน ๑ เปลือกมะรุม ๑ บอระเพ็ด ๑ ดินประสิว ๑ สารส้ม ๑ เกลือ ๑ ส้มมะขามเปียก ๑.

ยาเหล่านี้ไม่ได้แสดงน้ำหนักไว้ เป็นแต่บอกว่าอย่างละพอสมควร ตำเป็นยาสดแล้วตากแห้งเก็บไว้ คลุกเกลือกับส้มมะขามเปียกพอกินอร่อย คราวละพอประมาณ กินได้ไม่ว่าเวลาไหน แก้โรคต่าง ๆ ได้มากอย่าง เป็นยาอายุวัฒนะ คนแก่อายุ ๘๔ ปี ไปไหนไม่ค่อยไหวแล้ว ใช้ยาขนานนี้กลับคล่องแคล่วได้ แต่ใช้แก้ไข้คงไม่ได้ เพราะมีของเผ็ดร้อน แก้ทางกษัย, เสมหะ, ลำไส้เส้นพิการดี

ยานี้ได้จากแม่ยายนายเฮง บ้านแลง จังหวัดระยอง.

๓. ยาอายุวัฒนะที่กินถูกกันมาก

กินแล้วอ้วนดี ให้ประกอบดังต่อไปนี้ :—

แห้วหมู พริกไทย กระชาย มะตูมอ่อน เอาหนักอย่างละ ๓ บาท ตำผงละลายน้ำร้อนหรือน้ำผึ้งก็ได้ กินเวลาจะเข้านอน ประมาณก้อนเท่าเม็ดพุทรา มีผู้ใช้ได้ผลดีมาก.

ยานี้ได้จาก ขุนสุภสิน หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๔. ตำรายาอายุวัฒนะ

อุบาสิกาสิน สุ่นทรัพย์ จดส่งมาให้มี :—

๑. ดีปลี ๒. ดอกบุนนาค ๓. ขิง ๔. ว่านน้ำ ๕. ลูกราชดัด ๖. ลูกเร่ว ๗. สมอไทย (ผล) ๘. สมอพิเภก (ผล) ๙. ผลมะขามป้อม.

เอาหนักอย่างละ ๓ บาท บดแล้วทำเครื่องกระยาบวช เสกด้วย "โอม จิตตัตติ สวาโหม" ๑๐ ครั้ง เวลาฉันเสกด้วย "โอม เอามานจิตตะ สวาโหม" ๙ ครั้ง แล้วฉัน.

ให้ฉันเช้า—เย็นเท่าเม็ดสมอดีงู ฉัน ๓ เดือน หมดโรค ฉันครบ ๑ ปี ทำให้อายุยืน ๖๐๐ ปี (หมดแล้วทำใหม่).

เจ้าของรับรองและสาบานว่า 'ถ้าไม่จริงให้ตกนรก'

๕. ยาอายุวัฒนะ

ให้ประกอบดังต่อไปนี้ :—

๑. โกฐก้านพร้าว ๒. โกฐพุงปลา ๓. โกฐกระดูก ๔. โกฐหัวบัว ๕. โกฐเชียง ๖. เปลือกหว้าหมอ ๗. เปลือกข่าง ๘. หัวเต่าเกียดแดง ๙. เปล้าทั้ง ๒ ๑๐. รากตีนเป็ด ๑๑. ข่าตาแดง ๑๒. พญารากดำ ๑๓. พญารากขาว ๑๔. ว่านน้ำ ๑๕. ใบกระวาน ๑๖. ลูกจันทน์ ๑๗. ดอกจันทน์ ๑๘. เถาสะค้าน ๑๙. บอระเพ็ด ๒๐. เจตมูลเพลิง ๒๑. เปราะหอม ๒๒. มะขามป้อม ๒๓. สมอไทย ๒๔. สมุลแว้ง ๒๕. ขมิ้นชัน.

ยาทั้งหมดนี้เอาหนักอย่างละ ๑ เฟื้อง

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เทียนข้าวเปลือก เทียนตั๊กแตน เทียนเยาวภาณี เทียนขาว เทียนดำ เทียนแดง เอาสิ่งละ ๑ สลึง.

เปลือกกุ่มบก หนัก ๒ สลึง พริกไทยหนัก ๑ บาท การบูร หนัก ๑ บาท เจตพังคีหนัก ๕ บาท เปลือกโรคแดงหนัก ๑ ชั่ง รากระย่อมหนัก ๑ ชั่ง ยาดำหนัก ๑ บาท เปลือกโมกมันหนัก ๑ พิษนาศน์หนัก ๑๐ บาท เกลือสินเธาว์หนัก ๑ บาท อบเชยหนัก ๑ บาท ขิงแห้งหนัก ๑ บาท ดีปลีหนัก ๑ บาท ผักชีล้อมหนัก ๑ เฟื้อง รากไคร้เครือหนัก ๑ เฟื้อง.

บดเป็นผงผสมน้ำผึ้ง ปั้นเป็นลูกกลอนเท่าเม็ดพุทรา ครั้งละ ๓ — ๔ เม็ดก่อนเข้านอน หรือเช้า — เย็น ฯ

๖. ยานารายณ์แปลงรูป

ยานารายณ์แปลงรูปอันเรืองฤทธิ์ ท่านประสิทธิ์ประสาทสรรพ์ แก้ปัฏฐะฆาตวัน โททัณฑะฆาตนา อีกสันตะฆาตแรง ทั้งกล่อนแห้งอันบีฑา เจ็บปวดโลหิตา ที่แห้งกรังสันหลังเป็นเถาดานเป็นก้อน เจ็บทั้งชาเหน็บและเท้าเย็น ปวดตามตะโพกเป็น และขัดอกสีข้างคราง ท้องเพื้อแลพรรดึก เสมหะฮึกโลหิตจาง เมื่อยทั่วสรรพางค์ จุกเสียดแทงปากเปื่อยนา ริดสีดวงในลำไส้ ระดูไซร้ไม่มีมา เมื่อยทั่วตามหน้าขา กระเบนเหน็บนี้เหลือทน นวดเหยียบนั้นร่ำไป ระอา

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ใจไม่ยินยน ยายาสักห้าหน คงเห็นคุณที่ขุ่นมัว เพราะลมอุทธังกล้า บาทาทึกนั้นเต้นรัว หัวใจนัยน์ตามัว ครั้นต้องยาก็หายคลาย ยานี้ประเสริฐนัก เห็นประจักษ์มามากหลาย ใครเจียดแม้นจับจ่าย บาทต่อบาทอย่าคลาดคลา.

เอาสะค้านผักแพวแดง หัวว่านน้ำและกัญชา ดีปลี โกฐพุงปลา ชะเอมเทศแสมทะเล อุตพิดและดองดึง มหาหิงคุ์ ยาดำคะเน โกฐหัวบัวอย่าปรวนเปร โกฐน้ำเต้าเอาที่ดี โกฐสอหญ้าตีนนก ถ้วนสิบหกในคัมภีร์ เท่าๆ กันทุกอันมี แต่พริกไทยใส่เท่ายา ตำผงสงวนไว้ ถ้าจะใช้เป็นธรรมดา น้ำผึ้งละลายยา อนึ่งโรคานั้นต่างกัน ตามแต่จะยักน้ำกระสาย จะผูกถ่ายจงแปรผัน ตามสรรพคุณอัน ท่านกล่าวไว้ในคัมภีร์ ยานี้ดังสุรามะฤทธิ์ ผลาญโลหิตแห้งวิถี สรรพโรคอันยายี ต้องยานี้ก็หายเอย.

แก้กษัย

๑. ยาแก้โรคกษัยต่างๆ

๑. รางแดง ๒. กระชาย ๓. แห้วหมู ๔. เปลือกตะโกนา ๕. เปลือกมะคำไก่ ๖. รากแจง ๗. สมอไทย.

เอาหนักเท่าๆ กัน (ถ้าหนักอยางละ ๑ บาท ๗ วันเปลี่ยนครั้ง) ต้มกินดีนัก หายมามากแล้ว.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ยาแก้กษัยกล่อน

ให้เอายอดขี้เหล็กอ่อน	หนัก	๑ ตำลึง
,, ว่านน้ำ	,,	๑ ,,
,, เปราะหอม	,,	๑ ,,
ให้เอาเจตมูลเพลิง	หนัก	๑ ตำลึง
,, ขิง	,,	๑ ,,
,, พริกไทย	,,	๑ ,,
,, กระเทียม	,,	๑ ,,
,, ดีปลี	,,	๑ ,,
,, ไพล	,,	๖ สลึง
,, ผิวมะกรูด	,,	๑ บาท
,, สารส้ม	,,	๒ บาท
,, เกลือ	,,	๖ สลึง

ตำให้ละเอียดกินหาย กินเวลาไหนก็ได้.

๓. ยาต้มจักรวาฬฟ้าครอบแก้กษัยต่าง ๆ

แก้เหน็บชา จุกเสียด เป็นต้น แก้เม็ดเปื่อยคันต่าง ๆ แก้ขุมในปาก.

ให้เอารากไทรย้อยหนัก ๑๐ บาท ข้าวเย็นเหนือหนัก ๕ บาท ข้าวเย็นใต้หนัก ๕ บาท หอมแดงหนัก ๕ บาท ขันทองพยาบาทหนัก ๕ บาท พริกไทยหนัก ๑๐ บาท เกลือ ๑ ทะนาน เติมทีละน้อย ๆ จนหมด.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๔. ยาต้มแก้กษัย

สะค้าน ๒ บาท แสมทั้ง ๒ สิ่งๆละ ๒ บาท ดีปลี ๒ บาท ใบมะคำไก่ ๒ บาท หัวแห้วหมู ๒ บาท เถาวัลย์เปรียง ๒ บาท ยาดำ ๒ บาท คำฝอย ๒ บาท แก่นประดู่ ๒ บาท แก่นขนุน ๒ บาท รากช้าพลู ๒ บาท เปลือกทิ้งถ่อน ๒ บาท พริกไทย ๑ บาท การบูร ๑ บาท ขี้เหล็กทั้งห้า ๒ บาท ใบมะกา ๒ บาท หัวตะไคร้ ๕ หัว.

ต้มกินหายแล กินมากๆก็ได้ ๓ ถ้วยหาย ก็มีว่าศักดิ์สิทธิ์นัก.

พระครูปลัดทองสุก ได้มาจากบางมด

๕. ยาแก้กษัยลงผักแลแก้ท้องขึ้นท้องพอง

๑. ให้เอารากกระดอหด หรือก้ำเกิ่งน้ำ เอามาคั่วให้เหลือง ให้ประสมกับพริกไทย ๗ เม็ด กระเทียม ๗ กลีบ ดีปลี ๗ ดอก ชงน้ำกินหรือต้มน้ำกิน.

๖. ยาแก้กษัยกลอน

มีอาการให้ปัสสาวะเหลืองแดงผิดปกติ ทำให้ร่างกายครั่นตัวเสียวตัว.

๑. เอาเถาวัลย์เปรียง (พอประมาณ)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ขลู่ทั้ง ๕ ๓. โด่ไม่รู้ล้ม ๔. รากตีนงูต้น ๕. รากเพ็ชรหึง ๖. หัวสับปะรด ๗. สารส้ม	ขนาดกำมือย่อม ๆ แห้งหรือสดก็ได้ ต้มกินเช้าเย็น

ได้จากนายเริ่ม วิสมล

๗. ยาต้มแก้โรคกษัย

แก้โรคกษัย แก้ผอมแห้ง นอนไม่หลับ ให้ผวาสะดุ้งไปทั้งตัว ปวดเมื่อยเป็นกำลัง เห็นอาหารให้อาเจียนแลมึน ปวดหัวแลเวียนหัวเป็นต้น

จงต้มยานี้รับประทานดีนักแล คือ

๑. สะค้าน	๒ บาท
๒. เถาคันแดง	๒ ,,
๓. แก่นปรู	๒ ,,
๔. สมอทั้งสามสิ่ง ๆ ละ	๒ ,,
๕. บอระเพ็ด	๒ ,,
๖. ชะเอม	๒ ,,
๗. ขมิ้นอ้อย	๖ สลึง
๘. รากมะคำไก่	๒ บาท
๙. ฝาง	๒ ,,

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๑๐.	เถาวัลย์เปรียง	๖ สลึง
๑๑.	ข่า	๓ บาท
๑๒.	ดีปลี	๒ ,,
๑๓.	รากตองแตก	๒ ,,
๑๔.	ขิงแห้ง	๖ สลึง
๑๕.	แสมทั้งสองสิ่ง ๆ ละ	๒ บาท
๑๖.	ใบมะกา	๑ ,,
๑๗.	ใบไผ่บ่า	๑ ,,
๑๘.	คำฝอย	๑ ,,
๑๙.	พริกไทยดำ	๒ ,,
๒๐.	แห้วหมู	๑ ,,
๒๑.	เจตมูลเพลิง	๒ สลึง
๒๒.	รากมะดัน	๑ บาท

แก้ลม

๑. ยาแก้ลมปลายไข้

หยุดจับแล้วหลายวันไม่มีแรง ไม่มีกำลังลุกเดิน มักวิงเวียน แก้ได้ดี ท่านให้ประกอบดังนี้ คือ :—

ให้เอาผักเสี้ยนผีขนาดกลางสัก ๑ ต้น แก่นขนุนประมาณ ๑ กำมือ พริกไทย ๑๖ เม็ด (ไม่ต้องทุบต้มทั้งเม็ด) ต้มกินเช้า—เย็น หรือกินต่างน้ำชามาก ๆ ก็ได้.

ยานี้ได้จากสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส ท่านบอกให้รับประทานหายมามากแล้ว.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ยาแก้ลมบ้าหมู

กาฝากลุมพุกแดง ต้มกินแก้ลมบ้าหมู ว่าใช้ได้ผลดี.

ยานี้ได้จากพระอธิการโง่น

๓. ยาต้มกินแก้ลมอัมพาตมือเท้าตาย

๑. ให้เอาต้นเถาคันแดง หนัก ๒๐ บาท

๒. เกลือ ๑ ชามแกง

๓. ยาข้าวเย็นเหนือหนัก ๕ บาท

๔. ยาข้าวเย็นใต้ ,, ๕ บาท

ต้มกินก่อนอาหาร.

(หมายเหตุ) ยาเข้าเกลือเค็มจัดอย่างนี้ เขาต้มเคี่ยวยาให้ได้ที่เอากากทิ้ง ประสมเกลือแล้วใส่ขวดเก็บไว้กินได้ไม่บูด หรือต้มพร้อมทั้ง ๕ อย่าง เคี่ยวได้ที่แล้ว เก็บใส่ขวดไว้กินได้ไม่บูด.

ยานี้จากได้จากเจ้าคุณพิศาลธรรมคุณ

๔. ยาต้มแก้ลม

แก้ลมกษัย แก้ผอมแห้ง ปัสสาวะบ่อยๆ ในท้องลั่นโครกครากอยู่เสมอ ให้ปวดมวนหาแรงมิได้ มือเท้าเย็น ให้ปวดตามบั้นเอว หน้าแข้ง จงต้มยานี้รับประทานคือ:—

๑. มะคำไก่ทั้ง ๕ สิ่งๆ ละ ๑ บาท

๒. ข่าต้น ๔ ,,

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๓.	ข่าตาแดง	๔ บาท
๔.	ใบระกา	๔ ,,
๕.	ไพล	๔ ,,
๖.	จันทน์ทั้งสองสิ่งๆ ละ	๑ ,,
๗.	สมอทั้งสามสิ่งๆ ละ	๔ ,,
๘.	ดีปลี	๒ ,,
๙.	แก่นขี้เหล็ก	๔ ,,
๑๐.	สมุลแว้ง	๔ ,,
๑๑.	เกลือสินเธาว์	๔ ,,
๑๒.	ขิง	๑ ,,
๑๓.	ช้ามูล	๒ ,,
๑๔.	เจตมูลเพลิง	๑ ,,
๑๕.	แสมทั้งสองสิ่งๆ ละ	๔ ,,
๑๖.	สะค้าน	๑ ,,
๑๗.	แห้วหมู	๑ ,,
๑๘.	มะตูมอ่อน	๑ ,,
๑๙.	โคคลาน	๔ ,,
๒๐.	รากไผ่ป่า	๑ กำมือ
๒๑.	เถาวัลย์เปรียง	๔ บาท
๒๒.	ฝาง	๔ ,,
๒๓.	พริกไทย	๔ ,,
๒๔.	บอระเพ็ด	๔ ,,

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๕. ยาแก้วัณโรคแก้กษัยลม

ให้ประกอบดังนี้:—

ใบมะตูม ใบสะเดา ใบคนทิสอ ใบข่อย ใบกระดูกไก่ดำ ใบสลอด รวม ๖ สิ่ง ๆ ละพันใบ พริกไทยพันเม็ด ตำผงละลายน้ำผึ้ง ฉันเช้า—เย็น หรือวันละ ๓ เวลา (ก่อนเข้านอน) แรก ๆ ฉันแต่น้อยก่อนก่อน ดูพอประมาณ ใบสลอดลวกน้ำร้อนเสียก่อน.

ได้จากพระครูเช่ง ฯ สุราษฎร์ธานี

๖. ยาแก้โรคอัมพาต

๑. ให้เอากระดูกช้างดำ ๑ กำ กระดูกเสือ ๑ กำ กระดูกม้าขาว ๑ กำ (ถ้าไม่มีกระดูกม้าขาวให้เอากระดูกม้าอื่นก็ได้) กระดูกหมี ๑ กำ ยาหัว (ข้าวเย็น) ๓ กำ แก่นฝางเสน ๑ กำ อี่ตู่ต้น ๑ กำ ตะไคร้ต้น ๑ กำ รวม ๘ อย่าง น้ำ ๘ ขวด ต้มเคี่ยวให้เหลือ ๔ ขวด แล้วซื้อยาโอโคหนัก ๒ บาท เอาผสมกันแล้วใส่ขวดไว้ ยานี้ไม่ต้องอุ่น กินมื้อละ ๔ ช้อนโต๊ะ กินเวลาก่อนเข้านอนหนหนึ่ง ล้างหน้าแล้วหนหนึ่ง.

๒. ยารมเอาใบหอมและใบมะเฟืองมาตำ ใช้เหล้าเป็นกระสายทาตัวให้เกลี้ยง (ถ้าจะให้ทั่ว).

(หมายเหตุ) กินยาแล้ว ๑ ขวด แล้วเอาใบมะเฟืองแลหอมสดตำ เอาน้ำเหล้าเป็นกระสายทาตัวให้ทั่ว ให้เอาใบเปล้าขุดหลุมฝังนั่งกระโจม คือ ขุดหลุมให้ใหญ่พอจะลงไปนั่งได้ เอาไฟเผาให้ร้อน

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

แล้วเอาใบเปล้าปูในหลุม แล้วคนไข้ลงไปนั่งทับใบเปล้า เอาผ้าคลุมเป็นกระโจม.

ได้จากหมอเล่ห์ เวชกามา บ้านตาดทอง อ. ยโสธร จ. อุบลราชธานี.

ยาแก้ปวดท้อง

๗. ยาเมนทอนแก้ลมต่าง ๆ

แก้ลม ๑๒ จำพวก แก้จุกเสียดแน่นเฟ้อ แก้ลงท้อง แก้บ่วง ๑๖ จำพวก แก้อหิวาตกโรค แก้ท้องเดิน แก้บิดลงแดง ท่านให้ประกอบดังนี้

๑. เมนทอน	หนัก	๑ บาท
๒. พริกไทย	,,	๑ ,,
๓. ดีปลี	,,	๑ ,,
๔. พิมเสน	,,	๑ ,,
๕. รากเจตมูลเพลิง	,,	๑ ,,
๖. หัวขิง	,,	๑ ,,
๗. ผิวมะกรูด	,,	๑ ,,
๘. เกลือไทยสตุ	,,	๑ ,,
๙. กานพลู	,,	๑ ,,
๑๐. การบูร	,,	๑ ,,

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

หัวกระเทียมปอกผิวให้เกลี้ยงหนัก ๖ บาท ประสมตำให้ละเอียด ปั้นเม็ดเท่าลูกพุทราโต ใส่ขวดผนึกอย่าให้ลมเข้าได้ เสกด้วยพระคาถา สพฺพโรค ฯลฯ ละลายน้ำร้อน น้ำผึ้ง น้ำส้มซ่า สุราได้ทั้งนั้น แก้ลมทุกจำพวกหายหมด.

ยาธาตุ

๑. ยาแก้ท้องอืดท้องขึ้นนอนไม่ค่อยหลับ อาหารไม่ค่อยมีรส

ท่านให้ประกอบอย่างนี้ :—

๑. แก่นพญามือเหล็ก ๑ กำมือ

๒. แก่นขี้เหล็ก ๑ กำมือ

๓. สนิมเหล็กจากตะปูที่เป็นสนิม ๗ ตัว.

ต้ม ๓ เอาหนึ่ง กินเวลาจะนอน หม้อหนึ่งกิน ๓ วันติด ๆ กัน แล้วเททิ้ง หยุดระยะ ๓ วัน แล้วต้มกินอีก ๑ หม้อ

ในการใช้ยานี้ ให้ใช้ยาสีฟันยี่ห้อคอลเกตสีฟันด้วย ถ้าไม่สามารถจะหาได้ ให้เอาใบแก้ว ๕ ส่วน เกลือ ๑ ส่วน ตำให้ละเอียดใช้สีฟัน และสีลิ้น เช้า ๆ หรือแถมเวลาก่อนนอนด้วย.

อนึ่ง เวลานอน ควรใช้ถุงเท้าด้วย เพื่อช่วยอบอุ่น เมื่ออาการปกติ หยุดยานี้แล้ว ให้เอามะแว้งทั้ง ๕ มาต้มกินเป็นยาตัดรากสักหนึ่งถ้วยหรือสองถ้วยตะไล ให้กินในวันดับ.

ยานี้ได้จากนายทอง (กิม) หงส์ลดารมณ์ เปรียญ.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ยาบำรุงธาตุ

แก้ปวดท้อง, ท้องเฟ้อ, ธาตุพิการ, ช่วยย่อยอาหาร ฯ ล ฯ

ผสมด้วย

๑. เทียนเยาวภาณี	หนัก	๑ บาท
๒. สมอไทย	,,	๑ ,,
๓. กระเทียม	,,	๑ ,,
๔. ก้านพลู	,,	๑ ,,
๕. ขิงแห้ง	,,	๑ ,,
๖. ดีปลี	,,	๑ ,,
๗. พริกไทย	,,	๑ ,,
๘. เทียนข้าวเปลือก	,,	๑ ,,
๙. ลูกเบญกานี	,,	๑ ,,
๑๐. ผลจันทน์ทั้งสอง (ปิ้งให้เหลือง)	,,	๑ ,,

บดเป็นผง ใช้น้ำร้อนหรือน้ำขิงเป็นกระสาย ใช้ครั้งละ ๑ หรือ ๒ ช้อนกาแฟ วันละ ๒ ครั้ง ก่อนอาหารเช้าเย็น หากรับประทานหลังอาหารช่วยย่อยอาหาร.

ยานี้ เป็นตำรายาซึ่ง *พันตำรวจเอก ชลอ อุทกภาชน์* ถวายไว้เป็นสมบัติของคณะสงฆ์ วัดสัมพันธวงศ์ ใน พ.ศ. ๒๔๘๙.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๓. ยาธาตุ

ต้มกินแก้ธาตุพิการ แก้บิดซึ่งเริ่มเป็นในระยะแรกเป็นบิดกำลังเป็นไข้ก็กินได้ วันละ ๒ เวลา คือ เช้าและเย็น มีเครื่องยาดังนี้ :—

๑. รากช้าพลู ๑ บาท ๒. สะค้าน ๑ บาท ๓. ดีปลี ๑ บาท ๔. ขิง ๑ บาท ๕. เจตมูลเพลิง ๑ บาท ๖. แห้วหมู ๒ บาท ๗. สมอไทย ๑๖ ผล ๘. สมอเทศ ๗ ผล ๙. สมอพิเภก ๙ ผล ๑๐. แกแล ๑ บาท ๑๑. สน ๑ บาท ๑๒. สัก ๗ บาท ๑๓. จันทน์ขาว—แดงอย่างละ ๑ บาท ๑๔. ลูกผักชี ๑ บาท ๑๕. สักขี ๑ บาท ๑๖. เทพธาโร ๑ บาท ๑๗. ลูกกระดอม ๑ บาท ๑๘. โกฐทั้ง ๕ สิ่งละ ๒ สลึง ๑๙. เทียนทั้ง ๕ สิ่งละ ๒ สลึง ๒๐. เกสรทั้ง ๕ สิ่ง ๆ ละ ๒ สลึง.

๔. ยาธาตุแก้ลมท้องขึ้น ลงท้อง

๑. ขมิ้นอ้อยหนัก ๑ บาท ๒. ว่านน้ำหนัก ๑ บาท ๓. ใบคนทิสอหนัก ๑ บาท ๔. ใบสะเดาหนัก ๑ บาท ๕. บอระเพ็ดหนัก ๑ บาท ๖. ใบมะตูมหนัก ๑ บาท ๗. พริกไทยหนัก ๑ บาท

ตำผงเก็บไว้ น้ำกระสายใช้ดังนี้ แก้กษัยกล่อนละลายน้ำผึ้ง แก้ลมละลายน้ำขิง แก้ท้องขึ้นละลายน้ำส้มซ่า แก้บ่วง ถ่ายท้องละลายน้ำมะงั่ว.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๕. ตำรายาแก้บิด

ทั้งอย่างมีตัวไม่มีตัว คนเป็นบิดบางคนกินยาขนานอื่นมามาก ไม่หาย แต่มาหายด้วยยาขนานนี้ ได้จาก *หลวงพรหมเสนา (ชอบ)* ให้ประกอบดังต่อไปนี้

๑. จันทน์ขาว ๒. จันทน์แดง ๓. ลูกจันทน์ ๔. ดอกจันทน์ ๕. ลูกเบญกานี ๖. กานพลู ๗. การบูร เอาเสมอภาค ๘. เม็ดในตะบูน เอาเท่ายาทั้งหลาย บดให้ละเอียด ใช้น้ำสุกเป็นกระสาย ถ้าเป็นมากใช้น้ำปูนใสแทรก กินพอประมาณ.

๖. ยาธาตุประจำตัวโดยวิธีคูณธาตุ

ประกอบดังต่อไปนี้ :—

๑. เอาอายุปัจจุบันตั้ง เช่น อายุ ๗๓ ปี ก็เอา ๗๓ ตั้ง เอาวันเดือนปีบวก เช่น วันเสาร์=๗ เดือน ๗ เท่ากับเลข ๗ ปีจอเท่ากับ ๔ บวกได้ ๑๘ เอาไปบวกกับ ๗๓ ปี = ๙๑ เอาทวารทั้ง ๙ บวกเป็น ๑๐๐.

อยากรู้ปฐวีธาตุ เอา ๒๐ บวก เท่ากับ ๑๒๐ เอาเบญจขันธ์ ๕ มาหาร ได้ผลลัพธ์เท่ากับ ๒๔ ไม่มีเศษ (จะได้เท่าไรก็ตาม ไม่มีเศษนับเป็นเศษ ๐) คือ ธาตุดินศูนย์ ต้องใช้แก้ด้วยดีปลีหนัก ๑๐ สลึง ถ้าเศษ ๑ ใช้ดีปลี = ๑ เฟื้อง ถ้าเศษ ๒ ใช้ดีปลี = ๑ สลึง ถ้าเศษ ๓ ใช้ดีปลีสลึงเฟื้อง ถ้าเศษ ๔ ใช้ดีปลีหนัก ๒ สลึง.

อยากรู้ธาตุน้ำ เอาธาตุน้ำ ๑๒ บวกกับวันเดือนปี และทวารเหมือนข้างต้น ๑๐๐ + ๑๒ = ๑๑๒ เอาเบญจขันธ์ ๕ หาร ได้ ๒๒

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เหลือเศษ ๒ คือ น้ำมี ๒ ต้องเติมช้าพลู (ธาตุน้ำ) ๖ สลึง ถ้าเศษ ๐ เติม = ๓ บาท ถ้าเศษ ๑, ๓, ๔ ใช้ช้าพลู = ๖ สลึง.

อยากรู้ธาตุลม เอาลม ๖ กองบวกวันเดือนปีและทวาร = ๑๐๐+๖=๑๐๖ เอาเบญจขันธ์ ๕ หาร ได้ผลลัพธ์ ๒๑ เหลือเศษ = ๑ ต้องใช้สะค้าน (ธาตุลม) หนัก ๒ บาท ถ้าเหลือเศษ ๒ ต้องใช้ ๔ บาท ถ้าเหลือเศษ ๓ ต้องใช้สะค้าน ๖ บาท ถ้าเศษ ๔ ต้องใช้สะค้าน ๘ บาท ถ้าเศษ ๐ ต้องใช้สะค้าน ๑๒ บาท.

อยากรู้ธาตุไฟ เอาธาตุไฟ ๔ บวก ๑๐๐=๑๐๔ เอาเบญจขันธ์ ๕ หาร เหลือเศษ ๔ ใส่เจตมูลเพลิง (ธาตุไฟ) หนัก ๑ บาท ถ้าเศษ ๓ ใช้หนัก ๕ สลึง ถ้าเศษ ๒ ก็เติม ๒ สลึง ถ้าเศษ ๐ ใช้ธาตุไฟ เจตมูลเพลิง หนัก ๒ บาท.

หมายเหตุ :— เรื่องเศษเท่าไร เติมธาตุต่าง ๆ ลักลั่น จะเป็นที่คนบอกจำผิด หรือตำราเดิมจะเป็นเช่นนั้น ถ้ามีโอกาสจะต้องหาตำราหรือหมอสอบดูอีก เมื่อใช้ยาธาตุตามที่คูณแล้ว ต้องใช้เครื่องยาอุปกรณ์ประกอบดังนี้ คือ (๑) โกฐทั้ง ๕ (๒) เทียนทั้ง ๕ เอาหนักสิ่งละ ๒ สลึง (คือ ทั้งโกฐทั้งเทียนหนัก ๒๐ สลึง) (๓) อบเชยเทศอย่างดีหนัก ๑ บาท (๔) มะตูมอ่อนหนัก ๒ สลึง (๕) หัวแห้วหมูหนัก ๑ บาท (๖) หัวขมิ้นอ้อยหนัก ๑ บาท (๗) เกสรบัวหลวงแห้ง (๘) ดอกบุนนาคแห้ง (๙) ดอกมะลิแห้ง (๑๐) ดอกสารภีแห้ง (๑๑) ดอกพิกุลแห้ง (ดอกไม้ทั้ง ๕ อย่าง คือ แต่ ๗ ถึง ๑๑) เอาหนักอย่างละ ๑ สลึง ต้มกินเช้า—เย็น ว่าได้ผลกันมาก.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๗. ยาดับพิษอาหาร

โอสถขนานนี้ ชื่อยาดับพิษอาหาร เป็นยาย่อย และดับพิษอาหาร เมื่อรับประทานอาหารหรืออะไรเข้าไปแล้วให้โทษ มีท้องอืดเฟ้อ เรอเหม็นเปรี้ยว จุกเสียดแน่นท้อง หรือรับประทานของผิดสำแดง ของแสลง และเป็นยาถอนพิษอาหารหรือของเบื่อเมาได้ทุกชนิด เป็นตำราของโบราณ มีสรรพคุณศักดิ์สิทธิ์ โดยใช้ได้รับผลมามากต่อมากหลายแล้ว.

วิธีรับประทานยาผงขนานนี้ คือ ยาหนึ่งช้อนกาแฟต่อน้ำร้อน ๑ ถ้วยชา รับประทานเวลาหลังอาหารหรือเวลาเกิดมีอาการท้องเฟ้ออืด เรอเหม็นเปรี้ยว จุกเสียดแน่น จะได้รับผลภายใน ๕ นาที อาการดังกล่าวจะเสื่อมคลายหายทันที ฉะนั้นควรทดลองรับประทานเถิด จะเกิดผลสมเจตนาของผู้รับประทานแล แต่เวลาก่อนรับประทานควรแทรกพิมเสนเกล็ดเป็นกระสายนิดหน่อยเสมอทุก ๆ ครั้งไป.

เครื่องยาให้ประกอบดังนี้ ๑. ใบพิมเสน ๒. ใบมะเฟือง ๓. ใบมะยม ๔. หัวเปราะหอม ๕. หัวขมิ้นอ้อย ๖. หัวอุตพิด ๗. แก่นจันทน์แดง ๘. แก่นจันทน์ขาว ๙. หญ้าแพรก ๑๐. หญ้าปากควาย เอาเสมอภาค.

วิธีทำ เอาใบต่าง ๆ รวมทั้งหัวอุตพิดด้วย เอาสด ๆ มาตำให้เข้ากันก่อน และเอาผึ่งแดดให้แห้งแล้วจึงตำประสมกับจันทน์แดงจันทน์ขาว เมื่อตำละเอียดดีแล้วเก็บในขวดที่มีสี แล้วปิดให้สนิทจะได้ไม่ระเหยและใช้ได้ผลดี.

ยานี้ได้จาก *พระครูธรรมาภิมณฑ์* วัดเจริญพานิชย์ อ. หนองเต่า จ. ลพบุรี.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

แก้ไข้

๑. ยาแก้ไข้ต่าง ๆ ทั้งไข้เหนือไข้ป่า

บางคนกินยาอย่างอื่น ๆ มาไม่หาย มาหายได้ด้วยยาขนานนี้ ท่านให้ประกอบดังนี้ :—

พริกไทยหนัก ๑ บาท ดีปลีหนัก ๑ บาท เปราะหอมหนัก ๑ บาท ว่านน้ำหนัก ๑ บาท แฝกหอมหนัก ๑ บาท แห้วหมูหนัก ๑ บาท รากกระเทียมหนัก ๖ บาท.

ต้มกินวันละ ๕ ถ้วยตลอดเวลานอน.

ยานี้ได้จาก *สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์* วัดเทพศิรินทร์.

๒. ยาต้มแก้ไข้หวัด

แก้หวัด ตัวร้อน ผสมด้วย

๑. ดอกเบญจมาศจีน	หนัก	๒ สลึง
๒. เง่าบัวแดง	,,	๑ บาท
๓. ผักเสี้ยนไทย	,,	๑ ,,
๔. รากมะตูม	,,	๑ ,,
๕. ฝางเสน	,,	๑ ,,
๖. ชะเอมเทศ	,,	๒ สลึง
๗. เปลือกทองกวาว	,,	๑ ,,
๘. ใบชุมเห็ดเทศ	,,	๒ ,,

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๙. ดอกสารภี หนัก ๑ บาท

๑๐. หัวกะเทียมทุบ ,, ๑ ,,

๑๑. พุทราแดง ,, ๑ ,,

๑๒. รากโสก ,, ๑ ,,

ต้มน้ำ ๓ ส่วน เหลือ ๑ ส่วน รับประทานวันละ ๓ ครั้ง เช้า—เย็น ก่อนอาหาร และก่อนเข้านอน รับประทานครั้งละครึ่งถ้วยชา.

ยานี้เป็นตำรายาซึ่ง *พ.ต.อ. ชลอ อุทกภาชน์* ถวายไว้เป็นสมบัติของคณะสงฆ์ วัดสัมพันธวงศ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๙.

๓. ยาตัดจับแก้ไข้

ยาขนานนี้ เป็นยาของ *สมเด็จพระสังฆราช (แพ)* ให้ประกอบดังต่อไปนี้ คือ:—

๑. ใบหนาด หนัก ๑ บาท

๒. ผักราชพฤกษ์ ๑ ผัก

๓. พริกไทยเท่าอายุ

๔. กานสะเดา ๗ กาน

๕. ขมิ้นอ้อย ๓ แว่น

ต้มกินวันละ ๓ เวลา ครั้งละ ๑ ถ้วยชา ถ้วยแรกเติมดีเกลือตามธาตุหนักและเบา ต่อไปไม่ต้องเติม.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๔. ยาเขียวแก้ไข้ตอนต้น

ให้ประกอบดังต่อไปนี้ :—

ใบหมากผู้ ๑ ใบหมากเมีย ๑ ใบสะเดา ๑ ใบมะเฟือง ๑ บอระเพ็ด ๑ หัวแห้วหมู ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ เอาเท่า ๆ กัน ตำผงหรือทำเป็นแท่งไว้ ทำคราวละชามอ่างก็ได้ เวลารับประทานให้ใช้น้ำดอกไม้สดหรือน้ำดอกไม้เทศก็ได้เป็นกระสาย.

ได้จากคุณบัว

๕. ยาต้มกินแก้ไข้มาลาเรียตัดราก

๑. กระดูกม้าขาว ๒. กระดูกช้าง ๓. กระดูกเสือ ๔. กระดูกหมี ๕. แก่นกระเบา ๖. รากคัดเค้า ๗. อ้อยดำ ๘. ยาหัว (น่าจะเป็นหัวยาข้าวเย็น) ต้มกินแก้ไข้มาลาเรียตัดราก.

แก้ไอ

๑. ยาแก้ไอเนื่องจากหวัดใช้ได้ผลดี

๑. ชะเอมเทศ ๒. โกฐหัวบัว ๓. โกฐกระดูก ๔. ใบชะมดต้น ๕. อบเชยญวน ๖. ขิง ๗. ไพล ๘. กฤษณา ๙. ลูกผักชี ๑๐. เทียนดำ ๑๑. เทียนข้าวเปลือก.

ยาทั้งหมดนี้เอาหนักอย่างละ ๒ บาท ต้มกินดีนัก.

ได้จากพระสอาด วัดสัมพันธวงศ์

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ยาแก้โรคไอเรื้อรัง

รากปลาไหลเผือก หรือที่ทางภาคอีสานเรียกว่า (หยิกบ่อถอง) แปลว่าหยิกไม่เข้า ต้มหรือฝนกับน้ำกิน ควรกินแต่น้อยก่อน.

ยาแก้หืด

เอามุ้งเก่า ๆ เผาไฟกับน้ำปูนใส คราวละ ๑ — ๒ ช้อนคาว ไม่สบายก็กินได้ผล.

ได้จากนายทองสืบ ศุภมาร์ค

ยาบำรุงกำลังแก้โรคต่าง ๆ

ท่านให้ประกอบดังนี้ :—

๑. โสมคนหนัก ๑ บาท ๒. เขากวางอ่อนหนัก ๑ บาท ๓. เลือดแรดหนัก ๑ บาท ๔. รังนกหนัก ๑ บาท ๕. ระย่อมหนัก ๑๕ บาท

บดทำเป็นผงกระสายน้ำผึ้ง ปั้นก้อนเท่าเม็ดพุทรา กินวันละ ๑ เม็ด ก่อนเข้านอน.

พระครูธรรมาภิวัฒน์ว่า มีผู้เห็นคุณมาก

แก้เสลด

๑. ยาแก้เสลดหางงัว

ดีงูเหลือม ๑ บอระเพ็ด ๑ สุรา ๑ น้ำมูตรคน ๑ เกลือ ๑ ผสมกันให้กินแก้เสลดหางงัว เขาได้ใช้มาแล้วศักดิ์สิทธิ์ที่สุด.

ได้จากมหาภิเสน ประดานนท์

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ยาแก้เสลดหางงัวหรือเสมหะมาก

ให้เอาก้านตอกจุ้มน้ำผึ้ง แล้วจิ้มลงในลูกปอกระเจาอม ว่าหายดีนัก.

แก้พิษงู

๑. ยาแก้พิษงูอย่างศักดิ์สิทธิ์

ให้ประกอบดังนี้ :—

ให้เอาเม็ดผักเสี้ยนผีมาตำผงปั้นก้อนกับน้ำข้าวเก็บไว้ให้ดี เพื่อใช้ได้ทันท่วงที.

เมื่อคนถูกงูกัดสลบไปแล้วตั้งครึ่งชั่วโมง ก็ยังแก้ให้หายได้ โดยเอาเม็ดผักเสี้ยนผีนั้นผสมกับน้ำมูตรก็ได้ ผสมเหล้าก็ได้ กรอกเข้าไปสักประเดี๋ยวก็หายได้.

อีกขนานหนึ่งให้ผสมดังนี้ :—

ผักหนึ่งในหนอง (ผักเบ็ดแดง) ผักสองในนา (ผักคราด) ผักสามในป่าช้า (ผักเสี้ยนผี) ผักสี่ในวัด (ผักชี) เอาสดๆ มาประสมน้ำสุรากรอกเข้าไปเอากากบีดแผล ไม่ช้าก็หาย สลบก็ฟื้น.

นายจุงซำ ว่าได้มาจากพระธุดงค์ ว่าศักดิ์สิทธิ์นัก

๒. ยาแก้พิษงูอย่างศักดิ์สิทธิ์อีกขนาน ๑

ส้มกุ้ง เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หมากเม่าใหญ่ เป็นส้มกุ้งใหญ่อีกอย่างหนึ่ง มีลักษณะเป็นเครือ ใน ๒ อย่างนั้นจะใช้อย่างไหนก็ได้ ให้ทำอย่างนี้

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เอารากหรือเปลือกส้มกุ้งนั้นฝนกับน้ำมะนาว หรือน้ำส้มอื่น ๆ ก็ได้ ให้กินหรือกรอกเข้าไป สัก ๑๐ นาที แล้วผสมข้น ๆ ทาที่แผล ว่าใช้ได้ผลเห็นรวดเร็วดีนัก.

ได้จากมหาภิเสน

แก้ประดง

๑. ยาต้มแก้ประดงทุกชนิดแก้คันต่าง ๆ

หมอบอกว่าได้จากพระยาแพทย์พงศา ว่าศักดิ์สิทธิ์นัก ให้ประกอบดังต่อไปนี้

๑. ใบมะกา ๑ กำมือ (กำแน่น ๆ)

๒. ยา ๕ ราก หนักสิ่งละ ๑ บาท

๓. ยาข้าวเย็นเหนือ หนัก ๒ บาท

๔. ยาข้าวเย็นใต้ หนัก ๔ บาท

๕. ตับเต่าทั้งสอง หนักสิ่งละ ๑ บาท

๖. รากก้างปลาทั้งสอง หนัก ๑ บาท

๗. รากตองแตก หนัก ๔ บาท

๘. แสมาลาย หนัก ๔ บาท

๙. หัวร้อยรู หนัก ๔ บาท

๑๐. มะคำดีคล้าย หนัก ๒ บาท

๑๑. รากสลอดน้ำ (เป็นเถา) หนัก ๑ บาท ต้มกินเช้าเย็น.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ยาต้มกินแก้ประดงลำไส้หายแล

ของหมอเล่ห์ บ้านตาดทอง อำเภอยโสธร อุบลฯ

๑. ต้นเหี้ยนกวง (ใช้แก่น ยังไม่รู้ว่าไม้อะไร)

๒. ต้นตากวง (ใช้แก่น) คือ ต้นตากวาง (ไม้ต้นใหญ่)

๓. ต้นตาไก้ (กำแพง ๗ ชั้น แต่ว่าต้นใหญ่อาจไม่เหมือนอุ้มไก่ หรือกำแพงเจ็ดชั้นทางใต้)

๔. เครือตาปลา คือ เถาวัลย์เปรียง

๕. แก่นตับเต่า

๖. ต้นตาเสือ

๗. (ถ้าเป็นง่อย ต้องใส่หัว ๓๐ กลีบ คล้ายหัวตะเพียด ไม่เหมือนหัวสามสิบทางใต้ ถ้าไม่เป็นง่อยไม่ต้องใส่)

เมื่อไปอุบล แกต้มให้กิน ๑ หม้อเห็นคุณ เครื่องยาเอาเสมอภาค.

เมื่อกินยานี้ขับของร้ายออก บางคนมักเป็นไข้ระบายเสมหะและเสลดออกมาก แล้วกินยาขนานที่ ๒ ต่อไป คือ:—

ยาขนานที่ ๒ ทำเป็นยาน้ำใส่ขวด ๆ เหล้าให้มา ๔ ขวด การประกอบยานี้ ให้จดมาดังต่อไปนี้:—

๑. ไอโอได หนัก ๑ บาท ๒. มินท่อน หนัก ๒ สลึง ๓. โซดา หนัก ๓ บาท ๔. สารส้ม หนัก ๑ บาท ๕. ยาปัฐวี ๑ ขวด ๖. ฝางแดง ๓ กำเอามาต้มเป็นน้ำกระสาย กำหนดใส่น้ำ ๑๐ ขวดแม่โขง เคี่ยวให้เหลือประมาณ ๘ ขวด ทิ้งไว้ให้เย็น แล้วใส่

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ภาชนะสำหรับยา ๖ สิ่ง เอาของที่ไม่เป็นสนิมคนกวนให้เข้ากัน (อย่าเอามือลงกวน) แล้วเอากรอกใส่ขวด เอาไว้ได้นานไม่บูด.

เวลาเอากรอกขวด ให้เสกด้วยพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ห้ามไม่ให้ด่าห่า (หรือใช้คำว่าห่า ซึ่งเป็นคำด่าของคนชั้นต่ำ) และห้ามไม่ให้เอาผ้านุ่งคลุมหัวเวลาอาบน้ำ.

ยาแก้ขัดเบา

๑. ยาแก้ขัดเบา

๑. รากเต่าร้างหนัก ๑ บาท ๒. รากลำเจียกหนัก ๑ บาท ๓. รากการเกดหนัก ๑ บาท ๔. รากดอกบานไม่รู้โรยหนัก ๑ บาท ๕. รากหมากหนัก ๑ บาท ๖. รากมะพร้าวหนัก ๑ บาท ๗. ดินประสิวหนัก ๒ สลึง ๘. สารส้มหนัก ๒ สลึง ๙. แสมสารหนัก ๑ บาท ๑๐. แสมทะเลหนัก ๑ บาท ๑๑. โคกกระออมหนัก ๑ บาท ๑๒. แห้วหมูหนัก ๑ บาท ๑๓. เทียนดำ หนัก ๑ บาท.

ได้จากหมอที่วัดเจดีย์ทอง

๒. ยาแก้ขัดเบา

๑. รากช้าพลู ๒. รากหญ้าคา ๓. รากมะตูม ๔. รากกำยาน ๕. พริกไทยล่อน ๒ เมล็ด นอกนั้นเท่ากัน.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๓. ยาแก้ปัสสาวะขัด

๑. หญ้าคา ๒. หญ้าไทร เอาอย่างละกำมือ ๓. รากมะละกอ ๑ คืบของคนที่ขัดเบา ๔. ดินประสิว ๓ หยิบมือน้อย ๆ ๔. สารส้ม ๒ สลึง.

ต้มน้ำมาก ๆ ใส่ขันรองหินกินให้เต็มอิ่ม ภายใน ๕ นาที ปัสสาวะจะสะดวก.

ได้จากพระธรรมจินดาภรณ์

๔. ยาแก้เบาขุ่นเบาเป็นเลือด

ศักดิ์สิทธิ์นัก ท่านให้ประกอบดังนี้ :—

ผักเบี้ยเอามาล้างให้สะอาด ต้มกับน้ำตาลทรายแดงพอหวาน ปะแล่ม ๆ ใส่ต้นลูกใต้ใบด้วยก็ยิ่งดี เห็นคุณเร็ว.

๕. ยาต้มแก้เจ็บหลัง ปวดเอว ขัดเบา แก้มะเร็ง

ของอุบาสก โพ ส่องศรี อุบลราชธานี

๑. ยาแห้วหมู ๒. เม็ดฝ้ายอย่างเม็ดเล็ก ๓. หัวสับปะรด ๔. แก่นลั่นทม ๕. รากขมิ้นเครือ ๖. แก่นกันเกรา ๗. รากถั่วแระ ๘. หัวเบ้ง ๙. หัวหวายนั่ง ๑๐. หัวหญ้าคมบาง ๑๑. หัวหญ้าหวายนา ๑๒. รากเดือยหิน เอาเสมอภาคต้มกิน ถ้าเป็นมะเร็งให้ใส่แก่นโพธิ์ด้วย.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๖. ยาตำราพระพรหม
แก้เบาขุ่นเบาเป็นเลือด

ใบละบาท ๘ ใบ ดอกมะลิ ๘ กำมือ ใบมะกา ๘ ใบ ใบสายหยุด ๘ ใบ ใบมณฑา ๘ ใบ ต้นไมยราพ ๘ กำมือ ให้ต้มกินเช้า—เย็น ก่อนอาหาร แก้โรคเบาขุ่นและเบาเป็นเลือด เมื่อกินระลึกถึงเสด็จท้าวพรหมมหาราชผู้เป็นใหญ่อยู่ในชั้นพรหมโลก.

๗. ยาแก้เบาหวาน

ใบเตย ใบไม้สัก ชงน้ำ รากมะแว้งเครือสด ต้มกินต่างน้ำ.

แก้ริดสีดวง

๑. ยาต้มแก้ริดสีดวง

๑. ใบมะกาหนัก ๔ บาท ๒. สารส้มหนัก ๔ บาท ๓. ดีเกลือหนัก ๔ บาท ๔. ยาดำหนัก ๔ บาท ๕. มะคำฝอยหนัก ๓ บาท ๖. ใบส้มป่อยหนัก ๓ บาท ๗. หัวสับปะรดหนัก ๓ บาท ๘. ข้าวเย็นเหนือและข้าวเย็นใต้ หนักอย่างละ ๔ บาท ๙. หัวร้อยรู หนัก ๓ บาท ๑๐. เทียนดำหนัก ๖ สลึง ๑๑. การบูรหนัก ๖ สลึง ๑๒. หัวข่าหนัก ๔ บาท ๑๓. ขิงสด ๓ แว่น ๑๔. ใบมะขามไทยหนัก ๓ บาท ๑๕. เกลือเค็มทะเลหนัก ๓ บาท.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ยาแก้ริดสีดวง

ยาดำ ๒ บาท ดินประสิว ๒ บาท ไพล, ข่า, หัวแห้วหมู, ใบมะขาม, อย่างละถ้วยชา เกลือพอประมาณ ทำผงปั้นลูกกลอน กินก่อนเข้านอน.

ยาแก้บวมทำให้มีอาการเหนื่อย

ท่านให้ประกอบดังนี้ คือ :—

เอาเจ๋าห่วง ๑ ซำหู่ ๑ ลูกโอโจ๊ ๑ ลูกลำไย ๑ แป้งมี่ ๑ แตงกวยแฉะ ๑ เอาอย่างละเสมอภาคบดทำเป็นลูกกลอนกินกับน้ำข้าวก่อนเข้านอน และในระหว่างอาหาร ๓ วัน ๗ วัน ต้องกินหมู่บะช่อด้วยสัก ๒ ครั้ง มีผู้กินถูกหายกันมามาก (เป็นยาจีนที่ผู้มีอาชีพทางหมอหวงมาก).

แก้ขี้กลาก

๑. ยาแก้ขี้กลากเหล็กศักดิ์สิทธิ์มาก

ผู้ใช้ได้ผลเล่าว่า เขาเป็นที่ต้นคอด้านหลัง รักษาด้วยยาอะไรต่าง ๆ ทั้งกินทั้งทาไม่เห็นหาย และครวาหนึ่งเจ๊กขายของมาเห็นเข้าและบอกยานี้ให้ ทาหนเดียวหายขาด คือ ให้เอาขิงฝนกับสนิมเหล็กและน้ำส้มสายชูทา คุณสนธิ์ โอสถานนท์ ว่าใช้ยาขนานนี้หนเดียวหาย.

ได้จากคุณสนธิ์ โอสถานนท์

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒. ยาต้มกินแก้ขี้กลากศักดิ์สิทธิ์

๑. ใบคนทิสอ ๒. ใบมะตูม ๓. ใบสะเดา ๔. ใบบอระเพ็ด ๕. ว่านน้ำ ๖. ว่านนางคำ เอาหนักอย่างละ ๑ บาท ๗. เอาพริกไทยล่อนเท่ายาทั้งหลายต้มกินหรือตำผงกินกับน้ำร้อนหรือปั้นลูกกลอนกินก็ได้.

ยานี้ได้จากนายลิ้ม เล่าว่าได้เห็นสมภารวัดหนึ่งมีคนมาขอบวช ขี้กลากเต็มตัว ท่านว่ายังบวชไม่ได้ แล้วบอกยานี้ให้ไปทำกินทำกิน ๑ เดือนหายเป็นปกติหมด ให้บวชได้ จึงขอท่านจดไว้.

ยาแก้นิ่ว

๑. เขากวางซี (เป็นสัตว์คล้ายกวางทางใต้ มีอยู่ทางภาคเหนือ) ๒. ลิงค์กวางซี ๓. ขี้นกอินทรีย์ (เป็นหินเขียวอยู่ตามภูเขา) ๔. ถ่านไม้ซาก (เป็นหินเขียวอยู่ตามภูเขา) ๔. ถ่านไม้ซาก (เป็นน้ำกระสาย) ๕. เงี่ยงปลากระเบน (ใช้ฝนให้ละเอียด).

ได้จากนายแสวง บ้านบาตร

ยาแก้แผลกลาย

ใบมะเขือขยี้กับปูนแล้วทาดีนักแล.

ได้จากนายแสวง บ้านบาตร

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

คาถาปิดแผล

สารจตฺตาโร เอโก พุทฺโธ อมิตฺถามิ.

คาถาต่อกระดูก

ของหมอเหมือน เที่ยงงานดี

โอมมะเอ็นยอก เอ็นหัก

โอมมะเส้นหัก เส้นต่อ

โอมมะข้อหัก ข้อติด

โอมมะคึกคัก สบัดหาย

ใช้ดอกไม้เจ็ดสี เทียนหนัก ๑ บาท เวลาต่อเอามีดสับไม้เอาเทียนติดหัวไม้ ใช้ไม้อะไรก็ได้ ใช้อีโต้ถาก ต้องตั้งนโม ๓ จบก่อนนั่งกระดานแผ่นเดียวกัน.

(บางหมอใช้สับแก้เมื่อย แก้ฟกช้ำบวมเคล็ดได้ทั้งนั้น นั่งตรงไหนก็ได้ ใกล้ไกลได้ทั้งนั้น).

ยาแก้เจ็บปาก ปากเปื่อย

แก่นลั่นทมขาว เอามาต้มเคี่ยวผสมเกลือพอสมควร อย่าให้เค็ม ใช้อมก่อนอาหารเช้า — เที่ยง — เย็น เวลาคราวละประมาณ ๑๕ นาที แล้วบ้วนน้ำทิ้ง ระวังในเวลาอมอย่าให้น้ำล่วงลำคอเข้าไป เพราะเป็นของเบื่อเมา ถ้าไม่เอาเกลือผสมก็ไม่เบื่อเมา เวลาเอายาลงหม้อเสกด้วย นะโม พุทฺธายะ ฯ ๓ จบ.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

แก้เส้น

๑. ตำรายาแก้เส้นพิการ

ท่านให้ประกอบดังนี้ :—

๑. ตรีกฎุกหนักสิ่งละ ๓ บาท
๒. สมอทั้งห้า ,, ๑ ,,
๓. สมอดีงู ๑๕ ,,
๔. ชะเอมเทศ ๑๕ ,,
๕. เกลือสินเธาว์ ๒๐ ,,
๖. เทียนดำ ๕ ,,
๗. โกฐทั้งห้าหนักสิ่งละ ๓ บาท ตำให้เป็นผง

และละลายน้ำผึ้งกินวันละ๑ ครั้ง.

ยานี้ได้จากพระมหาจอน วัดเจดีย์ทอง

๒. ยาต้มแก้เส้น

ของเจ้าคุณพรหมมุนี วัดราชประดิษฐ์ ได้รับบอกจากพระธรรมารามคณี (เปี่ยก วัดโตนด)

๑. เถาหัวแดง ๒. เถาวัลย์เปรียง ๓. หัวไพล ๔. ใบมะกรูด ๕. ตะไคร้ ๖. บอระเพ็ด.

เอาสิ่งละกำมือ ต้มกินวันละ ๕ ถ้วย เมื่อจะต้มให้เอาดอกไม้ธูปเทียนบูชา ออกชื่อเจ้าของยา ชื่อสังข์เป็นเทวดา เสกด้วย อะ สํ วิ สุ โล ปุ สะ พุ ภะ อะนุตตะโร โส ภะคะวา.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาแก้ความดันโลหิตสูง

ให้เอาถั่วลิสงคั่วป่นให้ละเอียด ๑ ช้อนคาว กินกับน้ำข้าวเช็ดครึ่งถ้วยแก้ว เติมเกลือหรือน้ำตาลด้วยก็ได้ กินระยะหนึ่งไม่เกิน ๗ วัน ต้องหยุดดู ถ้าเห็นว่าลดพอสมควรแล้วให้หยุด.

ยาแก้ตามืดเวลากลางคืน

คือกลางวันเห็นกลางคืนมืด กินยานี้หาย คือเอา ๔ อย่างนี้ทำเป็นผงไว้ เวลาจะใช้ ชั่งหนัก ๒ สลึง เอานึ่งหรือตุ๋นกับตับของไก่ ๑ ตัว ใส่น้ำพอควร กินหนเดียวหาย.

ยานี้ได้จาก *นายลิ้ม แซ่ลิ้ม* เคยได้ช่วยคนมามากต่อมากแล้ว.

禁治目无定期
石決明 草決明 海螵蛸 谷精草
白蒺藜 枸杞子 決明子 豚肝一个 蒸水一碗

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาต้มกินแก้ตับทรุด

๑. หัวเต่าเกียด (ได้สดเป็นดี)

๒. จุกหอม

๓. จุกกระเทียม

๔. กะลาก้นกลวง (ผ่าสี่ทิ้งเสียหนึ่ง)

๕. เปลือกลูกทุเรียน (แห้ง)

๖. ต้นครอบมรกฎ { เอาทั้งห้าต้ม ดอกเขียวคล้ายผักคราด แต่ใบบางเล็กกว่า

๗. เทียนดำ

๘. ใบมะกา

๙. ดีเกลือ.

(ส่วนประกอบประมาณพอควร ดีเกลือ ถ้าท้องเดินแล้วไม่ใส่ดีเกลือก็ได้).

ยานี้ ได้จากนายฮะ ๆ ได้จากขุนนิราพาธ ๆ ว่าใช้ได้ผลดีมากกว่ายาฝรั่งก็ไม่มีขนานใดสู้ได้.

ยาแก้มะเร็ง คุดทะราด แผลเน่าเปื่อย

๑. ลูกลักเทศ ๒. ลูกจันทน์ ๓. กานพลู ๔. เทียนทั้ง ๕.

เอาหนักสิ่งละ ๒ บาท ปรอท ๒ บาท เขม่าเหล็ก ๔ บาท น้ำตาลหม้อ ๘ บาท (น่าจะเป็นน้ำตาลโตนด) ตำผงละลายสุราเป็นกระสาย กินเช้า-เย็น มื้อละช้อน ถ้ากินแล้วเมื่อยปวด ท่านว่ายาทำการปราบโรค อย่าตกใจ กินหลายวันหาย.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาแก้โรคเรื้อน

๑. หญ้าดอกขาว
๒. ยาข้าวเย็นเหนือ
๓. ยาข้าวเย็นใต้
๔. ผักกระชับ

} เอาเท่า ๆ กัน

สารหนู ๑ เฟื้อง เจาะใส่ในยาข้าวเย็น แล้วอุดเสียเพื่อให้ละลายทีละน้อย ต้มกินเช้า — เย็น.

ได้จากนายแสวง บ้านบาตร

น้ำมันแก้วสำหรับทา

ให้เอามะพร้าวไฟ ๑ ข่า ๑ ไพล ๑ ผิวมะกรูด ๑ กระชาย ๑ กระเทียม ๑ หอม ๑ พริกไทย ๑ ดีปลี ๑ ขิงสด ๑ งา ๑ ว่านนางคำ ๑ โขลกเข้าด้วยกัน คั้นเอาแต่กระทิ แล้วเคี่ยวเอาแต่น้ำมัน เวลาเคี่ยวควรระวังอย่าให้ไหม้ สำหรับใส่แผลทุกชนิด ถ้าใช้แก้ปวดตามตัว แก้ชอกช้ำ ปวดเมื่อย แทรกการบูร ถ้าถูกไฟไหม้แทรกปูนแดงทา.

ยาผีบอกแก้เหน็บชา

ใบสมอทะเล แช่กับปัสสาวะของคนเจ็บ ขุดหลุม เอาอิฐเผาไฟ ใบสมอวางลงไปแล้วเอาเท้าเหยียบ.

(หมายเหตุ) ยานี้ห้ามซื้อขาย ให้บอกกันต่อไปเพื่อการกุศล.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

หลวงพิศาลดรุณกร (อั้น สาริกบุตร)

เขียนฝากมาถวายดังนี้

ขอถวายสิ่งของที่ใช้ไม่หมด ไม่แตก ไม่ทำลาย และยิ่งถูกขโมยลักไปมาก ๆ ยิ่งดี คือ :—

๑. ถ้าใครเกิดโรคเป็นปัจจุบัน มีอาการปวดศีรษะอย่างแรง รับประทานยาใด ๆ ไม่ระงับ จงเอาสำลีสะอาดม้วน สำลีนั้นต้องแห้ง จุดไฟใช้ควันจากก้นมวนนั้น เป่าเข้าทางช่องจมูกข้างละที โรคจะหายภายใน ๓ นาที.

๒. ถ้าใครเกิดปวดศีรษะทางด้านหลังแถวท้ายทอย ถ้าปล่อยให้ปวดมากถึงกระตุก รับประทานยาไม่ระงับ ถ้าปวดข้างซ้ายหรือข้างขวา ก็ให้ตัวเองงอเข่าข้างที่ปวด แล้วใช้หัวนิ้วแม่มือกดลงที่สันหน้าแข้ง ตั้งแต่ตอนใต้เข่าลงไปครึ่งหน้าแข้ง บีบคลำอยู่สัก ๔ – ๕ นาที โรคจะเบาลงโดยลำดับ และหายไปโดยไม่รู้สึก.

๓. ถ้าใครเกิดเป็นลมสะอึกขึ้น ต้องแก้ไขเสียเมื่อแรก ๆ เป็น อย่าปล่อยให้เป็นนาน ๆ การรักษาต้องใช้ลมทำลายลม คือ ให้ตัวของผู้เป็นลมสะอึกตั้งกายให้ตรง ถ้ายืนหรือเดินทำได้ยิ่งดี ให้ทำลมหายใจให้ลึกและให้ยาวหลาย ๆ ครั้ง จะหายสะอึกโดยเร็ว.

๔. ถ้าใครเป็นโรคลมแถบหน้าท้องใต้ลิ้นปี่ลงมารับประทานยาไม่ระงับ แม้ระงับลงบ้างก็กลับเป็นอีก อาการแน่นหน้าอก หรือแน่นหน้าท้องที่ว่านี้รักษายากเขาเรียกโรคเส้นประสาท คือ เกิดแน่น

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ขึ้นทางเส้น ใช้ยาเข้าระงับไม่ได้ผลเท่ากับการนวดด้วยมือหรือเหยียบด้วยเท้า การทำใช้ใครก็ทำได้ แต่อย่าทำด้วยการหักโหม ต้องพยายามนวดหรือเหยียบจนกว่าเส้นหรือเอ็นจะหย่อนลงตามลำดับ โรคจะหายไปได้นาน ๆ อาจจะหายขาดก็ได้ การนวดหรือเหยียบ ให้นวดหรือเหยียบลงที่เส้นตะเกียบ เส้นนี้เป็นเส้นลับซึ่งหมอนวดไม่ค่อยเอาเป็นธุระ เพราะเกี่ยวแก่โรคแน่นเส้นประสาทเท่านั้น แล้วก็อาจเกิดเป็นปัจจุบันขึ้นได้แก่บุคคลบางคนที่มีการงานเบา เช่น คนนั่งทำงานบนเก้าอี้คร่ำเคร่ง ไม่เอาธุระแก่การออกกำลังกาย และใช้อิริยาบถในการเดิน และบริหารร่างกายด้วยทางกายกรรมในลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ การรักษา ผู้ป่วยต้องนอนตะแคง ขาส่วนแถบล่างจรดพื้นเหยียดตรงตามความสบายอย่าฝืนร่างกาย ส่วนขาบนต้องงอเข้าหาตัวแต่ไม่มากนัก ใช้หมอนข้างหรือผ้าซ้อนหลาย ๆ ชั้นหนุนหัวเข่าทั้งอ และระวังอย่าให้ท่าตะแคงคว่ำไปเบื้องหน้าและหงายไปเบื้องหลังให้อยู่ในระดับตรงแล้วลงมือทำกาลนวดหรือเหยียบ ตั้งแต่ต้นขาชิดก้นไปจนใกล้หัวเข่าตอนหนึ่ง อีกตอนหนึ่งตั้งแต่ใต้หัวเข่าลงไปตามน่องใกล้ข้อเท้า การทำมิให้ทำหักโหม ค่อยทำแต่เพียงผู้ถูกทำจะทนได้ จึงเขยิบความหนักให้มากขึ้นจบกว่าเส้นจะหย่อน แล้วพลิกเอาขาล่างขึ้นงอ ขาบนเหยียด เช่น กลับเอาซ้ายลงเอาขวาขึ้น หรือซ้ายขึ้นเอาขวาลง พอเส้นที่ตะเกียบขาทั้ง ๒ ข้างถูกกระทำหย่อนความตึงลง โรคแน่นจะหายโดยไม่รู้สึกว่าหายไปเมื่อใด.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

การแนะนำให้กระทำการรักษาตามวิธี ๔ อย่างที่กล่าวมานี้ ผู้แนะนำได้เคยกระทำมาแล้ว ได้ผลไม่เคยผิดพลาดเลย จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะแจกจ่ายให้ปันไปเป็นสิ่งสำหรับใช้สอย บำบัดความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นแก่ร่างกาย เมื่อท่านได้ใช้สอยสิ่งที่ว่านี้ เห็นคุณแล้ว โปรดแจกจ่ายแก่ผู้ต้องการต่อไป เทอญ.

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ตำรายาไทย

ของ

หมื่นศรีรักษา (ชัง ชื่นกลิ่นธูป)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

คำนำ

ตำรายาไทยของหมื่นศรีรักษา นี้ คุณเปล่ง ชื่นกลิ่นธูป อดีตหัวหน้าแผนกอาลักษณ์ กองประกาศิต สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ค้นคว้าจากสมุดตำรายาไทยของเก่า ซึ่งได้จดไว้จากต้นฉบับของหมื่นศรีรักษา หมอแผนโบราณ ซึ่งเป็นบิดาของคุณเปล่ง ชื่นกลิ่นธูป แล้วเรียบเรียงทำขึ้นเป็นต้นฉบับใหม่

เมื่อทราบว่าคุณเปล่ง ชื่นกลิ่นธูป มีตำรายาไทยอยู่ จึงได้ติดต่อขอต้นฉบับเพื่อจัดพิมพ์ต่อไป คุณเปล่ง ชื่นกลิ่นธูป เมื่อได้ทราบความประสงค์นี้แล้ว ก็ได้มอบต้นฉบับให้และแจ้งด้วยว่า ตำรายาไทยนี้เป็นของดีจริง บรรพบุรุษของคุณเปล่ง ชื่นกลิ่นธูป เป็นหมอแผนโบราณมาหลายชั่วคน ได้ใช้ยาตามตำรานี้ทำการรักษาพยาบาลคนไข้ได้ผลมาแล้ว เป็นที่นิยมนับถือของคนเป็นอันมาก จึงหวังว่าตำรายานี้คงจะช่วยเหลือผู้ป่วยเจ็บ ซึ่งไม่สามารถจะใช้สถานพยาบาลและแพทย์แผนปัจจุบันได้บ้างตามควรแก่โอกาส

อุดร ชื่นกลิ่นธูป

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาต้ม

๑. แก้ไข้ปวดหัวตัวร้อน (แก้ว ๕ ดวง)

รากคนธา, รากหญ้านาง, รากไม้เท้ายายม่อม, รากมะเดื่อชุมพร, รากขิงช

ยาทั้งนี้ หนักเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินเมื่อเริ่มเป็นไข้ปวดหัวตัวร้อน ใช้ได้ทั้งกินทั้งพ่น ถอนพิษผิดสำแดง แก้กระหายน้ำ ให้คนไข้กินต่างน้ำ ถ้าพิษไข้ไม่รุนแรงมาก กินหม้อเดียวก็หาย

๒. ขนานเดียวกับหม้อที่ ๑ แต่ถ้าเป็นไข้ถึง ๒—๓ วันยังไม่หาย อาการยังกำเริบอยู่ ท่านให้เติมยาอีก ๕ อย่างลงในหม้อเดิม หนักสิ่งละ ๑ บาท คือ

แก่นไม้สัก, จันทน์แดง, จันทน์ขาว, ลูกประคำดีควาย, หญ้าแพรก, ต้มกินต่างน้ำต่อไป แก้กาฬภายใน กระทุ้งพิษไข้ออกมาภายนอก แก้ไข้หายเร็วดีนัก

๓. ถ้าเป็นไข้ถึง ๔—๕ วัน อาการยังทรงอยู่ ไม่ถอย ท่านให้ต้มยาขนานที่ ๓ หรือที่ ๔ นี้กิน คือ ท่านให้เอา

เกสรทั้ง ๕, จันทน์ทั้ง ๒, สมอทั้ง ๓, รากคนธา, รากหญ้านาง, รากไม้เท้ายายม่อม, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน, ใบมะลิ ๓๓ ใบ

๔. อีกขนานหนึ่งท่านให้เอา

เกสรทั้ง ๕, ชะลูด, อบเชยเทศ, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, กฤษณา, ขอนดอก, เฉียงพร้าหอม

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาสองขนานนี้ หนักสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินก่อนอาหาร ๓ เวลา ใช้ทั้งกินทั้งพ่น เว้นแต่ถ้าเป็นไข้หวัดห้ามไม่ให้พ่น ให้ต้มหม้อที่ ๓ ก่อน ถ้าล่วงไปวันสองวันอาการยังทรงอยู่ จึงให้ต้มหม้อที่ ๔ กินคู่กันไป อาการไข้จะสงบลงโดยพลัน ทั้งนี้เพราะสมุฏฐานของไข้อาจต่างกัน เป็นอย่างที่ว่า ลางเนื้อชอบลางยา

๕. แก้ไข้มีอาการเซื่อมซึม

รากยาง, รากพงดอ, รากงิ้ว, รากมะเดื่อ, รากทองหลางน้ำ, รากไม้เท้ายายม่อม, หัวคล้า, โกฐหัวบัว, จันทน์ทั้ง ๒, ขมิ้นอ้อย รวม ๑๐ สิ่ง น้ำหนักเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินก่อนอาหารวันละ ๓ เวลา

๖. ยาครอบไข้

เถามวกทั้ง ๒, จันทน์ทั้ง ๒, หัวคล้า, รากหมากดูก, รากมะอึก, รากพักข้าว, รากก้างปลาทั้ง ๒, รากพุมเรียงทั้ง ๒, หัวแห้วหมู, รากคัดมอน, รากมะเดื่อชุมพร, รากคนธา, รากหญ้านาง, รากไม้เท้ายายม่อม, รากไม้รวก, รากทองหลางน้ำ, ขี้เหล็กทั้ง ๕, ใบมะกา ๑ กำมือ, รากพุงดอ, รากหญ้าคา, โคกกระสุน, โคกชะออม, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน, บอระเพ็ด, ผักคูณ ๓ ฝัก

ยาทั้งนี้ นอกจากใบมะกา, ก้านสะเดา และผักคูณ ให้เอาน้ำหนักเท่า ๆ กัน สิ่งละ ๑ บาท (คำว่าทั้ง ๒ หรือทั้ง ๕ ก็เป็น ๒ หนักหรือ ๕ หนักใช้เป็นหลักทั่วไปตามร้านขายยาเขารู้ดีอยู่แล้ว) ต้มกินแก้ไข้พิษ ไข้เหนือ สันนิบาต รากสาด ดาษดง ประดงทั้ง ๔

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ไข้ใหญ่ทั้งปวง มีอาการเมื่อยขบทั่วสาระพางค์กายให้กลุ้มและคลั่งเพ้อ แก้อีดำอีแดง ปานดำปานแดง แสงอาทิตย์ สารพัดทั้งปวง ใช้เป็นยาครอบไข้ ระงับยับยั้งไม่ให้มีอาการกำเริบรุนแรงเป็นอย่างอื่น รับประทานวันละ ๒ ครั้ง เช้าและเย็นก่อนอาการ เคยใช้ได้ผลดีมาก ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนัก

๗. แก้ไข้เหนือ ไข้รากสาด

ขี้เหล็กทั้ง ๕, รากตองแตก, รากคัดเค้า, รากขี้กาแดง, รากมะเดื่อชุมพร, จันทน์ทั้ง ๒, รากลำเจียก, หัวแห้วหมู, รากหญ้าคา, รากหญ้าชันนะกาด, ใบมะกา ๑ กำมือ, ผักราชพฤกษ์ ๓ ผัก, ยาดำหนัก ๑ บาท, ขมิ้นอ้อย ๘ ชิ้น, มะกรูด ๗ ซีก, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน

ยาทั้งนี้หนักสิ่งละ ๑ บาท สำหรับขมิ้นอ้อย ๘ ชิ้นนั้น ลงนะโมพุทธายะ ๗ ชิ้น อีก ๑ ชิ้นลง นะมะพะทะ มะกรูด ๗ ซีกลง สวิธาปุกะยะปะ เมื่อจะต้มต้องมีหมาก ๓ คำ ธูป ๓ ดอก ดอกไม้ ๓ ดอก เงิน ๑ สลึง ผูกคอหม้อ แล้วซื้อของใส่บาตรพระอุทิศส่วนกุศลให้เจ้าของต้นตำรายานี้ กินแก้ไข้เหนือ ไข้หวัดใหญ่ ไข้รากสาด สันนิบาต แก้ลมบาดทะยักดีที่สุด

๘. แก้ไข้หวัดใหญ่

ขี้เหล็กทั้ง ๕, รากตองแตก, รากคัดเค้า, รากขี้กาแดง, หัวแห้วหมู, รากไม้รวก, รากไม้ไผ่ทั้ง ๒, รากลำเจียก, รากหญ้าคา, รากหญ้าชันนะกาด, ใบมะกา ๑ กำมือ, ผักราชพฤกษ์ ๓ ผัก, ยาดำหนัก ๑ บาท, ขมิ้นอ้อย ๘ ชิ้น, มะกรูด ๗ ซีก, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน, จันทน์ทั้ง ๒

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาขนานที่ ๗ ที่ ๘ นี้ เป็นขนานเดียวกัน ต่างกันที่ขนานที่ ๗ มีมะเดื่อ แต่ไม่มีรากไม้รวกไม้ไผ่ ขนานที่ ๘ มีรากไม้รวกไม้ไผ่ แต่ไม่มีรากมะเดื่อ พึงพิจารณายักย้ายใช้ตามอาการของไข้ กินแก้ไข้-เหนือ ไข้รากสาด ไข้หวัดใหญ่ ไข้สันนิบาต ปีศาจสุนทร ให้ตาเหลือง ตาแดงเรื่อรังอยู่

๙. ยาแก้ไข้ ๗ จำพวก

แก้ไข้เหนือ สันนิบาต รากสาด ดาษดง ประดงทั้งสี่ ออกดำ ออกแดง อีดำอีแดง ปานดำปานแดง ต้มยานี้กิน กระทุ้งให้หัวออกมาข้างนอก

รากคนธา, รากหญ้านาง, รากก้างปลาทั้ง ๒, รากไม้เท้ายาย-ม่อม, รากมะเดื่องว้น, รากหญ้านาง, หัวแห้วหมู, รากตองแตก, รากเถาวัลย์เปรียง, ใบมะกา, รากคัดเค้า, ราชพฤกษ์ ๗ ฝัก เอาแต่เนื้อ, ยาดำหนัก ๑ บาท, ดีเกลือหนัก ๖ สลึง, ใบหญ้าไทร ๑ กำมือ สินหัว สินท้าย, แก่นสน, แก่นไม้แดง, จันทน์แดง, กฤษณา, ดอกพิกุล, ดอกบัวหลวง ๗ ดอก, รากทองพันชั่ง, หญ้าใต้ใบ, ใบเฉียงพร้าหอม, รากแฝกหอม.

ยาทั้งนี้ รวม ๒๕ สิ่ง น้ำหนักเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินแก้ไข้ ๗ จำพวกหายแล ท่านประเมินค่าไว้ถึง ๑ ชั่งทอง

๑๐. ยาแปรไข้

รากคนธา, รากหญ้านาง, รากหญ้าคา, หัวแห้วหมู, หญ้าแพรก, หญ้าปากควาย, รากพุงดอ, รากมะเดื่อชุมพร, รากมะเดื่อ-

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ปล้อง, ใบส้มป่อย, รากไม้เท้ายายม่อม, รากหมาก, รากมะพร้าว, รากตาลหนักสิ่งละ ๑ บาท ใบสลอดน้ำ ๙ ใบ (ลง นะโมพุทธายะ) ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น (ลง สํวิธาบุกะยะปะ) ข้าวเย็นใต้ ๗ แว่น (ลง สะธะวิปีปะสะอุ) ใบมะนาว ๑๐๘ (ลง นะโมพุทธายะ)

ยานี้ต้มกินเช้าเย็นแก้ไข้เรื้อรัง ทรงอยู่หลายเวลายังไม่คลี่-คลายประการใดเมื่อกินยานี้แล้วจะปรากฏคลี่คลายหายเร็วขึ้น เป็นการช่วยสนับสนุนเพิ่มกำลังยาหม้อก่อน ๆ ให้แรงขึ้นได้ผลทันใจ

๑๑. แก้กาฬภายใน

แก้ไข้ เปลวไฟฟ้า สันนิบาต รากสาด อีดำอีแดง แสงอาทิตย์ละออง พระบาท สายฟ้าฟาด ประดงทั้งสี่ เจ็บทั่วสารพางค์กาย ถ้าไข้เหนือ ให้เหนื่อยและเมื่อยขบ แก้กาฬภายใน ฯลฯ

เปลือกเพกา ๗ ท่อน, เปลือกมะเดื่อ ๗ ท่อน, บอระเพ็ด ๗ ท่อน, โคกกระออม ๗ ท่อน, ลูกกระดอม ๗ ลูก, ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น, ฝักส้มป่อย ๗ ฝัก, ลูกประคำดีควาย ๕ ลูก, สมอพิเภก ๓ ลูก, สมอเทศหนัก ๑ บาท, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน, สมอไทย ๕ ลูก,

ยาทั้งนี้ ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น แก้ไข้ดังกล่าวข้างต้น สำหรับแก้กาฬภายใน ท่านให้เอาน้ำซาวข้าวปนกับน้ำยาอย่างละเท่า ๆ กัน แซกดินประสิวเล็กน้อย พ่นให้ทั่วตัวหายแล ฯ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๑๒. ยาปโตลาทิคุณ

แก้ไข้เรื้อรังทั้ง ๓ ฤดู

กรุงเขมา, จันทน์เทศ, ดีปลี, ขิง, ลูกกระดอม, บอระเพ็ด, หัวแห้วหมู, รากมะอึก, รากมะเขือขื่น, รากมะแว้งทั้ง ๒

ยาทั้งนี้ น้ำหนักเท่า ๆ กัน สิ่งละ ๑ บาท ต้มกินแก้ไข้เรื้อรัง แก้เสมหะ แก้เลือดกำเดา แก้พิษผี เจริญอาหาร

๑๓. ยาชื่อ ปโตลาทิคุณ ขนานใหญ่อีกขนานหนึ่ง

รากมะอึก, รากชะพลู, รากขี้กาแดง, รากผักแพวแดง, รากผักเสี้ยนผี, รากคัดมอน, บอระเพ็ด, หัวแห้วหมู, ลูกมะตูมอ่อน, ลูกมะขามป้อม, ลูกสมอทั้ง ๓, จิงจ้อหลวง, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน จุติตะโรหิณี, กรุงเขมา, พริก, ขิง, ดีปลี, กะเทียม.

ยาทั้งนี้ น้ำหนักเสมอภาค เว้นแต่ผักคูณ ให้หนักมากหน่อย ต้มเคี่ยวให้ค่น น้ำ ๓ ส่วน ให้เหลือเพียง ๑ ส่วน กินก่อนอาหารเช้า-เย็น แก้ไข้ทั้ง ๓ ฤดู ไข้เพื่อเสมหะ เลือดลมและกำเดา ดีเดือด แก้สาระพัดไข้สันนิบาตทั้งปวง แก้ไข้ถึงสัมประชวน โบราณชวน ทุติยะชวนหายมามากแล้ว วิเศษยิ่งนัก

๑๔. แก้ไข้เหนือ

รากพุงดอ, รากหญ้านาง, รากผักข้าว, รากพญาลิ้นแพร่, รากสีพัน, รากคันทรง, รากเถาวัลย์เปรียง, เถาสลอดน้ำ, รากไม้เท้า-ยายม่อม, รากทองแมว, รากก้างปลาแดง รากคนธา

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๑๕. แก้ไข้เหนืออีกขนานหนึ่ง

รากก้างปลาทั้ง ๒, รากพุงดอ, รากโรคขาว รากไม้ไผ่สีสุก, รากไม้รวก, รากเฉียงพร้านางแอ, รากสลอดน้ำ, รากไม้เท้ายายม่อม, เถาวัลย์เปรียง, รากมะกา, รากราชพฤกษ์, บอระเพ็ด.

ยาทั้ง ๒ ขนานนี้ น้ำหนักเสมอภาค สิ่งละ ๑ บาท ต้มกินแก้ไข้เหนือเรื้อรัง มีอาการเซื่อมซึม

๑๖. แก้ไข้เหนือชนิดลง ให้มีอาการท้องร่วงท้องเดิน

รากยาง, รากพุงดอ, รากงิ้ว, รากมะเดื่อ, รากทองหลางน้ำ, รากไม้เท้ายายม่อม, หัวคล้า, โกฐหัวบัว, จันทน์ทั้ง ๒, ขมิ้นอ้อย, บอระเพ็ด, เถาวัลย์เปรียง.

ยาทั้งนี้ น้ำหนักเสมอภาค สิ่งละ ๑ บาท ต้มกินแก้ไข้เหนือชนิดท้องเดิน คือระหว่างไข้จับจะมีอาการปวดท้อง ต้องถ่ายอุจจาระอยู่เนือง ๆ ต้มยานี้กินเพียง ๒—๓ ถ้วย จะหายท้องเดิน และเมื่อท้องหยุดเดินไข้จะหายทันที

๑๗. ยาระบายไข้

ใบสมอ ๑ กำมือ, ใบมะกา ๓ กำมือ, หญ้าแพรก ๑ กำมือ, ปลาหมอ ๑ ตัว (เผาไฟให้ไหม้โชน) ข้าวเปลือก ๓ หยิบมือ

ยานี้ ต้มกินเพื่อถ่ายท้องระหว่างเป็นไข้ เมื่อจะกินพึงแทรกดีเกลือลงในถ้วยยาเพียงเล็กน้อยแล้วเสกยาด้วยคาถานี้ กาละกัญชามหาภิส์มา

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๑๘. แก้ไข้เรื้อรัง นานหาย

ใบมะคำไก่ ๙ ใบ ลง อะสํ วิสุโลปุสะพุภะ, ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น ลง นะโมพุทธายะ, ขิง ๗ แว่น ลง สํวิธาปุกะยะปะ, บอระเพ็ด ๓ องคุลี ลง มะอะอุ, แห้วหมู ๙ หัว, ดีปลี ๗ ดอก, สะค้าน; รากชะพลู หนักสิ่งละ ๑ บาท

ยาทั้งนี้รวม ๘ สิ่ง ต้มกินแก้ไข้จับเรื้อรังอยู่นานวัน กินยาอื่นหลายอย่างมาแล้วยังไม่หาย ให้ต้มยานี้กินเถิดแก้ได้สาระพัดไข้ เวลาจะกินพึงปลุกเสกถ้วยคาถาที่ลงยาและเสกด้วยบทสักกัตวา ๓ จบเถิด จะพลันหายไข้ วิเศษจริง

๑๙. ยากระทุ้งพิษไข้

รากผักข้าว, เถามวกทั้ง ๒, ก้างปลาทั้ง ๒, รากพุงดอ, รากหญ้านาง, รากไม้เท้ายายม่อม, รากทองหลางน้ำ, รากมะเดื่อ, รากไม้รวก, รากหมากดุก, รากมะอึก, รากพุมเรียง, หัวแห้วหมู, หัวคล้า, จันทน์ทั้ง ๒, บอระเพ็ด, ใบมะกา, ขี้เหล็กทั้ง ๕, โคกกระสุน, ผักราชพฤกษ์ ๓ ผัก

ยาทั้งนี้ หนักเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินเช้าเย็น แก้ไข้เหนือ สันนิบาต รากสาด ดาษดง ประดงทั้ง ๔ เมื่อยขบทั่วสารพางค์กาย ไข้รากสาด ไข้ใหญ่ทั้งปวง มีอาการกลุ้มและคลั่งเพ้อ อีดำอีแดง ปานดำ ปานแดง แสงอาทิตย์ หายทุกประการ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒๐. แก้ไข้จับสั่น (มาลาเรีย)

สมอทั้ง ๓, แฝกหอม, แก่นขี้เหล็ก, ใบมะกา, ยาดำ, ผักราชพฤกษ์, รากชะพลู, จันทน์ทั้ง ๒, รากมะแว้งทั้ง ๒, ลูกกระดอม, ขิงแห้ง, ลูกขี้กาแดง, หญ้าปากควาย, หญ้าแพรก, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน

ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท (เว้นแต่ก้านสะเดา) ต้มกินก่อนอาหาร วันละ ๒ เวลา เช้า—เย็น แก้ไข้จับสั่น วิเศษยิ่งนัก

๒๑. แก้ไข้จับสั่น ไข้ป่า อีกขนานหนึ่ง

ใบหนาด หนัก ๑ บาท, ผักราชพฤกษ์ ๑ ผัก (เอาแต่เนื้อ) ก้านสะเดา ๗ ก้าน, ขมิ้นอ้อย ๓ แว่น, สมอไทย เอาเท่าอายุคนไข้

ต้มกินก่อนอาหาร ๓ เวลา ถ้วยแรกใส่ดีเกลือพอสมควร ตามธาตุหนักเบา

๒๒. แก้ไข้ถึงสลบ

เมล็ดฝ้าย, รากชิงชี่, รากมะนาว, รากคัดเค้า, รากมะผ่อ, รากชะเอม, รากตะขบไทย, รากพงดอ, รากมะเดื่อ

ยาทั้งนี้ หนักเสมอภาค ต้มให้เดือด เวลาคนไข้สลบ ให้ใช้ไอควันจากหม้อยา รมที่จมูกคนไข้ จนคนไข้ฟื้นขึ้นแล้ว พอจะกินยาได้ จึงให้กินยานี้ จะพลันหาย เคยใช้มาแล้ว วิเศษจริง ๆ

๒๓. ยาต้มรมแก้ไข้ปวดศีรษะ

ใบแจง, ธูปหอม, สาหร่าย, หัวหอม, ไพล, การบูร (โรยเมื่อเวลาจะรม)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาทั้งนี้ เอาเท่า ๆ กันพอสมควร ต้มให้เดือด ใช้รมคนไข้ เมื่อจะรมจึงค่อยเปิดฝาละมีหม้อยาและโรยการบูรลงในหม้อยา เอาผ้าคลุมโปงอีกชั้นหนึ่ง รมไอให้เข้าจมูกและปากคนไข้ ๒ เวลาเช้า—เย็น จะหายปวดศีรษะ เคยใช้มาแล้ววิเศษจริง ๆ

๒๔. แก้ไข้ลมเพลมพัด

ตาไม้ไผ่ ๓ ตา, สับปะรด ๓ เง่า (ลงมะอะอุ), แก่นลั่นทม หนัก ๔ บาท (ลงพระเจ้า ๑๖ พระองค์), สารส้มหนัก ๒ บาท, โด่ไม่รู้ล้ม หนัก ๔ บาท, ข้าวเย็นเหนือ หนัก ๕ บาท, ข้าวเย็นใต้ หนัก ๕ บาท, ผิวไม้รวก ๑ กำมือ, ดินจอมปลวก เท่าลูกกระสุน

ต้มกินเช้า — เย็น แก้ไข้เพื่อลมเพลมพัด กระทุ้งให้ออกมาภายนอก แก้โรคนิ่ว ปวดท้องเรื้อรัง แก้กษัยเป็นดาลในท้อง ดีนัก ฯลฯ

๒๕. แก้ไข้ทับระดู หรือมีระดูทับไข้

จันทน์ทั้ง ๒, เถามวก, ชะลูด, อบเชย, ฝางเสน, เหมือดคน, แสมทะเล, ใบบอระเพ็ด, ใบมะกา, หญ้าแพรก, สมอไทย, เกลือหนัก ๖ สลึง

ยาทั้งนี้ นอกจากเกลือ เอาเสมอภาค สิ่งละ ๑ บาท ต้มกินก่อนอาหาร วันละ ๒ เวลาเช้า—เย็น แก้ไข้ทับระดู หรือระดูทับไข้ หายภายใน ๓ วัน วิเศษจริง ๆ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๒๖. แก้ตาลแกมไข้ (เฉพาะเด็ก)

ชุมเห็ดทั้ง ๕, ก้านสะเดา, ขมิ้นอ้อย, เปลือกไข่เน่า, ลูกขี้กาแดง ผ่า ๓ ซีก ทิ้งเสีย ๑ เอา ๒, รากไม้เท้ายายม่อม, หัวคล้า, หญ้านาง, ยาดำ, ข้าวเย็นใต้, ผักราชพฤกษ์, บอระเพ็ด

ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาค สิ่งละ ๑ บาท ต้มกินเช้า—เย็น ครั้งละ ๑ ถ้วยชา แก้ตาลแกมไข้ มีอาการปวดหัว ตัวร้อนกรุ่มอยู่เสมอ เหงื่อซึมตัวเหนียวอยู่เสมอ ต้มยานี้กินหม้อเดียวหาย เคยใช้มามาก วิเศษจริง ๆ

๒๗. แก้ตาลทราง (เฉพาะเด็ก)

แก้ทราง ตาลขโมย ผอมพงโรกันปอด อจจาระขาว เป็นขึ้นกกระยาง ฯลฯ

ยอดเทียน ๑ กำมือ, ยอดทับทิม ๑ กำมือ, เถากระพังโหม ๑ กำมือ, ต้นชุมเห็ดโทน ๑ ก้าน หรือ ๓ ก้าน, ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น (ลง นะโมพุทธายะ), บอระเพ็ด ๗ ท่อน, ต้นกะเพราแดง ๑ ต้นเล็ก ๆ

ยาทั้งนี้ ต้มให้เด็กกินเช้า — เย็น แก้ตาลขโมย ถ้าเด็กมีอาการท้องเสีย ให้เอายาครึ่งหนึ่งสุราครึ่งหนึ่งประสมกันให้กินหายแล ฯ

๒๘. แก้ตับพิการ (เฉพาะเด็ก)

หัวเต่านา ๑ หัว, หัวเต่าเกียด ๓ แว่น, เจตมูลเพลิงหนัก ๑ บาท, บอระเพ็ด ๓ แว่น, ขมิ้นอ้อย ๓ ชิ้น, เถาลิ้นเสือหนัก ๑ บาท, มะกรูด ๑ ลูกผ่า ๔ ทิ้ง ๑ เอา ๓, ปูนขาว ๑ หยิบมือ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

รวม ๘ สิ่ง ต้มเคี่ยวน้ำ ๓ ส่วนให้เหลือ ๑ ส่วน ให้เด็กกิน เช้า – เย็น แก้โรคตับพิการ ตับทรุด ฯ

๒๙. แก้ผีตาลผีทราง

ตาลทั้ง ๕, ตาลทั้ง ๒, จันทน์ทั้ง ๒, ชะเอมไทย, ว่านกีบแรด, ว่านร่อนทอง, ลูกเบญญกานี, มะกร่ำเครือ, เทียนทั้ง ๕, สมอจีน

ยาทั้งนี้ น้ำหนักเสมอภาค สิ่งละ ๒ สลึง ต้มให้เด็กกินหลังอาหาร วันละ ๒ เวลา เช้า—เย็น แก้ผีตาล ผีทราง วิเศษยิ่งนัก ฯ

๓๐. แก้ตาลทรางอีกขนานหนึ่ง

ชุมเห็ด, กะเพรา, บอระเพ็ด, ผิวมะกรูด, สมอทั้ง ๓ มะขามป้อม, กะพังโหม, กระเทียม, ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น (ลง นะโมพุทธายะ)

ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาค หนักสิ่งละ ๑ บาท ต้มให้เด็กกินแก้ตาลทราง ดีนัก

๓๑. แก้ตาลทรางอีกขนานหนึ่ง

ใบมะกา, ลูกสมอ, หัวแห้วหมู, ขมิ้นอ้อย, ข่า

ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาค สิ่งละน้อย ๆ ต้มหม้อเล็ก ๆ ให้เด็กกิน เช้า—เย็น แก้ทราง ตาลขโมย พุงโร ดีนัก

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาต้มแก้โรคต่าง ๆ

๓๒. แก้โรคสำหรับบุรุษเรื้อรังอยู่ภายใน

แสมทั้งสอง, แก่นขี้เหล็ก, ใบมะกา, ข่า, ไพล, ข้าวเย็นเหนือ ข้าวเย็นใต้, กระดูกควายเผือก หนักสิ่งละ ๕ ตำลึง, เกลือหนัก ๑๐ บาท, แกลบข้าวเหนียวประมาณ ๑ ลิตร

แกลบข้าวเหนียวห่อผ้าขาวผูกให้แน่น รวมใส่หม้อขนาดใหญ่ หรือปีบ ต้มกินเช้า—เย็น ก่อนอาหารวันละ ๒ เวลา แก้โรคสำหรับบุรุษเรื้อรังอยู่ภายใน เข้าข้อ ออกดอกหรือเป็นหนอง เป็นผี แก้หายทุกประการ ได้เคยใช้มามากวิเศษจริง เวลาต้มต้องมีดอกไม้ธูปเทียน และมีเงิน ๔ บาท ผูกคอหม้อ แล้วซื้อของใส่บาตรพระ อุทิศกุศลให้แก่เจ้าของต้นตำรายานี้

(สำหรับผู้ไม่โสดท่านให้กินยานี้ทั้งผัวทั้งเมีย)

๓๓. ยาต้มแก้พยาธิ

ขันทองพยาบาท, สามร้อยราก, รากหมากดูก, เปลือกยาง, แก่นขี้เหล็ก, ข่าตาแดง, กระดูกควายเผือก, หนักสิ่งละ ๕ ตำลึง, ข้าวเย็นทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๑๐ บาท, กำมะถันเหลืองหนัก ๑๐ บาท

ต้มกินเช้า — เย็นก่อนอาหารวันละ ๒ เวลา แก้โรคผิวหนัง โรคเรื้อนทุกประการดีนัก

๓๔. แก้โรคกษัย เลือด ตาล ลม

รากแจง, รากมะตูม, รากมะไฟ, ฝาง, แก่นลั่นทม, ไม้สัก, แสมทั้ง ๒, เถาวัลย์เปรียง, ใบมะกา, ข่า, โคกกระสุน, บานไม่รู้โรย ขาว, รากตองแตก, แก่นขนุน

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาค สิ่งละ ๑ บาท ต้มกินวันละ ๒ เวลา เช้า – เย็น แก้โรคกษัยเรื้อรัง หายแล ฯ

๓๕. แก้คุดทะราด มะเร็งไร ขี้เรื้อนกวาง ผีต่าง ๆ

ข้าวเย็นทั้ง ๒, รากลำเจียกหอม, แซมาทะลาย, ผีหมอบ, กระดูกม้า หนักสิ่งละ ๑๐ บาท, กระดูกสัตว์ตามปีเกิดคนไข้ หนัก ๓ บาท, มะพร้าวไฟแก่ ๑ ผล ผ่า ๔ เอา ๓ เอาทั้งน้ำทั้งเนื้อ ถ้าเป็นประดง (โรคผิวหนัง) ให้ใส่ประดงทั้ง ๙ หนักสิ่งละ ๕ บาท และไม่ต้องใส่ผีหมอบ หรือถ้าเป็นผีข้างนอกก็ไม่ต้องใส่ผีหมอบ

ต้มกินเช้าเย็นวันละ ๒ เวลา แก้คุดทะราด มะเร็งไร ขี้เรื้อน-กวาง ผีต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายใน กินยานี้หายทุกประการ เมื่อหายแล้วท่านให้ใส่บาตรข้าว ๑ ขัน กล้วย ๑ หวี อุทิศกุศลแด่เจ้าของยา ฯ ประดงทั้ง ๙ คือ ประดงเลือด, ประดงลม, ประดงหัด, ประดงเหือด, ประดงทราย, ประดงแดด, ประดงช้าง, ประดงม้า, ประดงไฟ (เป็นต้นไม้)

(ขนานนี้ได้จากหลวงพ่อปาน วัดบางนมโค)

๓๖. แก้ลักกะปิดลักกะเปิด เลือดออกทางไรฟันไม่หยุด

บอระเพ็ด, เม็ดพันธุ์ผักกาด, กรุงเขมา, ข่าตาแดง, ไพล, กระชาย, ลูกมะแว้งต้น, จันทน์ทั้ง ๒, จันทร์คะนา, ลูกกระดอม, ชะลูด, อบเชยเทศ, ขอนดอก, กฤษณา, กะลำพัก, โมกหลวง, คนธา, หญ้านาง, ไม้เท้ายายม่อม, เกสรทั้ง ๕, ใบมะกา ๑ กำมือ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาคหนักสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินเช้าเย็น ถ้าท้องผูกให้แทรกดีเกลือพอสมควรตามธาตุหนักเบา แก้โรคเลือดออกทางไรฟันดีนัก ฯ

๓๗. แก้กษัย เป็นเถาดาล เลือดลมพิการต่าง ๆ

เทียนทั้ง ๕, โกฐทั้ง ๕, ข้าวเย็นทั้ง ๒, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, แฝกหอม, หัวกระดาษแดง, เถาคันแดง, โคกกระออม, แก่นแสมทั้ง ๒, แก่นขี้เหล็ก, แก่นแสมแดง, ลูกกระวาน, แกแล, เจตมูลเพลิง, ผักคูณ, ดีปลี, พริกไทย, ข่าต้น, ไพล, มวกแดง, หางไหลแดง หนักสิ่งละ ๑ บาท, ดินประสิว หนัก ๔ บาท, เกลือสินเธาว์ หนัก ๔ บาท, ยาดำ หนัก ๒ บาท, งวงตาล ๓ งวง

ยาทั้งนี้ ต้มกินเช้าเย็นก่อนอาหาร แก้กษัย เป็นเถาดาล เลือดลมพิการต่าง ๆ แก้หญิงฤดูพิการต่าง ๆ ผ้าขึ้นหน้า กินยานี้หายหมด โดยใช้มามากแล้ว วิเศษจริง

(ของหลวงพ่อเรือน วัดบางเหี้ย)

๓๘. แก้ไตพิการ เบาเหลืองเบาแดง

จันทน์ทั้ง ๒, แฝกหอม, ข้าวเย็นเหนือ, ข้าวเย็นใต้, โคกกระออม, เปลือกลูกน้ำเต้าแห้ง, รากหญ้าคา, หนักสิ่งละ ๑ บาท ผักเสี้ยนผี ๑ ต้น, ต้นอังกาบ ๑ ต้น

ยาทั้งนี้ ต้มกินเช้าเย็น แก้โรคไตพิการ เบาเหลืองเบาแดง และถอนพิษไข้

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๓๙. ยาบำรุงธาตุ

สะค้าน, รากชะพลู, เจตมูลเพลิง, ขิง, ดีปลี, มะตูมอ่อน, แฝกหอม, ลูกผักชี, กฤษณา, จันทน์หอม, สมอทั้ง ๒, มะขามป้อม, หนักสิ่งละ ๑ บาท อ้อยแดง ๓ ท่อน

ยาทั้งนี้ ต้มเคี่ยวให้งวดน้ำเหลือเพียง ๑ ใน ๔ กินเช้าเย็น สำหรับบำรุงธาตุเมื่อหายไข้ใหม่ ๆ ไฟธาตุอ่อน หาแรงมิได้ ให้กลับมีกำลังดีชื่นชูใจ เจริญอาหาร แข็งแรงดีเร็วขึ้น ฯลฯ

๔๐. ยาแก้กษัย เลือด ดาล ลม

ขี้เหล็กทั้ง ๕, มะคำไก่ทั้ง ๕, รากแจง, รากมะตูม, รากมะไฟ, ฝาง, แก่นลั่นทม, แก่นไม้สัก, แสมทั้ง ๒, เถาวัลย์เปรียง, ใบมะกา, ข่าตาแดง, โคกกระสุน, บานไม่รู้โรยขาวทั้ง ๕, รากตองแตก, แก่นขนุน, แก่นปรู, แก่นแกแล

ยาทั้งนี้หนักเสมอภาค ต้มกินเช้าเย็นแก้โรคกษัย เลือด ดาล ลม วิเศษนัก

(ของท่านอาจารย์โพธิ์ วัดพระปฐมเจดีย์)

๔๑. แก้ลมพิษ

รากขิงชี่, หวายลิง, หวายขม, ระงับพิษ, เง่าสับปะรด, ผักเสี้ยนผี, ผักบุ้งขัน, หัวคล้า, ขันทองพยาบาท, ต้นสะหมัด, รากมะนาวผี, กาเล่กาล่อน, ต้นกำจาย, ตาลเสี้ยน, ตาลดำ, มะคำไก่

ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาคหนักสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินเช้าเย็น แก้ลมพิษมีอาการเป็นผื่นคันไปทั้งตัว หายเร็วทันใจ เคยใช้มามากแล้ว วิเศษจริง ๆ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๔๒. แก้โรคเส้นประสาท ลมขึ้นเบื้องสูง

ขี้เหล็กทั้ง ๕, แจงทั้ง ๕, มะคำไก่ทั้ง ๕, เถาวัลย์เปรียง, สมอเทศ, สมอพิเภก, สมอไทย, มะขามป้อม, แก่นกันเกรา

ยาทั้งนี้ หนักสิ่งละ ๕ บาท

เจตมูลเพลิงแดง, สะค้าน, ขิงแห้ง, ดีปลี, พริกไทย, รากชะพลู, ดอกสารภี, ดอกพิกุล, ดอกบุนนาค, ดอกมะลิลา, เกสรบัวหลวง, โกฐทั้ง ๕, เทียนทั้ง ๕, ขมิ้นอ้อย, บอระเพ็ด, หีบลม, โคลาน, รากตาลปัตรฤาษี, เปลือกมะตูมอ่อน

อีก ๑๙ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๑ บาท รวมเป็นยา ๒๘ สิ่ง ต้มกินเช้าเย็น แก้โรคประสาทพิการต่าง ๆ ลมขึ้นเบื้องสูง

(ของพระเทวพรหมา)

๔๓. แก้บิด

ยอดเทียน ๗ ยอด, ยอดทับทิม ๗ ยอด, ยอดเถาวัลย์กรด ๗ ยอด, ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น, ขิง ๗ แว่น, ดีปลี ๗ ดอก, กระเทียม ๗ กลีบ, พริกไทย ๗ เม็ด

ยาทั้งนี้ ต้มด้วยหม้อเล็ก ๆ เคี่ยวให้งวด กินครั้งละ ๑ ถ้วยชา แก้โรคบิดเรื้อรังหายอย่างชะงัด เคยใช้มามากแล้ว วิเศษจริง

๔๔. แก้บิดอีกชนานหนึ่ง

ใบมะขาม, ใบมะกา, ใบส้มป่อย, เอาเท่า ๆ กัน อย่างละ ๑ กำมือ สมอเทศหนัก ๒ บาท, สมอไทยหนัก ๒ บาท, ฝางหนัก ๑ บาท, สะค้านหนัก ๑ บาท

ต้มกินแก้บิดดีนัก เมื่อจะกินจึงแทรกดีเกลือพอสมควร ๆ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาต้มแก้โรคเฉพาะสตรี

๔๕. ยาบำรุงโลหิต

ฝาง, แสมสาร, แสมทะเล, แกแล, หญ้าไข, ใบมะกา, มะเฟือง, ใบไผ่บ่า, หัวหญ้าชันนะกาด, หัวแห้วหมู

ยา ๑๐ สิ่ง น้ำหนักเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินเช้าเย็นก่อนอาหาร แก้โลหิตฤดูแห้ง มีน้อยไปเป็นยาบำรุงโลหิตหญิงสาวดีนัก

๔๖. ยาถ่ายโลหิตฤดูแห้ง

ใบมะกา, ใบส้มเสี้ยว, ใบมะดัน, ใบมะขาม, ใบส้มป่อย สิ่งละ ๑ กำมือ, ข้าวเปลือก ๓ กำมือ, ดินประสิว ๓ หยิบมือ, ฝางหนัก ๑๐ บาท, ข่า หนัก ๒๐ บาท

ยา ๙ สิ่งนี้ ต้มรับประทานเช้าเย็น แทรกดีเกลือตามธาตุหนักเบา เป็นยาถ่ายโลหิตเน่าร้าย ติดค้างอยู่ภายใน หรือโลหิตแห้งติดกระดูกสันหลัง ทำให้มีอาการผอมแห้งเศร้าหมองไม่ผ่องใส กินยานี้แล้ว จะทำให้มีผิวพรรณผ่องใสเป็นปกติดีตามเดิม

๔๗. ยาบำรุงธาตุให้ปกติและบำรุงโลหิตให้งาม

เบญจกูล หนักสิ่งละ ๑ บาท, เปลือกมะตูมหนัก ๑ บาท, รากคัดมอนหนัก ๑ บาท, ลูกผักชีหนัก ๑ บาท, แห้วหมูหนัก ๒ บาท, จันทน์หอมหนัก ๒ บาท, มูกมันหนัก ๑ บาท, มูกหลวงหนัก ๑ บาท, กกลังกาหนัก ๑ บาท, กระดอมหนัก ๑ บาท, บอระเพ็ดหนัก ๑ บาท, ลูกมะแว้งทั้ง ๒ สิ่งละ ๑ บาท

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ต้มรับประทานวันละ ๒ เวลา ก่อนอาหารเช้า—เย็น เป็นยาบำรุงโลหิตให้สมบูรณ์ดี ฯ

๔๘. ยาถ่ายเลือด ชื่อเบญจขันธ์

เปลือกมะยมตัวผู้, เปลือกทิ้งถ่อน, เปลือกมะไฟตัวผู้, ใบสมอทะเล, รากตองแตก

ยาทั้งนี้ เสมอภาคหนักสิ่งละ ๑ บาท ต้มเคี่ยวน้ำ ๓ ส่วนให้เหลือแต่ ๑ ส่วน กินแต่น้อย ถ่ายเลือดร้ายออกมาหมด ดีนัก ฯ

๔๙. ยาถ่ายเลือดอีกขนานหนึ่ง

รากขี้กาแดง, ใบมะขาม, ใบขี้เหล็ก, ใบมะกา, ใบส้มป่อย, หญ้าไซ, ลูกคัดเค้า

เอาเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท ต้มเคี่ยวน้ำ ๓ เอา ๑ ถ่ายเลือดร้ายสารพัดทั้งปวงออกหมดแล ฯ

๕๐. ยารุโลหิตสตรี

รากคัดเค้า ๕ กำมือ, รากตองแตก ๑ กำมือ, รากพุงดอ ๔ กำมือ, รากเถาวัลย์เปรียง ๒ กำมือ, ใบมะกา ๑ กำมือ, ผักราชพฤกษ์ ๗ ผัก เอาแต่เนื้อ, ยาดำหนัก ๑ บาท, ดีเกลือหนัก ๖ สลึง

ต้มกินวันละ ๑ ครั้ง รุโลหิตเสียตกค้างอยู่ภายในออกหมดสิ้น เมื่อต้มยาต้องมีเงินผูกคอหม้อ ๑ สลึง ซื้อของทำบุญอุทิศให้เจ้าของต้นตำรายานี้

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๕๑. แก้พิษโลหิต

จันทน์ทั้ง ๒, สมอทั้ง ๓, แก่นสน, รากหญ้านาง, หัวแห้วหมู, แก่นสะเดา, ขมิ้นอ้อย, ไม้เท้ายายม่อม, บอระเพ็ด, มะตูมอ่อน, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน, เกสรพิกุล, เกสรบุนนาค, ดอกสารภี, เกสรบัวหลวง, ขี้เหล็กทั้ง ๕, ลูกกระดอม, ผักคูณ ๕ ผัก (เอาแต่เนื้อ)

ยาทั้งนี้ (นอกจากก้านสะเดา และผักคูณ) เอาเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท ต้มกินเช้าเย็นแก้พิษโลหิต ทำให้วิการต่าง ๆ หายเป็นปกติสมบูรณ์ผ่องใสตามเดิม ฯ

๕๒. ยาถ่ายเลือดร้ายทั้งปวง ทำให้ระดูขัดข้อง เกิดพิษต่าง ๆ ถึงให้เพ้อคลั่งเสียสติ จิตวิกลไป

ใบมะขามหนัก ๑๐ ตำลึง, ใบส้มป่อยหนัก ๑๐ ตำลึง, ลูกขี้กาแดงหนัก ๑ บาท

ยาทั้งนี้ ใส่หม้อต้ม แล้วกรองเอาแต่น้ำมาเคี่ยวให้งวด แล้วเอายาดำหนัก ๑ บาท ดีเกลือหนัก ๒ บาท เกลือสินเธาว์หนัก ๒ บาท ประสมลงเคี่ยวต่อไปให้ค่นกวนเข้ากันดีแล้ว ปั้นเป็นก้อนไว้ เมื่อจะกินจึงละลายกับน้ำส้มมะขามกิน รุถ่ายเลือดเน่าร้ายตกออกมาสิ้น แล้วกินยาบำรุงขนานที่ ๔๕ ก็จะสมบูรณ์ดีเป็นปกติตามเดิมต่อไป ฯ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๕๓. ยาครรภ์รักษาวิเศษ

เกสรบัวหลวงหนัก ๑ บาท, รากไม้เท้ายายม่อมหนัก ๑ บาท, รากหญ้านางหนัก ๖ สลึง, จันทน์ทั้ง ๒ สิ่งละ ๑ บาท, ลูกขี้กาแดง ถ้าเล็กเอา ๓ ลูก ถ้าใหญ่เอาแต่ ๑ ลูก

ต้มด้วยน้ำมะพร้าวนาฬิเก กินก่อนอาหารวันละ ๒ เวลา เช้า — เย็น หญิงผู้มีครรภ์จะมีความสุขสมบูรณ์ มีกำลังแข็งแรงดี ทั้งเป็นยากล่อมกุมาร ทำให้ทารกในครรภ์มีกำลังแข็งแรง ถึงเวลาจะคลอดก็คลอดง่ายเป็นปกติ ควรเริ่มกินยาแต่เมื่อมีครรภ์ได้ ๓ — ๔ เดือน เป็นต้นไป

๕๔. ยาครรภ์รักษาอีกขนานหนึ่ง

จันทน์ทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๑ บาท, ลูกผักชีหนัก ๑ บาท, ดอกบุนนาคหนัก ๑ บาท, เกสรบัวหลวงหนัก ๑ บาท, ดอกสารภีหนัก ๑ บาท, แห้วหนัก ๑ บาท, กระจับหนัก ๑ บาท, บัวทั้ง ๕ สิ่งละ ๑ บาท

ยาทั้งนี้ ต้มด้วยน้ำมะพร้าว เช่นเดียวกับหม้อก่อน ได้ผลดีเช่นเดียวกัน

๕๕. แก้โลหิตเป็นพิษ

ยาดำ, คำฝอย, สารส้ม, ฝาง, ใบส้มเสี้ยว, ใบส้มป่อย, ใบส้มมะขาม, ใบมะดัน, ดินประสิว, รากลำเจียก, รากหญ้าคา, หัวแห้วหมู, รากหญ้าชันนะกาด, ตาไม้ไผ่ทั้ง ๒, ใบมะกา

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาทั้งนี้ เสมอภาคหนักสิ่งละ ๒ บาท ต้มกินวันละ ๒ เวลา เช้าเย็น แก้กษัยเหน็บชา โลหิตเป็นพิษ ทำให้เกิดผื่นคันตามตัว เป็นยาฟอกโลหิตให้สะอาด แก้ขัดในข้อ ปวดเมื่อยทั่วสรรพางค์กาย ฯลฯ เวลาต้มปิดฝาละมี เฉลยใส่ในหม้อ

๕๖. แก้ตกมูกตกเลือด

ฝาง ๓ สะเก็ด, น้ำตาลเพชร ๑ ช้อนหอย, หอมโทน ๓ หัว

ต้มน้ำ ๓ ถ้วย เคี่ยวให้เหลือถ้วยเดียว กินหาย ถ้ายังไม่หาย ให้ต้มซ้ำ กากเดิมให้คงไว้ในหม้อ ไม่ต้องทิ้ง

(หลวงพ่อปาน บางนมโค)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

แก้ไข้และแก้โรค

๕๗. ยาชื่อประสระพุมเสน แก้ไข้

จันทน์ขาวหนัก ๒ บาท, เปราะหอมหนัก ๔ บาท, ว่านกีบแรต, ว่านร่อนทอง, เนระพูสี, พิษนาส, ระย่อม, ใครเครือ, จันทน์แดง, น้ำเต้าขม, ใบพรมมิ, ใบสมีหนักสิ่งละ ๑ บาท, ใบมะระ, กึ่งยาหนัก ๘ บาท, ใบพุมเสน เท่ายาหนัก ๒๔ บาท

ยาทั้งนี้ บดเป็นผงประสมด้วยน้ำดอกไม้เทศ เคล้าให้ทั่วกันดีแล้ว ปั้นเป็นเม็ดตากแห้งเก็บไว้ใช้แก้ไข้ได้ทั้ง ๓ ฤดู ให้ร้อนให้หนาว ให้เซื่อม ให้ซึม ให้มัวซัว สะทกสะท้าน และเพ้อไปก็ดี

เมื่อจะใช้ให้เอาลูกมะกอกเผาไฟให้ไหม้ ๑ ลูก ประคำดีควายเผาไฟให้ไหม้ ๑ รากบัวหลวง ๑ แช่น้ำไว้ ใช้เป็นกระสาย ละลายยานี้กิน

ถ้าจะแก้ระหดระหาย แก้จับแก้ร้อน ละลายกับน้ำซาวข้าวทั้งกินทั้งชะโลม แก้เชื่อมน้ำดอกไม้ แก้ชักน้ำครำแทรกดีงูเหลือม แก้คลั่งมูตแทรกดีงู ยานี้ แก้วประมาณค่ามิได้

๕๘. ยาหอมใหญ่ แก้พิษไข้ทั้ง ๗ จำพวก

เกสรบัวหลวง, เกสรบัวเผื่อน, เกสรสัตตะบุศย์, เกสรสัตตะบัน, เกสรจงกลนี, ดอกสารภี, ดอกพิกุล, ดอกบุนนาค, ดอกไม้แดง, ดอกมะลิ, เปลือกดารา, ดอกจำปา, ดอกกระดังงา, เปลือกชะลูต, เปลือกอบเชย, โกฐสอ, โกฐเขมา, โกฐเชียง,

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

เปราะหอม, แฝกหอม, เนียมงวง, ชะมด, พิมเสน, การบูร, จันทน์เทศ, จันทน์แดง

ยาทั้งนี้ บดเป็นผงเคล้ากับน้ำดอกไม้ทำเป็นเม็ดเก็บไว้ ใช้แก้พิษไข้ได้ทุกชนิด ละลายน้ำซาวข้าวก็ได้ น้ำเถามวกทั้ง ๒ ก็ได้ แก้พิษไข้ทั้ง ๗ จำพวก

๕๙. ยามหาเมฆ แท่งทอง

เขากวาง, หนังกระเบน, ขี้แมลงสาบ, กระดูกงูเหลือม, หวายตะเค้า, ลิ้นทะเล, ผักส้มป่อย, ผิวมะกรูด, หมึกหอม, เมล็ดละมุด, ตรีกฎุก, กระเทียม, น้ำประสานทอง, เปราะหอม

ยาทั้งนี้ รวม ๑๔ สิ่ง เอาเสมอภาค คั่วให้เกรียม ตำเป็นผงแล้วประสมด้วยทองคำเปลวอย่างดี ๑๐๐ แผ่น ใช้น้ำทองหลางใบมลเป็นกระสายบด ทำเป็นแท่งไว้ กวาดแก้สาระพัดทรางทั้งปวง ทรางละอองก็แก้ได้ น้ำกระสายให้ยักใช้เอาตามโรคสุดแต่จะร้อนหรือเย็น เคยใช้มาแล้ว เป็นผลดีที่สุดทุกครั้ง

๖๐. ยามหานิล แท่งทอง

กระดูกแร้ง, หัวกา, กระดูกงูเหลือม, เบี้ยจั่น, หวายตะค้า, ลูกสะบ้า, ลูกประคำดีควาย, เมล็ดมะกอก, จันทน์แดง, จันทน์ขาว, แก่นไม้สัก, ลิ้นทะเล, ใบพุมเสน, ใบหญ้านาง, หมึกหอม สามอย่างหลังไม่ต้องสุม

ยาทั้งนี้ รวม ๑๕ สิ่ง (เว้นใบพุมเสน ใบหญ้านาง หมึกหอม) ใส่หม้อแตกสุมไฟให้ไหม้เกรียมดีแล้ว บดให้เป็นผงละเอียดพร้อม

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ด้วยใบพุมเสน ใบหญ้านาง หมึกหอม แล้วเคล้าด้วยน้ำท่า บดด้วยหินบด ปั้นเป็นเม็ดตากแห้งเก็บไว้ แก้สารพัดไข้กาฬทั้งปวง ใช้จุดผี แก้พิษผีกาฬได้อย่างชะงัด เมื่อปั้นเม็ดแล้วปิดทองคำเปลวทุกเม็ด แก้ได้สารพัดทรางเด็ก สลบไปแล้วก็แก้ฟื้น น้ำกระสายยักใช้ตามโรคเถิด ยานี้ประเสริฐยิ่ง ได้ช่วยชีวิตมนุษย์ให้รอดพ้นอันตรายมามากต่อมากแล้ว

๖๑. ยาประสระแสงทอง

พริกไทย, ขิง, ไพล, กระเทียม, ข่า หนักสิ่งละ ๑ บาท, ลูกจันทน์, เนระภูสี, ผักแพวแดง, พิมเสน, มหาหิงคุ์ หนักสิ่งละ ๒ สลึง, ดีปลี, จันทน์แดง, สมอเทศ, กะถินแดง หนักสิ่งละ ๓ สลึง

ยาทั้งนี้ รวม ๑๔ สิ่ง บดให้เป็นผง แล้วเอากระพังโหมแดงมาตำคั้นเอาน้ำให้ได้ ๓ ทะนาน เคี่ยวให้งวด เหลือแต่ทะนานเดียว แล้วเอาทั้งน้ำทั้งกากประสมกับยานี้ บดด้วยหินบดปั้นเป็นเม็ดไว้

ถ้าไข้เจ็บวันเสาร์ วันอังคาร พิษไข้บวมตีนบวมมือ ให้เอายานี้ฝนกับน้ำส่าเหล้า ทั้งกินทั้งทา ก็หาย

ถ้าเป็นลมจุกเสียดกินข้าวมิได้ ให้ฝนด้วยน้ำข้าวกิน ก็หาย

ถ้าถูกงูขบ ให้ฝนด้วยน้ำมะงั่ว กินบ้างทาบ้างก็ถอนพิษได้ ไม่เป็นอันตราย

ถ้าตาฟาง ให้ฝนด้วยน้ำค้างใส่ตา ตาก็สว่าง

ถ้าเป็นไข้สันนิบาตหรือเป็นบ่วง ให้เคี้ยวกินก็หาย

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ถ้าเลือดออกทางปาก จมูก หรือหู ให้ฝนด้วย น้ำผึ้งรวง กินบ้างทาบ้าง ก็ระงับได้

ถ้าไข้นอนไม่หลับ ให้ฝนด้วยน้ำท่ากิน

ถ้าเป็นไข้ปวดหัว ให้ฝนด้วยน้ำมูตรวัวทา

ถ้าเป็นหืดไอ มองคร่อ ให้ฝนด้วยน้ำมะนาว กินบ้างทาบ้าง

ถ้าลูกไม่ออก ให้ฝนด้วยน้ำส้มซ่ากิน

ถ้าลูกตายในท้อง ให้ฝนด้วยน้ำผักเสี้ยนผีกินออกแล ฯ

ได้ใช้มามากแล้ว แก้ได้เป็นผลดีทุกครั้งอย่าสนเท่ห์เลย

๖๒. ยาไฟประลัยกัลป์ แก้ลมปลายไข้

พริกไทยล่อน, ขิงแห้ง หนักสิ่งละ ๑ บาท, ดีปลี, กระเทียม, ขมิ้นอ้อย หนักสิ่งละ ๑๐ สลึง, กระทือ หนัก ๗ บาท ๒ สลึง, ไพล หนัก ๖ สลึง, ข่า หนัก ๕ สลึง, เปลือกมะรุม หนัก ๕ สลึง, รากเจตมูลเพลิง, แก่นสน, สะค้าน, แก่นแสนทะเล, การบูร หนักสิ่งละ ๖ สลึง, ผิวมะกรูด หนัก ๓ บาท ๒ สลึง

ยา ๑๕ สิ่งนี้ บดทำแท่งไว้

แก้เลือดเน่ากรังในอก ในมดลูกในท้อง แก้เลือดตกหมกอยู่ในท้อง ให้ฝนด้วยน้ำเหล้ากิน

แก้เป็นริดสีดวงมองคร่อ และผอมเหลืองมีอาการไอ ให้ฝนด้วยน้ำมะนาวแทรกเกลือ

แก้พิษผีดาษผีหัวเดียวก็ดี แก้หนาวสะท้าน และประทับผีก็ดี ให้ฝนด้วยสุรากิน

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ถ้าสับสี คือ ฟกบวม ฝนด้วยน้ำมะนาวทา แก้กระทือลาย ฝนด้วยน้ำผึ้งรวง น้ำส้มซ่า กินแก้สันนิบาตฝนด้วยน้ำจันทน์ แก้ลมจุกเสียดฝนด้วยน้ำข่า น้ำกระเทียม แก้ลมเมื่อยจุกฝนด้วยน้ำเปลือกมะรุม กินแก้เกลียวดำฝนด้วยน้ำขิง แก้พิษงูตะขาบหรือแมลงป่อง ฝนด้วยน้ำมะนาว ดีงูแทรกกินหาย ถ้าแก้ปวดหัว เอาน้ำมะนาวอังไฟให้ร้อนตีลงที่เจ็บปวดนั้นหายแล แก้ลมเจ็ดจำพวก ฝนด้วยน้ำร้อน เอากำมะถันแดงแช่ลงให้กินหายแล ฯ

เมื่อทำยานี้ เอาเทียน ๒ เล่มปิดหัวปิดท้าย หินบดข้างละเล่ม จนกว่าจะบดยาแล้ว จึกเสกด้วยสัพพาสีและสักกัตวา ไปจนกว่าจะบดยาแล้ว

๖๓. ยาเนาวะโกฐ

จันทน์เทศ, จันทน์แดง, โกฐสอ, โกฐหัวบัว, โกฐเขมา, โกฐพุงปลา โกฐก้านพร้าว, โกฐเชียง, โกฐจุฬาลำพา, โกฐกัตกรา, โกฐน้ำเต้า, เทียนแดง, เทียนสัดบุศย์, เทียนขาว, เทียนเยาวะภาณี, เทียนข้าวเปลือก, กฤษณา, กะลำพัก, เนื้อไม้, ขอนดอก, จักกะโรหิณี, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, หญ้าฝรั่น, อำพันทอง

ยาทั้งนี้ หนักเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท บดเป็นผงประสมน้ำดอกไม้เทศ ปั้นเป็นเม็ดไว้สำหรับแก้ตาลทรางเด็ก ใช้กวาดก็ได้ ละลายกินก็ได้ ดีนักแล ฯ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๖๔. ยาใบพริกไทย

ใบพริกไทย, กระเทียมสุก, น้ำประสานทอง, เปลือกมูกมัน, ลูกเบญกานี

ยาทั้งนี้ หนักเสมอภาค บดให้ละเอียดแล้วเอาดีงูเหลือมละลายสุรา ประสมยาบดปั้นเป็นแท่งไว้ เมื่อจะใช้ละลายด้วยน้ำจันทน์หอมกวาด หรือให้กิน แก้เด็กเป็นโรคลงท้อง อุจจาระเขียวเหมือนใบไม้ เป็นน้ำมันตาสลัว ตาฟาง ผิดปกติ ฯลฯ เคยแก้หายมามากแล้ว

๖๕. ยาแก้ลมตะพั้น นันทยักษ์ อักขมูขี

ไพล, ขิง, กระทือ, หอม, กระเทียม, ข่า, กระชาย, หัวตะไคร้, เจตมูลเพลิง, ว่านน้ำ, ผิวมะกรูด, กระดูกแร้ง, กระดูกกา, เขากวาง, หนังกระเบน, หนังแรด, ดีปลี, ชะพลู, กานพลู, พริกเทศ ๑ เม็ด, พริกไทย (เอาแต่น้อย)

ยาทั้งนี้ (นอกจากพริกเทศและพริกไทย) น้ำหนักเสมอภาค สุมไฟให้ไม้โชน บดเป็นผงปั้นเป็นเม็ดไว้ เวลาใช้ให้แทรกพิมเสน สำหรับกวาดเด็กเป็นลมตะพั้น นันทยักษ์ อักขมูขี ถ้าเด็กท้องขึ้นให้เอากระทือเผาไฟคั้นเอาน้ำเป็นกระสาย กวาดเถิด ดีนัก

๖๖. ยาจักรวาฬน้ำครอบ

แก้พิษไข้กาฬทั้งปวง สาระพัดพิษอันใด ๆ ก็ดี พิษกาฬภายในภายนอก แก้กลุ้มหัวใจ แก้พิษกาฬทั้ง ๗๐๐ จำพวก ที่มิได้ขึ้นมา ทำพิษคุดอยู่ในหัวใจ ตับและปอดทั้งปวง และหลบอยู่ตาม

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ผิวหนังภายในก็ดี และพิษผีหัวเดียวก็ดี ตาลทรางก็ดี ทำให้ทำยาขนานนี้ไว้แก้ เว้นไว้แต่บุราณกรรมนั้นแลจนอยู่ ถ้าเป็นเพราะปัจจุบันกรรมเป็นแก้หายทั้งสิ้น แพทย์ทั้งปวงพึงทำยาขนานนี้ขึ้นไว้ใช้จึงจะแก้กาฬทั้ง ๗๐๐ จำพวกได้ ท่านให้เอา

เขี้ยวเสือ, เขี้ยวหมู, เขี้ยวหมี, งวงปลาฉนาก, เงี่ยงปลากระเบน, นอแรด, งาช้าง, เขากวาง, เขากุย, เขาแพะ, เขาแกะ ยาทั้งนี้คั่วให้เกรียม หวายตะค้า, หวายตะมอย, เจตมังดี, สังกรณี, ดอกสัตตบุศย์, สัตตบงกช, สัตตบัน, บัวหลวง, บัวขม, บัวเผื่อน, บัวจงกลนี, พิกุล, บุนนาค, สารภี, มะลิซ้อน, มะลิลา, จำปา, กระดังงา, กฤษณา, กะลำพัก, ขอนดอก, ใบพิมเสน, พิมเสนเกล็ด, น้ำประสานทอง, โกฐทั้ง ๕, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, กระวาน, กานพลู, สมุลแว้ง, เห็ดกระถินขาว, เห็ดกระถินพิมาน, เห็ดมะพร้าว, เห็ดตาล, เห็ดงูเห่า, เห็ดมะขาม, เห็ดไม้รัง, เห็ดไม้แดง, เห็ดตับเต่า, หัวมะกาฬทั้ง ๕

รวมยา ๕๒ สิ่ง เอาเสมอภาค สารพัดดีเป็นน้ำกระสาย บดปั้นเป็นแท่งไว้ แก้กาฬทั้ง ๗๐๐ จำพวก แก้ได้ทุกประการ น้ำกระสายยักใช้ตามโรคนั้นเถิด ถ้าใช้แก้กาฬน้ำครำก็ได้ น้ำมูตรเจือน้ำดอกไม้ก็ได้ ถ้าจะพ่นแก้ร้อน ใช้น้ำซาวข้าว

(หลวงกำราบโรคาพาธ)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๖๗. ยาถ่ายชื่อ พรหมพิทักษ์ ประจุลมกษัย ๗ จำพวก

มหาหิงค์, ยาดำ, การบูร, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์ หนักสิ่งละ ๑ บาท, ยางสลัดไดแห้ง หนัก ๔ บาท, พริกไทย หนัก ๓ บาท ๒ สลึง

ยาทั้งนี้ บดเป็นผง ประสมด้วยน้ำมะกรูด ปั้นเป็นเม็ดเล็ก ๆ เท่าเม็ดพริกไทย กินแต่ครั้งละ ๑ เม็ด ท้องเดินทุกวัน ลมกษัยในท้องตกสิ้นแล เป็นมารท้องยุ้งพุงโต เป็นหืดไอ ริดสีดวง มองคร่อโลหิตแห้ง ผอมแห้ง กินอาหารมิได้ เวลากินอาหารให้มีอาการแสบคอและเจ็บคอ ให้ทำยานี้กินหาย วิเศษนักแล ฯ

๖๘. ยาแก้ลมมหาสันนิบาต (ประสระดีปลี)

คนทิสอ, ใบทับทิม, ใบกระวาน, บอระเพ็ด, ใครเครือ, สมุลแว้ง, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, กระวาน, กานพลู, เทียนทั้ง ๕, โกฐทั้ง ๕, ชีล้อม, ชีลา, ลูกเอ็น, ชะลูต, อบเชย, เจตมูลเพลิง, รากจิงจ้อ, พญารากเดียว, ขิง, เจตพังดี, น้ำประสานทอง, การบูร, ดีปลี

ยาทั้งนี้ น้ำหนักเสมอภาค เว้นแต่ดีปลี เอาหนักเท่ายาทั้งหลาย ตำผงปั้นเป็นเม็ดเก็บไว้ เมื่อจะกินละลายด้วยน้ำขิง น้ำข่า น้ำส้มซ่าก็ได้ แก้ลมสันนิบาตและไข้เหนือเพื่อลมจับ ตายไปครึ่งตัวก็ดี และเมื่อยขบทั่วสรรพางค์ตัวก็ดี เป็นริดสีดวง หืด ไอ กษัย ดาลไส้เลื่อน ผอมเหลือง กินข้าวมิได้ ไข้ถึงตรีทูตแล้วก็แก้หาย ถ้าจะแก้ลมสันนิบาต พึงเอากระทือ หรือเปลือกมะรุม ต้มเคี่ยวเอาน้ำมาเป็นกระสายละลายยานี้กิน ดีนัก

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๖๙. ยาแก้ลมบาดทะจิต

รากชะพลู, สะค้าน, ขิงแห้ง, ดีปลี, เจตมูลเพลิง, ลูกผักชี, โกฐทั้ง ๙, เทียนทั้ง ๙, จันทน์แดง, จันทน์ขาว, มวกแดง, มวกขาว, หญ้านาง, ชะลูด, อบเชย, สมุลแว้ง, กฤษณา, กะลำพัก, บอระเพ็ด, ลูกกระดอม, กำยาน, ขอนดอก, เกสรทั้ง ๕, ดอกจำปา, ดอกจำปี, ดอกกระดังงา, ดอกคำไทย, ฝางเสน

ยา ๒๘ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๑ บาท เลือดแรดอย่างดีหนัก ๑ บาท, ดีงูเหลือมหนัก ๑ สลึง, ดีจรเข้หนัก ๑ สลึง, ดีหมูป่าหนัก ๑ สลึง, ดีหมีหนัก ๑ สลึง, ดีควายเผือกหนัก ๑ สลึง

ยาทั้งนี้ สำหรับยา ๒๘ สิ่งข้างต้น และเลือดแรด ให้บดเป็นผง แล้วเอาดีต่าง ๆ อีก ๕ อย่าง แช่ไว้ในสุราจนละลายเป็นน้ำหมดแล้ว จึงเคล้ากับยาผง ปั้นเป็นเม็ดเก็บไว้ เมื่อจะใช้จึงละลายกับน้ำร้อน น้ำสุรา น้ำจันทน์ หรือน้ำดอกไม้เทศอย่างใดอย่างหนึ่ง กินแก้โรคลมบาดทะจิต และโรคลมทั้งปวงดีนัก

๗๐. ยามหาวินาศ แก้ลมร้าย แก้หืด

พริกไทยหนัก ๑ บาท, เกลือหนัก ๒ บาท, ขิงหนัก ๓ บาท, การบูรหนัก ๔ บาท, ดีปลีหนัก ๖ บาท, เปราะหอมหนัก ๑๐ บาท, กระเทียมดิบหนัก ๒๖ บาท (เท่ายาทั้งหลาย)

ยาทั้งนี้บดเป็นผง แล้วประสมด้วยน้ำมะกรูดแทรกเกลือเป็นกระสายเคล้าให้เข้ากัน ปั้นเป็นเม็ดเก็บไว้ แก้สารพัดลมร้าย ลมบาดทะยัก กุณภัณฑยักษ์ แก้หืด แก้ไอ ฯลฯ น้ำกระสายคงใช้น้ำ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

มะกรูดแทรกเกลือ ถ้าจะแก้ทรางเด็กให้ฝนกับสุรากวาด ฯ ถ้าเป็นหืด มีอาการหอบทุกขเวทนากล้านัก เคยให้กินยานี้ระงับอาการหอบได้ทันที แต่จะเปลี่ยนอาการเป็นแน่นจมูกหายใจไม่สู้คล่องไปพักหนึ่ง

๗๑. ยาเนาะทวาร แก้ริดสีดวงทวารทั้ง ๙

ดีจรเข้หนัก ๑ บาท, สารส้มหนัก ๑ บาท, กระเทียมหนัก ๑ บาท, หัวหอมแดงหนัก ๑ บาท, หัวอุตพิดหนัก ๒ สลึง, หัวกลอยหนัก ๒ สลึง, รากสะอึกทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๒ สลึง, สลัดไดหนัก ๒ สลึง, รากกะเม็งหนัก ๒ สลึง

ยาทั้งนี้ บดเป็นผงประสมด้วยน้ำมะนาว ปั้นเป็นเม็ดไว้ เวลาใช้ฝนด้วยน้ำมะนาวทา ถ้าเป็นนัยน์ตาทานอกตา เป็นในจมูกทานอกจมูก เป็นในทวารทานอกทวาร เป็นในคอทานอกคอ เป็นในท้องทานอกท้อง เป็นในสมองทานอกสมอง ยานี้แก้หายมามากนักแล้ว ท่านตีค่าไว้ ๑ ชั่งทองแล ฯ

๗๒. ยากวาดแก้พิษผีในคอ

เนระภูสี, เมล็ดในมะนาว, ลูกประคำดีควาย, ผักส้มป่อย, ขิง, กระเทียม, พริกไทย, ดีปลี, รากชะพลู, ลูกเบญกานี, ลูกจันทน์, โกฐทั้ง ๕, เทียนทั้ง ๕

ยาทั้งนี้ บดเป็นผงประสมด้วยน้ำมะนาวแทรกเกลือปั้นเป็นเม็ดไว้ แล้วเอาผลมะแว้งทั้ง ๒ มาบดเอาน้ำประสมด้วยน้ำมะนาวแทรกเกลือเป็นกระสายละลายยานี้กวาดในคอ แก้พิษผีที่ขึ้นในลำคอหายเจริญอาหารดีด้วย หายเร็วทันใจวิเศษจริง

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๗๓. ยาโทสันนฆาฏ (สังหารริดสีดวง)

ผักแพวแดง, ดองดึง, บุกนา, กลอย, อุตพิด, กระดาษแดง, กระดาษขาว หนักสิ่งละ ๑ บาท, รากตองแตก, หัศคุณเทศ, มะตูมอ่อน, หัวแห้วหมู, เบญจกูล หนักสิ่งละ ๒ สลึง, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, กระวาน, กานพลู, โกฐทั้ง ๕, เทียนทั้ง ๕, หนักสิ่งละ ๑ สลึง, ยาดำหนัก ๖ บาท, พริกไทยเท่ายาทั้งหลาย

รวมยา ๒๐ สิ่ง บดให้เป็นผงละเอียดเคล้ากับน้ำมะกรูดแทรกเกลือปั้นเป็นเม็ดเก็บไว้ เวลาใช้ถ้าจะให้ถ่าย ให้ใช้น้ำมะกรูดแทรกเกลือ ถ้าจะให้หยุด ให้ใช้น้ำเปลือกแคต้มเป็นกระสายกิน แก้ริดสีดวงทุกชนิด แก้กษัย เลือด ดาน ลม แก้มุตกิด มุตฆาต ระดูขาว แก้บิดก็ได้ วิเศษยิ่งนัก

๗๔. ยาแก้ลงอติสาร

ลูกกระบูนหนัก ๓ บาท, ว่านกีบแรด, หางไหลหนักสิ่งละ ๒ บาท, ลูกสะแก, ดินกิน หนักสิ่งละ ๑ บาท ๑ สลึง, ลูกเบญกานี, เนระภูสีทั้ง ๒, เปลือกลูกทับทิม, เปลือกมะขาม, ชันตะเคียน, สีเสียดทั้ง ๒, ครั่ง หนักสิ่งละ ๑ บาท, เปลือกมะเกลือเลือด หนัก ๓ สลึง, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, ตุมกาทั้ง ๒, พญามือเหล็ก หนักสิ่งละ ๒ สลึง, ขันธ์ทศกราหนัก ๑ สลึง, ผีน, ดีงูเห่า, ดีงูเหลือม หนักสิ่งละ ๑ เฟื้อง

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาทั้งนี้ (รวม ๒๑ สิ่ง) นอกจากดีงูเห่า ดีงูเหลือม บดเป็นผงละเอียดแล้วจึงเอาดีงูเห่า ดีงูเหลือมแช่น้ำให้ละลาย เคล้ากับยาผงให้เข้ากัน ปั้นเป็นเม็ดเก็บไว้

เวลาใช้จึงละลายกับน้ำเปลือกมะพร้าวอ่อนกินแก้ลงแดง ลงอติสาร อหิวาตกโรค ได้อย่างชะงัดวิเศษจริง (ควรทำไว้ใช้เป็นยาประจำบ้าน)

๗๕. ยาชื่อหนุมานจองถนน แก้ท้องเดิน

ลูกเบญกานี, ลูกกล้วยตีบ, ใบกระพังโหม, ใบทับทิม, ใบสะแก, รากกรด, ชันย้อย, ดินกิน, กระเทียมสุก

ยาทั้งนี้ ๙ สิ่งเอาหนักเสมอภาคบดเป็นผงปั้นเป็นเป็นเม็ดไว้ในน้ำซาวข้าว น้ำเปลือกมะเดื่อชุมพร, น้ำเปลือกมะพร้าวอ่อน เป็นกระสายละลายยา กินแก้ธาตุพิการ ท้องเดินอย่างแรง อหิวาตกโรคก็แก้หาย (ควรทำไว้ใช้ประจำบ้าน) วิเศษยิ่งนัก

๗๖. ยาแก้ลงแดง ลงอติสาร (อีกขนาน)

สีเสียดทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๑ บาท, จันทน์ทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๑ บาท, ลูกเบญกานี หนัก ๑ บาท, ลูกทับทิม ๓ ลูก, ดีปลี ๗ ดอก, ขิง ๗ แว่น, ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น, บอระเพ็ด ๗ แว่น, กระเทียม ๗ กลีบ, ไพล ๗ แว่น, ขี้ยาฝิ่นหนักเท่ายาทั้งหลาย

ยาทั้งนี้บดละเอียดทำเป็นเม็ดไว้ เวลาใช้ให้เอาขมิ้นฝนกับน้ำปูนใสละลายยาให้คนไข้กินแก้สารพัดลงทั้งปวง มีลงแดง ลง

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

อติสาร เป็นบ่วง เป็นอหิวาตกโรค แก้หายอย่างชะงัด ท่านได้ใช้มาแล้ว วิเศษจริง

(ควรทำไว้ใช้เป็นยาประจำบ้าน)

๗๗. ยาแก้เบาหวาน เบาจืด

ว่านน้ำหนัก ๑ สลึง, เทียนเยาวภาณีหนัก ๒ สลึง มหาหิงค์หนัก ๓ สลึง, เกลือสินเธาว์หนัก ๑ บาท, เจตมูลเพลิงหนัก ๕ สลึง, ขิงแห้งหนัก ๖ สลึง, ดีปลีหนัก ๗ สลึง, ดองดึงหนัก ๗ บาท, สลัดไดหนัก ๑๔ บาท

ยาทั้งนี้ตำเป็นผงประสมน้ำมะนาวเป็นกระสาย บดละเอียดแล้วปั้นเป็นเม็ดเล็ก ๆ เท่ากับเม็ดพริกไทย ตากในร่มแห้งแล้วเก็บไว้กินตามกำลังคนไข้ธาตุนักเบา แก้โรคเบาหวาน เบาจืด ดีนัก ยักน้ำกระสายตามโรค แก้อาเจียนเป็นเลือดก็ได้ แก้เด็กเป็นตะพั้นก็ได้ ใช้น้ำมะนาวละลายยากวาด ๑ เม็ดก็หาย แก้ลมกษัยกล่อนต่าง ๆ แก้เจ็บหลังปวดเมื่อยก็หาย วิเศษยิ่งนัก ฯ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาผงแก้โรคต่าง ๆ

๗๘. ยาชื่อมหาจักร

ชะเอม, จันทน์หอม, การบูร, เนื้อไม้, ลูกกระดอม, ลูกมะขามป้อม, สมอทั้ง ๓, กระวาน, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, น้ำประสานทองสตุ, สะค้าน, เทียนขาว, สมุลแว้ง, ลูกเร่ว, ไครเครือ, พริกไทย, อบเชย, กานพลู, ว่านน้ำ, โกฐหัวบัว

ยาทั้งนี้ หนักเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท ดีปลีหนัก ๖ บาท บดเป็นผงละเอียดใส่ขวดเก็บไว้ กินแก้ธาตุพิการต่าง ๆ ปวดท้อง ท้องเดิน อาเจียน ฯลฯ ท่านเขียนฝอยไว้ดังนี้

แก้ลงน้ำเผื่อนฝาด อาเจียนราดน้ำลูกยอ
ทาคางคอน้ำมะกรูด แก้เพ้อพูดน้ำปลี
กาฬสิงคลีน้ำมูตรครำ แก้เพ้อพำน้ำดอกไม้
บิดเบาใช้น้ำหญ้าคา บิดหนักหนาลูกสมอต้ม
ดีเกลือแทรก แก้จุกแดกน้ำกำมะถันฯ

ทั้งนี้ สำหรับแก้ปวดท้องและท้องเดิน หากเพิ่งเป็นใหม่ ๆ จะใช้ยานี้ประมาณ ๑ ช้อนกาแฟ ชงน้ำร้อนกินก็ได้ผลดีเช่นเดียวกัน และถ้าหากเป็นมาก ก็ให้กินหลาย ๆ ครั้ง จนกว่าจะหาย ยานี้ใช้เป็นยาประจำบ้านได้ดีขนานหนึ่ง

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๗๙. ยาธาตุใหญ่

สมอไทยหนัก ๑๒ บาท, เจตมูลเพลิงหนัก ๕ บาท, ขิงแห้งหนัก ๔ บาท ๒ สลึง, ดีปลีหนัก ๓ บาท, ผิวมะกรูดหนัก ๓ บาท, บอระเพ็ดหนัก ๓ บาท, แก่นสนหนัก ๓ บาท, วานน้ำหนัก ๒ บาท ๒ สลึง, จันทน์ทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๒ บาท ๒ สลึง, กระเทียมหนัก ๒ บาท, ลูกผักชีหนัก ๒ บาท, มะตูมอ่อนหนัก ๒ บาท, แห้วหมูหนัก ๒ บาท, โกฐสอหนัก ๒ บาท, โกฐบัวหนัก ๒ บาท, ลูกคนทิสอหนัก ๒ บาท, รากชะพลูหนัก ๑ บาท, รากส้มกุ้งหนัก ๑ บาท, เปลือกต้นเกราหนัก ๑ บาท, ลูกมะแว้งทั้ง ๒ สิ่งละ ๑ บาท, ลูกจันทน์หนัก ๑ บาท, กานพลูหนัก ๑ บาท, มหาหิงค์หนัก ๒ สลึง, สะค้านหนัก ๑ สลึง ๑ เฟื้อง, เทียนทั้ง ๕ หนักสิ่งละ ๑ บาท

รวม ๒๕ สิ่ง ตำบดเป็นผงเก็บไว้กินครั้งละหนัก ๑ สลึง หรือ ๑ ช้อนกาแฟ แก้ลมในกองธาตุ ละลายน้ำผึ้งปั้นลูกกลอนกินแก้ท้องขึ้นกลางคืน ละลายน้ำเปลือกมะตูมต้ม

ถ้าวาโยธาตุหย่อน ให้เอายาผงหนัก ๒ บาท กระเทียมสุกหนัก ๒ บาท ลูกจันทน์หนัก ๒ บาท บดเข้าด้วยกัน ละลายน้ำสะค้านกิน

ถ้าเป็นลมแน่นในอกนอนไม่หลับ ละลายน้ำกระเทียมกิน

ถ้าอาเจียนให้อ้วกแต่น้ำลายเปล่า ละลายน้ำร้อนกิน

ถ้ากินอาหารมันให้เสียด ละลายน้ำขิงกิน

ถ้าลงราก ละลายน้ำลูกยอต้มกิน

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ถ้าตกมูก ตกเลือด ละลายน้ำเปลือกสะเดาต้มกิน

ถ้าเป็นลมอัมพาตราชยักษ์ ชักให้ปากเบี้ยวตาแหก ตีนตาย มือตาย ละลายน้ำส้มสายชูกิน

ถ้าเป็นหืดไอจาม และเลือดออกทางทวารทั้ง ๙ ละลายน้ำฝางต้มพิมเสนแทรกกิน

ถ้าเป็นไส้เลื่อนและลมกล่อน ให้ปวดตามหัวเหน่า และท้องน้อย ละลายยาข้าวเย็นต้มกิน

แก้อุปทมและหนองใน ละลายน้ำแกลบข้าวเหนียวต้มกิน

แก้ริดสีดวงมองคร่อ ให้ผอมเหลืองหอบไอ เสลดเหนียว ละลายน้ำส้มซ่า แทรกดีงูเหลือมกิน

แก้ท้องขึ้น ละลายน้ำสุรากิน ยานี้ สรรพคุณวิเศษยิ่งนัก ใช้แก้ได้ทุกประการแลฯ

๘๐. ยาชื่อสิบสองราศี แก้อาโปธาตุพิการ

สมอไทยหนัก ๑๖ บาท, มะตูมอ่อน, เปลือกกันเกราแดง, หัวแห้วหมูหนักสิ่งละ ๘ บาท, ลูกจันทน์หนัก ๔ บาท, ดีปลี, กะกะ, ว่านน้ำ, ผิวมะกรูด, บอระเพ็ด, ใบคนทิสอ หนักสิ่งละ ๔ บาท, สะค้าน, เจตมูลเพลิง, ขิงแห้ง, ลูกผักชี, รากส้มกุ้ง, แก่นสน, ลูกมะแว้งทั้ง ๒ สิ่งละ, มหาหิงค์ หนักสิ่งละ ๒ บาท, รากชะพลูหนัก ๑ บาท

รวมยา ๒๐ สิ่ง ตำบดเป็นผงเก็บไว้กินครั้งละหนัก ๑ สลึง หรือ ๑ ช้อนกาแฟ ละลายน้ำผึ้งกินแก้ธาตุเสีย มักท้องขึ้นในเวลากลางคืน

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ถ้านอนไม่หลับ ให้ละลายน้ำสะค้านต้มกิน

ถ้าไอหนัก ให้ละลายน้ำขิงกินหาย

ถ้าลงเป็นมูกเลือด ละลายน้ำดีปลีต้มกิน

ถ้าแก้ริดสีดวงมองคร่อละลายน้ำข้าวเย็นต้มกินหาย

ถ้าแก้หืดละลายน้ำมะนาวกินหาย

ถ้าเป็นลมเสียดแทงตามชายโครงละลายน้ำสมอต้มกินหาย

ถ้าขัดเบาละลายน้ำแตงโมกินหาย

ถ้าเป็นลมกล่อน ให้ถ่วงในท้องน้อย หัวเหน่า และเป็นไส้-เลื่อน ละลายน้ำลูกเบญกานี น้ำเปลือกขี้เหล็กต้มกินหาย

ถ้าเป็นลมให้ร้อนในหัวอก ให้มึนตึง เจรจาไม่ออก ให้ชักเท้ากำ มือกำ ละลายน้ำร้อน แทรกพิมเสนกินหาย

ถ้าเป็นลมพรรดึก ให้จุกเสียดกินอาหารมักทุรนทุราย ให้ร้อนตามแข้งขา เป็นเหน็บชาก็ดี เป็นโทษเพราะปัสสาวะให้เบาบ่อย ๆ ทั้งนี้เพราะเดโชกำเริบอยู่ในกองปฐวีธาตุ เพราะกินอาหารผิดสำแดงจึงเป็น ให้เอาเถาวัลย์เปรียงต้ม เอาน้ำละลายยานี้กินเถิดแก้ได้

๘๑. ยาชื่ออนันตคุณน้อย หรือทองเนื้องาม

ไพลหนัก ๑ บาท, ขมิ้นอ้อยหนัก ๒ สลึง, ขมิ้นขันหนัก ๒ สลึง, บอระเพ็ดหนัก ๑ บาท, ใบมะตูมหนัก ๑ บาท, ใบสะเดาหนัก ๑ บาท, ใบคนทิสอหนัก ๑ บาท, พริกไทยหนัก ๖ บาท (เท่ายาทั้งหลาย)

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ยาทั้งนี้ ตำบดเป็นผงละเอียดเก็บไว้กินแก้ธาตุพิการต่าง ๆ จุกเสียด ปวดท้อง ท้องเดิน เป็นบ่วง อหิวาตกโรคก็แก้ได้ ใช้น้ำร้อนชงยากินครั้งละ ๑ ช้อนกาแฟ ๒—๓ ครั้งก็หาย เคยใช้มามากได้ผลดีทุกครั้ง

ถ้าจะกินเป็นยาอายุวัฒนะแก้กษัย แก้เมื่อยขบ เจริญอาหาร พึงคลุกด้วยน้ำผึ้งปั้นเป็นลูกกลอน หรือละลายสุรากินก็ได้ กินเป็นประจำนาน ๆ ผิวเนื้อจะเหลืองเป็นสีทอง กำลังเป็นไข้หรือหญิงมีครรภ์ห้ามใช้ยานี้ เพราะเป็นยาร้อน (ใช้เป็นยาประจำบ้านได้ดีขนานหนึ่ง)

๘๒. ยาชื่อประสระลูกจันทน์

ดอกจันทน์, กระวาน, กานพลู, เทียนดำ, เทียนแดง, เทียนขาว, ขิงแห้ง, ดีปลี, เจตมูลเพลิง, ว่านน้ำ, สมุลแว้ง, ชะเอมเทศ, มหาหิงค์ หนักสิ่งละ ๑ สลึง, ลูกจันทน์หนัก ๖ บาท ๒ สลึง

ยาทั้งนี้ ตำเป็นผงบดให้ละเอียดเก็บไว้ประสมกับน้ำผึ้ง ปั้น-ลูกกลอนกินแก้ลมในลำไส้ในท้อง ให้ท้องขึ้นท้องพอง ให้พะอืดพะอมและอาเจียน ให้จุกแดกให้เสียดในอก ให้ลมจับ เท้าเย็น ให้ลงท้อง ให้กลุ้มอกกลุ้มใจ ให้สวิงสวาย ให้หายใจหวิว ๆ เป็นต้น กินยานี้หาย

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๘๓. ยาไฟประลัยกัลป์สังหารวาโยธาตุ

ขิง, ดีปลี, บอระเพ็ด, กุ่มบก, ใบคนทิสอ, ใบว่านน้ำ หนักสิ่งละ ๔ บาท, มะตูมอ่อน, ไอ้เหนียวน้อย, แก่นแสมทะเล, มหาหิงค์ หนักสิ่งละ ๓ บาท. เจตพังดี, เปล้าใหญ่ หนักสิ่งละ ๒ บาท, สะค้าน, รากตองแตก, ตรีผลา สิ่งละ, มะขามป้อม, ใบผักเสี้ยนผี, หญ้าไทร, ใบรักขาว หนักสิ่งละ ๑ บาท, แก่นสน หนัก ๓ สลึง, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, กระวาน, กานพลู หนักสิ่งละ ๑ สลึง ๑ เฟื้อง, พริกไทย หนัก ๑๔ บาท

ยาทั้งนี้ รวม ๒๕ สิ่ง บดให้ละเอียดเป็นยาผงแก้ลมทั้ง ๗ จำพวก แก้เส้นทั้งปวง แก้ริดสีดวงทั้ง ๙ ประการ

เป็นริดสีดวงผอมแห้งก็ดี ให้เมื่อยทั้งตัวเลือดตกทวารหนักทวารเบาก็ดี ตัวนั้นซีดหาเลือดมิได้ก็ดี กินอาหารมิได้ให้อาเจียนก็ดี ให้ขัดในอก จะนั่งจะลุกให้หน้ามืดวิงเวียนหัวล้มลงก็ดี ให้หอบให้เมื่อยเสียดสีข้างก็ดี ให้เมื่อยขบทั่วสรรพางค์กายก็ดี ฯ ล ฯ กินยานี้หายหมด

น้ำกระสาย น้ำร้อนจันทน์ขาว ฝนแทรก ไพลฝนแทรก พิมเสนรำหัตถ์

๘๔. ยาชื่อวิสัมพยาใหญ่ แก้โรคลม

สมอเทศ, สมอไทย, สมอดีงู, ขิงแห้ง, สมุลแว้ง, ว่านน้ำ, น้ำประสานทอง, ลูกจันทน์, ดอกจันทน์, กระวาน, กานพลู, ชะเอม

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

ทั้ง ๒, โกฐทั้ง ๕, ลูกเอนเทศ, เทียนทั้ง ๕, ใครเครือ, เกลือสินเธาว์, ดีปลี เท่ายาทั้งหลาย

ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาคสิ่งละ ๑ บาท เว้นแต่ดีปลีหนักเท่ายาทั้งหลาย ตำเป็นผงบดละเอียด กินแก้โรคลมทั้งปวง ลมจุกเสียดแน่น ลมกษัยกล่อน และอื่นใช้น้ำร้อน, น้ำสุรา, น้ำขิง, น้ำส้มซ่า, น้ำผึ้ง, น้ำส้มสายชู อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นกระสาย ยักใช้ตามแต่ควรแก่โรคถ้าประสงค์จะให้ยาแรงขึ้นอีก ให้เพิ่มน้ำหนักดีปลีมากขึ้นอีกเท่าหนึ่ง จะแก้ได้เร็วทันใจยิ่งขึ้น

๘๕. ยาประดงแก้โรคพยาธิ

ประดงไฟ, ประดงนกกด, ประดงหิน, ประดงช้าง, ประดงใหญ่, ประดงแดง, ประดงอิฐ, ประดงเลือด, ประดงลม, ประดงข้อ, ประดงทราย, ม้ายง่างทราย, เมล็ดพันธุ์ผักกาด, ดีปลี, พริกไทย, เจตมูลเพลิง, เทียนดำ, เปล้าใหญ่, ข่าต้น, คุคะ, สังกรณีตรีชวา

ยาทั้งนี้ ตำบดให้เป็นผงละเอียดเก็บไว้ เวลาใช้คลุกกับน้ำผึ้งปั้นเป็นลูกกลอน กินแก้โรคพยธิ คุดทะราด ขี้เรื้อน กุฏฐัง ฯลฯ

๘๖. แก้ลมกล่อม เป็นพรรดึกในท้อง

สะค้าน, ผักแพวแดง, ดอกดึง, ชะเอมเทศ, ขิงแห้ง หนักสิ่งละ ๑ สลึง, ดีปลีหนัก ๒ สลึง, แก่นแสมทะเลหนัก ๒ สลึง, ยาดำหนัก ๑ บาท, ลูกในจิงจ้อหนัก ๑ สลึง, พริกไทยเท่ายาทั้งหลาย

ตำเป็นผงละลายน้ำร้อน น้ำผึ้ง และสุราก็ได้ กินแก้ลมกล่อน ท้องผูกเป็นพรรดึกในท้อง ดีนัก

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๘๗. ยาบำรุงธาตุหญิงสาว

เบญจกูล, ลูกผักชี, ว่านน้ำ, หัวแห้วหมู, ผลพิลังกาสา, บอระเพ็ด, ผิวมะกรูด

ยาทั้งนี้หนักเสมอภาค ตำบดเป็นยาผงใช้น้ำส้มซ่า หรือน้ำส้มมะขามเปียกเป็นกระสาย กินเป็นยาบำรุงธาตุให้ปกติ สำหรับหญิงสาวที่มีโลหิตระดูไม่งาม มีแล้วแห้งไปจึงแต่งยาบำรุงธาตุขนานนี้กินเสียก่อน แล้วจึงแต่งยาขับโลหิตต่อไป

๘๘. ยากำลังราชสีห์

กฤษณา, กะลำพัก, ขอนดอก, ตรีกฏก, โกฐ ทั้ง ๕, อบเชยเทศ, ขมิ้นเครือ, เปลือกสมุลแว้ง, กำลังวัวเถลิง, เถามวกทั้ง ๒, เถาวัลย์เปรียง, รากหญ้านาง, ผลจันทน์, ดอกบุนนาค, ดอกจำปา ดอกกระดังงา, ดอกบัวน้ำทั้ง ๕ ๑๗ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๑ บาท

เทียนทั้ง ๕, ดอกจันทน์, กระวาน กานพลู ๔ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๒ สลึง

เลือดแรดหนัก ๕ บาท, ดอกคำหนัก ๒๐ บาท, ฝางหนัก ๑๒ บาท, การบูรหนัก ๑ สลึง

รวมเป็นยา ๒๕ สิ่ง ตำบดเป็นผงไว้ใช้ ดอกไม้แทรกชะมด พิมเสน หญ้าฝรั่นเป็นกระสาย กินเป็นยาบำรุงโลหิตระดู บำรุงธาตุทั้ง ๔ ให้ปกติ ถ้าจะแก้สวิงสวายอ่อนเพลีย อิดโรยหาแรงมิได้ ให้แทรกน้ำตาลกรวดเป็นกระสายเข้าด้วย

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๘๙. ยาถ่ายลมร้ายให้สิ้นโทษ

ใบสลอดต้น, หัวแห้วหมู, มะตูมอ่อน, เจตมูลเพลิง, หัวบุกคางคก, พิลังกาสา, สะค้าน, บอระเพ็ด ๘ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๒ บาท, พริกไทยหนัก ๑ บาท โกฐเขมาหนัก ๓ บาท, สลัดได ๑ ทะนานหลวง

ยา ๑๑ สิ่งนี้ ตำบดเป็นยาผงละลายน้ำผึ้ง กินครั้งละเท่าลูกพุทรา กิน ๓ วันต่อ ๑ ครั้ง แก้โรคพยาธิ แก้ลมท้องมาร ลมริดสีดวง ลมกล่อน ลมบ้าเสียจริต ลมเสียดแทงสีข้าง ลมเป็นก้อนในท้อง ลมริดสีดวงไอ ลมจุกเสียด แก้โรคนิ่วหายทุกประการ ท่านใช้มามากแล้วศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนักแล ฯ

๙๐. ยาอายุวัฒนะได้ในกรุ

รากชะพลูหนัก ๘ บาท, รากมะแว้งเครือหนัก ๘ บาท, รากมะเขือขื่นหนัก ๓๒ บาท, รากเจตมูลเพลิงหนัก ๔ บาท, บอระเพ็ดหนัก ๘ บาท

ตำเป็นผงละเอียดดีแล้ว เคล้าน้ำผึ้งบริสุทธิ์ใส่หม้อใหม่ แผ่นทองแดงหนัก ๑ บาทผูกคอหม้อไว้ แล้วเอาไปฝังข้าวเปลือกไว้ ๕ คืน จึงเอาขึ้นมาปั้นเป็นลูกกลอน กินวันละ ๑ ก้อน เป็นยาอายุวัฒนะแก่แล้วกลับหนุ่ม ผมหงอกแล้วกลับดำวิเศษยิ่งนักแล ฯ ล ฯ

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

๙๑. ยาแก้กษัยลม ๗ จำพวก

สะค้าน, ผักแพวแดง, ดอกดึง, ว่านน้ำ, โกฐพุงปลา, โกฐจุฬาลำพา, กัญชา, หัวอุตพิด, แก่นแสมทั้ง ๒

๗ สิ่งนี้ หนักสิ่งละ ๑ บาท

ยาดำหนัก ๒ บาท, พริกไทยหนัก ๙ บาท

ยาทั้งนี้ ตำบดเป็นผงละเอียดละลายน้ำผึ้งปั้นลูกกลอนกินแก้กษัย แก้ลมทั้ง ๗ จำพวก ดีนัก

ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ วัดบวรนิเวศวิหาร
ไว้ในพุทธศักราช ๒๕๑๕

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

พิมพ์ที่โรงพิมพ์แพร่การช่าง ถนนเฟื่องนคร กรุงเทพมหานคร
นายอำพัน ฉายางกูร ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๒๓

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ TUDC หัวหน้าหอสมุดกลาง 09/06/2564

ดาวน์โหลดจากระบบ TUDC โดย นายสำรวย บานชัยภูมิ หมดอายุ 09/06/2564